

informativni **islamski** časopis

STICHTING  
Hidzra

A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini  
i koji govori "Ja sam doista musliman." Sura Fussilet, ajet 33

El

Asr

!  
e! **noć** BOLJA  
OD **hiljadu**  
MJESECI



izDvaJamo

e! **ramazan** I POST  
U NJEMU

TEWBA  
e! **iskreno pokajanje**

e! **savjeti sestri**  
muslimanki u Ramazanu

pročitaj **više** >>>



### Pomozite maloj Vahidi

Poštovani čitatelji, našoj maloj sestri Vahidi Turčinović potrebna je donacija za nabavku lijekova. Prenosimo vam originalni tekst e-Maila njezine majke sa kontakt telefonom i bankovnim računom. Lječnički nalazi su u posjedu naše redakcije i dostupan je onima koji žele da ih pročitaju.

Majčinska poruka: "eselamu alejkum, zovem se Jasmina i majka sam troje djece. Domaćica sam a čovjek mi radi u rudniku Zenica. Obraćam se sa ovom molbom da mi pomognete za moju kćerku Vahidu koja boluje od Cistične fibroze. Bila je 24 puta po bolnicama (Zenice, Sarajeva, Beča).

Ona troši austrijsku terapiju i sada joj je uveden lijek pulmozyne, koji košta 1.200 eura za jedan mjesec (30 ampula). Molim vas u ime Allaha Džellešanuhu da nam pomognete. Ako budu kakvi papiri potrebni javite nam na e-mail adresu ili telefon (turcinovicjasmina@hotmail.com 0038732420225).

Eselamu alejkum."

#### Devizni

Broj banke Raiffeisen 1610550000000032 (uz to navesti Vahidin broj računa: 19-55-08907-1 i swift code: RZBABA2S)

#### KM račun (za BiH)

Broj banke Raiffeisen 1610550000000032 (uz to navesti Vahidin broj računa, 09-55-12495-3, swift code: RZBABA2S)

9213/9998/02/001633 TURCINOVIC VAHIDA

geb:18-12-2000

unauffällig

Schweifstest: 22.1.2002: 230mmol/l

Behandlung u. Verlauf:

Zum Zeitpunkt der Aufnahme fand sich das Kind in stark reduziertem AZ und EZ. Einerseits ergab der h.o. durchgeführte Rachenabstrich einen massiven pathologischen Befund; vor allem die Pseudomonasbesiedelung mußte dringend konsequent mittels i.v.

antibiotischer Therapie behandelt werden. Bei sehr schlechten peripheren Venen wurde zur besseren i.v. antibiotischen Therapie ein Broviac Katheder im SMZ Ost implantiert.

Andererseits ist das Kind im Alter von 13 Monaten mit einem Gewicht von 6000 g stark unterernährt (« 3. Perzentile!).

Die ab 7.1.2002 h.o. durchgeführte i.v. Therapie mit Tobrasix 3x27 g in 50 ml NaCl 0.9%, Augmentin 3x220 mg in 50 ml NaCl 0.9 % und Fortum 3x 650 mg in 50 ml 0.9 % NaCl brachte eine sichtliche Besserung der pulmonalen Situation.

Unter konsequenter Physiotherapie und verbesserter

Nahrungsaufnahme nahm das Kind bisher sehr rasch an Gewicht zu.

Eine genaue Aufzeichnung der h. o. verabreichten Nahrung, unter der das Mädchen gut zunahm, ist beigelegt. Zum Zeitpunkt der

Entlassung waren weiterhin die Endglieder der Finger II und III gerötet. Die Hautausschläge am Hals wurden hierorts mit

Jelonet/Baneocin Salbenverband behandelt und besserten sich. Der Broviac Katheder wurde zur besseren i.v. Therapie in Sarajevo belassen und sollte stets mit Mepore Pflaster abgedeckt werden.





## Informativni islamski časopis "El-Asr"

### Izdavač

Stichting (Udruženje) Hidžra  
Kloosterstraat 13, Beverwijk,  
Holandija

### Registracija

ISSN 18730795;  
KvK Alkmaar 34185854

### Uplate na račun

Rabo-bank 1427.67.425

### Urednik

Š. Fazlić

### Redakcija

E. Zukić  
Ebu Hamza  
H. Stranjac  
A. Sofić

### Dizajn naslovne

<http://www.hawd-design.com/>

### Šerijatska recenzija

Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.

### Lektura

A. Šibonjić

### U ovom broju pišu:

Suad Drpljanin, prof.  
Osman Smajlović, prof.  
Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.  
Abdumelik Oborčak, prof.  
Cokoja Saudin, prof.  
Bilal Bosnić  
Hakija Kanurić, prof.  
Harmin Suljić, prof.  
Ummu Mu'az Smajlović  
Ummu Muhammed

### Informacije, narudžbe & marketing

Telefon: (0031) 6 49 336 506  
e-mail: [el-asr@hotmail.com](mailto:el-asr@hotmail.com)

### Štampa

Grafika "S" Zenica

## Sadržaj



ISKRENO POKAJANJE – TEVBA	4
RAMAZAN I POST U NJEMU	8
GREŠKE U TOKU POSTA	11
POSTOJANOST AKIDETA ISPRAVNIH PRETHODNIKA	13
DJELA KOJA PRATE GOVOR	15
SELEF I RAMAZAN	17
ITIKAF U RAMAZANU	18
NOĆ BOLJA OD HILJADU MJESECI	20
SAVJETI SESTRI MUSLIMANKI U RAMAZANU	21
ISLAM JE DOVOLJAN DA USREĆI MUSLIMANKU	24
JAK MU'MIN JE BOLJI I DRAŽI ALLAHU	27
FITNA SPAVA - NEKA JE PROKLET KO JE PROBUDI	29
OVOGA PUTA NJEGA SMO UZELI, A TEBE OSTAVILI	32
POUKE I PORUKE IZ SURE JUSUF	34
VLADAR PRAVOVJERNIH - VELID B. ABDULMELIK	36
POPRAVAK I IZGRADNJA KA'BE	38
SADEKATUL-FITR	40
DJEČIJA PRIČA	41
U SVIJETU RAČUNARA	42

Prošli broj



# Iskreno pokajanje

# TEVBA

**Podsjećajmo i podstičimo svoju dušu. Opominjimo je i prijetimo joj, strašimo je. Recimo svojoj duši: „Dušo moja, pokaj se prije nego li ti smrt dođe. Doista, smrt će ti doći iznenada! Zar ne znaš da te smrt čeka?! Zar ne znaš da je kabur tvoja druga kuća?! Zemlja tvoja druga postelja! Crvi tvoji drugi prijatelji! Zar se ne bojiš da ti Melek smrti dođe dok si u grijehu?! Hoće li ti tada koristiti kajanje?!**

**Pripremio: Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.**

**M**uslimani cijelog svijeta za nekoliko dana očekuju dragog im gosta. Taj gost zaokuplja njihova srca, njihove misli. Doista, taj dragi gost – mjesec ramazan - veliki je mjesec. Allah, subhanehu ve te'ala, učinio ga je plemenitim objavom Kur'ana u njemu kao i propisivanjem posta u njemu. U mjesecu ramazanu, vjernici postači vraćaju se svome Gospodaru, osjećaju slast ibadeta, bereket u njemu, osjećaju prisutnu Allahovu milost. Uistinu, mjesec ramazan na Sudnjem danu će svjedočiti svakom vjerniku za dobro učinjeno u njemu, ali isto tako i svakom onom koji propusti priliku i ne vrati se svome Gospodaru.

U blagoslovljenom mjesecu ramazanu otvaraju se vrata Dženneta, zatvaraju vrata Džehennema i šejtani se u lance vezuju, kao što Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kaže: „*Kada dođe ramazan, vrata Dženneta se otvore a vrata Džehennema zatvore i šejtani se okuju u lance.*“ (Buharija, 1899; Muslim, 1079; od Ebu-Hurejre, radijallahu 'anh) Mudrost toga jeste da se što više ljudi vrati svome Gospodaru, da se iskreno pokaje Gospodaru svih svjetova. Vrata tevbe - pokajanja širom su otvorena i čekaju pokajnike, povratnike, one koji traže oprost od svoga Gospodara, pa, ima li takvih da im Uzvišeni Allah oprosti?! Većina ljudi i ne poznaje vrijednost i veličinu pokajanja, njegovu suštinu, da ne govorimo da li je čine sa znanjem i djelom. Ukoliko i saznaju vrijednost tevbe, ne poznaju put i način do nje, pitaju odakle i kako da počnu. Zato, upoznajmo se sa ovom velikom Allahovom, subhanehu ve te'ala, milošću i

koristimo je u ovom plemenitom mjesecu ramazanu. Upoznajmo se ovom prilikom sa suštinom samog pokajanja, vrijednošću i veličinom pokajanja, načinom iskrenog pokajanja. Progovorimo nešto o sljedećem:

- Svi smo mi griješnici
- Gdje je put sreće i uspjeha?
- Ali, šta je to tevba?
- Zašto da učinim tevbu?
- Kako da se pokajem za svoje grijehe i vratim svome Gospodaru?
- Uslovi iskrenog pokajanja
- Znakovi primljene tevbe
- Čuvaj se odgađanja tevbe
- Ne obmanjuj se lijepim i ugodnim životom

## Svi smo mi griješnici

Dragi moj brate, plemenita i cijenjena sestro, svi smo mi griješnici. Jedanput se približimo Svevišnjem Allahu a drugi put udaljimo se od Njega! Jedanput svjesni smo Njegove prisutnosti, svjesni smo da nas On nadzire i prati, zna svako i malo i veliko djelo koje učinimo; dočim, drugi put, zaokupi nas nemar i zaborav na Njega Uzvišenog, usljed čega neminovno počinimo grijeh. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „*Svaki čovjek, sin Ademov, je griješnik, a najbolji od griješnika jesu oni koji se*

*kaju.*“ (Tirmizi a Albani ga je ocijenio dobrim) Griješenje, nemar i zaborav svojstveni su čovjeku i Allahova milost je velika kada je tom slabijem čovjeku ostavio vrata tevbe sve dok ne umre, naredio mu da se vraća svome Gospodaru kada god ga svladaju grijesi. Da nije ove velike Allahove milosti, doista bi čovjek bio u teškom stanju, njegova čežnja i nastojanje za vraćanjem Allahu, subhanehu ve te'ala, bile bi slomljene, nada u Allahov oprost i milost prekinuta.

Subhanallah!!! Kako li je lijepa priča koju spominje veliki islamski autoritet Ibnul-Kajjim, rahmetullahi 'alejh, u svome djelu „Medaridžu salikin“ kada govori o ovoj velikoj neizmjerljivoj Allahovoj milosti po ljude. Kaže: „Od jednog od ispravnih prethodnika prenosi se da je u jednoj uličici vidio kako se vrata jedne kuće otvaraju i iz nje izlazi dječacić plačući i vapići, tražeći pomoć. Iza njega je bila majka koja ga je istjerala. Nakon što ga je istjerala, ispred njegova lica zalupila je vrata i zaključala ih. Krenuo je dječacić, napravio nekoliko koraka i stao. Razmišljao je. Nije znao, pored svoje kuće iz koje je istjeran, drugu kuću koja bi mu pružila utočište. Tužan, slomljena srca, ponovo se vratio kućnim vratima. Našavši ih zaključana, legao je ispred njih, svoj obraz spustio na prag i zaspao. Nakon nekog vremena, vrata su se otključala i na njih je izašla majka. Vidjevši svog sinčića kako spava s obrazom položenim na prag, nije mogla da se suzdrži, da ga ne uzme u svoje naručje. Prihvatila ga je u naručje, poljubila i rekla: 'Sinčiću moj, kuda ideš od mene? Ko će ti pružiti utočište pored



mene?! Zar ti nisam rekla da mi se ne suprostavljaš i da mi ne budeš nepokoran? Zar ti nisam rekla da me svojim ponašanjem ne tjeraš da postupim suprotno svojoj milosti, brizi i dobru kojeg ti želim?! Zatim ga je unijela u kuću.“ Razmislimo o ovom majčinom postupku, ovim majčinim riječima a zatim poslušajmo riječi Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: „Allah je milostiviji prema Svojim robovima od majke prema svome djetetu.“

## Gdje je put do sreće i uspjeha?

Dragi moj brate, plemenita i cijenjena sestro, odgovor na vaša pitanja, vaše zahtjeve: Želim duševni smiraj i sreću, želim uspjeh i spas, želim oprost i milost, ali put i način koji vode do toga ne poznajem. Poput sam utopljenika koji traži da mu neko pruži ruku, pruži pomoć, poput onoga koji u tminama želi da mu neko osvijetli put i izlaz iz istih. Gdje je taj put? Odgovor: put je jasan kao Sunce u zenitu, jasan kao Mjesec u noći Bedra! Put je jedan: put tevbe - pokajanja. Put traženja Allahova oprosta i Njegove milosti. To je put sreće i uspjeha. Lahak put, otvoren i prohodan za tebe u svakom trenutku. Na tebi je samo da zakoračiš njime. Naći ćeš odgovor u Allahovim, subhanehu ve te'ala, riječima: „**Ja ću sigurno oprostiti onome koji se pokaje i uzvjeruje i dobra djela čini, i koji, zatim, na Pravom putu istraje.**“ (Prijevod značenja Ta Ha, 82.) Ukoliko ti se grijeh koji imaš pri sebi učini velikim, ogromnim. Pomisliš da za njega nema oprosta, sjeti se kršćana i onoga što govore o Uzvišenom Allahu: „**Allah je jedan od trojice.**“ Sjeti se jevreja i njihova govora o Allahu: „**Doista, Allah je siromašan, a mi smo bogati.**“ I pored svih tih govora Allah ih poziva da Mu se pokaju i zatraže oprosta od Njega, a On mnogo prašta i Milostiv je: „**Zašto se oni ne pokaju Allahu i ne zamole oprost od Njega, Allah mnogo prašta i Milostiv je.**“ (Prijevod značenja El-Maida, 74.) Ako ti se tvoj grijeh učini ogromnim, sjeti se grijeha mnogobožaca. O njima Uzvišeni kaže: „**pa, ako se pokaju i budu**

**obavljali namaz i davali zekat, braća su vam u vjeri.**“ (Prijevod značenja Et-Tevba, 11.) Ma koliko i kakvih imao grijeha, znaj da će ti ih Uzvišeni Allah oprostiti ukoliko se iskreno pokaješ za njih. Makar ih bilo koliko je morske pjene, Allah će ih oprostiti, ukoliko se iskreno za njih pokaješ! Makar ih bilo koliko je između nebesa i Zemlje, Allah će ti ih oprostiti, samo, padni svome Gospodaru iskreno na sedždu i zamoli ga za oprost. Ne zaboravi riječi svoga Gospodara: „**Reci: 'O robovi Moji, koji ste se prema sebi ogrješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će sigurno sve grijeha oprostiti. On doista, mnogo prašta i On je Milostiv!**“



(Prijevod značenja Ez-Zumer, 53.)

## Ali, šta je to Tevba?

Tevba je, dragi moj brate i cijenjena sestro, povratak Uzvišenom Allahu, ostavljanje svega, javnog i tajnog, svega što Uzvišeni mrzi i čime nije zadovoljan, a zatim činjenje samo onoga čime je On zadovoljan, onoga što On voli i traži od Svojih robova. Tevba je, zaštita od očaja i beznađa! Tevba je izvor svakog dobra i svake sreće na Dunjaluku i Ahiretu. Početak, sredina i kraj vjerničkog puta ispunjen je tevbum. Tevba je ostavljanje grijeha iz straha od Uzvišenog Allaha,

spoznaja prezrenosti grijeha, kajanje za činjenje istog, čvrsta odluka da se neće vratiti istom grijehu, kajanje za ono što je prošlo i okretanje Allahu, subhanehu ve te'ala, u onome što je preostalo.

## Zašto da učinim tevbu?

Pitaš me: „Zašto da ostavim cigaru i alkohol kada u tome osjećam smiraj? Zašto da ostavim gledanje filmova kada mi to pričinjava zadovoljstvo? Zašto da obaram pogled, ne gledam u mlade djevojke, kada je slast mojih očiju u tome? Zašto da se vežem za namaz i post, kada ne želim da budem svezan i sputavan? Zašto i zašto? Zar čovjek ne treba da radi ono što će ga učiniti sretnim, ono u čemu će osjetiti smiraj i rahatluk, u čemu će pronaći svoju sreću? Zašto da se pokjem od svega toga?“ Prije nego li ti odgovorim na tvoja pitanja, želim da znaš da ti ja ne želim ništa drugo do sreću, smiraj i rahatluk, spas i dobro, ali kako na Dunjaluku tako i na Ahiretu. Ne zaboravi a poslije ovoga svijeta ima drugi svijet koji čeka svakog od nas. Ne zaboravi da nakon ovog mejdana sjetve doći će mejdan žetve, a, doista, nećemo požnjati osim ono što smo svojim rukama posijali. Zato, odgovarajući na tvoja pitanja, kažem ti: Pokaj se, dragi moj brate i cijenjena sestro pa učini tevbu, jer je tevba:

- pokornost Allahovoj naredbi, jer je On Uzvišeni naredio i meni i tebi i svim vjernicima da Mu se iskreno kajemo: „**O vjernici, iskreno se Allahu pokajte!**“ (Prijevod značenja Et-Tahrim, 8.)

- Učini tevbu jer je tevba razlog tvog uspjeha na Dunjaluku i Ahiretu. Zar nije Uzvišeni rekao: „**I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite!**“ (Prijevod značenja En-Nur, 31.) A složiti ćemo se da ono što najviše priželjkujemo jeste spas i uspjeh na oba svijeta.

- Učini tevbu jer je tevba razlog Allahove ljubavi prema tebi. Zar Svevišnji nije rekao: „**Doista, Allah voli one koji se mnogo kaju i one koji se mnogo čiste.**“ (Prijevod značenja El-Bekara, 222.) **Nastavak na sl. strani —>**



Da li postoji veća sreća i da li vjernik može biti više sretan od onoga trenutka kada sazna da ga njegov Gospodar voli?! A to će saznati onoga trenutka kada Mu se iskreno okrene, skrušeno i ponizno, visoko podignutih ruku, tražeći oprost za svoje grijehе.

- Učini tevbu jer je tevba razlog tvoga ulaska u Džennet i spas od Vatre. Svevišnji je rekao: „**A njih smjeniše zli potomci, koji molitvu napustiše i za požudama podoše, oni će sigurno zlo proći, ali oni koji se pokaju i uzvjeruju i dobro budu činili njima se neće nikakva nepravda učiniti; oni će u Džennet ući.**“ (Prijevod značenja *Merjem*, 59-60.)

- Učini tevbu jer je tevba razlog spuštanja bereketa, jačanje snage, povećavanja imetka, poroda i drugog. Allah, subhanehu ve te'ala, je rekao:

„**O narode moj, molite Gospodara svoga da vam oprost i pokajte Mu se, On će vam slati kišu obilnu i dat će vam još veću snagu uz onu koju imate i ne odlazite kao mnogobošci.**“ (Prijevod značenja *Hud*, 11.) Također je rekao: „**I govorio sam: 'Tražite od Gospodara svoga oprost, jer On, doista, mnogo prašta. On će vam kišu obilnu slati i pomoći vas imanjima i sinovima, i dat će vam bašče i rijeke će vam dati.**“ (Prijevod značenja *Nuh*, 10-12.)

- Pokaj se svome Gospodaru jer je tevba razlog brisanja tvojih loših djela i njihova pretvaranja u dobra djela. Zar ne čuješ riječi Svevišnjeg Allaha: „**O vjernici, pokajte se Allahu iskreno, da bi Gospodar vaš preko ružnih postupaka vaših prešao i da bi vas u džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, uveo.**“ (Prijevod značenja *Et-Tahrim*, 8.) Također je rekao: „**Ali onima koji se pokaju i dobra djela čine, Allah će njihova loša djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je.**“ (Prijevod značenja *El-Furkan*, 70.)

Pa, zar ove blagodati i mnoge druge, ne podstiču nas da se pokajemo svome

Gospodaru?! Zbog čega da škrtarimo i uskraćujemo svojim dušama ono u čemu je sreća za njih?! Zbog čega da upropaštavamo i ostavljamo svoje duše u tminama grijehа, zabranjujući im Allahovo zadovoljstvo?! Doista, spomenute blagodati trebale bi da nas podstaknu da požurimo s tevbm Allahovu opostu i Njegovoj milosti.

## Kako da se pokajem za svoje grijehе i vratim svome Gospodaru?

Dragi moj brate, plemenita i cijenjena sestro, mnogi od nas shvataju da nema drugog izlaza i puta do sreće na obadva svijeta osim u povratku Allahu, subhanehu ve te'ala, shvataju da se sreća ne može postići slijeđenjem strasti i slasti, uživanjem i naslađivanjem, koje kad - tad mora proći! I šta poslije toga?! Kažem, mnogi to od nas shvataju ali ne znaju kako da učine pokajanje, kako da se vrate svome Gospodaru, odakle da počnu. Svevišnji Allah, doista, kada želi Svome robu dobro, olakša mu puteve i načine koji vode do toga dobra. Ovom prilikom spominjem nekoliko stvari koje će nam pomoći u činjenju iskrene tevbe, iskrenog pokajanja i vraćanja Allahu, subhanehu ve te'ala.

1. Popravimo svoj nijet-namjeru. Iskreno se pokajmo Uzvišenom Allahu. Doista, čovjek, ukoliko očisti svoje srce prema Allahu i bude iskreno tražio povratak Njemu, Allah će ga potpomoći u tome, sačuvati će ga svega što ga odvraća od iskrene tevbe. Dočim, onaj koji ne bude iskren prema svome Gospodaru, Allah će ga prepustiti šejtanu koji će mu uljepšavati zlo i poroke sve dok ne ode sa ovoga svijeta bez da se prethodno pokaje svome Gospodaru za svoje grijehе.

2. Obračunavajmo se sa svojom dušom, jer, doista, obračun podstiče čovjeka na činjenje dobrih djela, postizanje onoga što ga je prošlo, što je propustio u svome životu. Obračun podstiče čovjeka na tevbu i njeno čuvanje.

3. Podsjećajmo i podstičimo svoju dušu. Opominjimo je i prijetimo joj, strašimo je. Recimo svojoj duši: „Dušo moja, pokaj se prije nego li ti smrt dođe. Doista, smrt će ti doći iznenada! Zar ne znaš da te smrt čeka?! Zar ne znaš da je kabur tvoja druga kuća?! Zemlja tvoja druga postelja! Crvi

tvoji drugi prijatelji! Zar se ne bojiš da ti Melek smrti dođe dok si u grijehu?! Hoće li ti tada koristiti kajanje?! Tvoj plač i izgovor, hoće li ti biti primljeni?! Šta ti je, o dušo moja, okrećeš se od Ahireta a on ti je svaki dan bliži, dok žudiš za Dunjalukom a on ti je svaki dan dalji?!“

4. Udaljimo se od mjesta grijehа. Ne približujmo im se! Sjetimo se hadisa o čovjeku koji je ubio devedeset devet ljudi. Sjetimo se kada mu je učenjak rekao: „Idi u tu i tu zemlju. U njoj stanuju ljudi koji iskreno robuju Allahu pa im se i ti pridruži i nipošto se ne vraćaj u svoju sredinu jer je ona pokvarena.“ (*Muttefekun alejh*) Napustimo loše društvo. Promijenimo broj telefona, mjesto stanovanja, ulicu i put kojim smo uobičavali odlaziti i vraćati se. Znajmo da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „**Čovjek je na vjeri svoga prijatelja, zato neka svako od vas gleda s kim se druži.**“ (*Ebu-Davud i Tirmizi*)

5. Razmišljajmo o posljedicama grijehа

6. Svojoj duši pričajmo o Džennetu i džennetskim ljepotama koje je Uzvišeni Allah obećao i pripremio pokornima, a pričajmo joj i o Džehennemu i njegovoj patnji koja čeka nepokorne.

7. Zaposlimo svoju dušu korisnim radom. Čuvajmo se slobodnog vremena kojeg obično uljepša šejtan. Znajmo da ukoliko ne zaposlimo svoju dušu u hajru (dobru), ona će nas uposliti u šerru (zlu).

8. Dobro upoznajmo svoje strasti, kontrolišimo ih i suzbijajmo, suprostavljajmo im se. Doista, nema ništa opasnije po čovjeka od njegovih strasti. Svevišnji Allah je rekao: „**Vidiš li onoga koji je svoju strast za svoga boga uzeo!**“ (Prijevod značenja *El-Furkan*, 43.)

9. Pridržavajmo se i svih drugih stvari koje će nam pomoći u našem iskrenom pokajanju, poput: dove Allahu, čestog spominjanja Njega Uzvišenog i traženja oprostа od Njega, učenja Kur'ana sa razmišljanjem o njegovim poukama i porukama, naoružavanja strpljenjem, posebno na samom početku.



## Uslovi iskrene tevbe

1. Iskreno se pokajati Uzvišenom Allahu za počinjene grijehе.
2. Priznati da je dotično loše djelo grijeh.
3. Ostaviti odmah djelo koje je grijeh.
4. Žaljenje za vremenom koje je provedeno u grijesima i nepokornosti Allahu.
5. Čvrsto odlučiti da se istom grijehu više nikada neće vratiti, jer, kako da pokajanje bude ispravno i iskreno, ako čovjek namjerava da se nekada u budućnosti vrati istom grijehu.
6. Ukoliko je grijeh učinjen prema nekome od ljudi, potrebno je od iste osobe zatražiti halala i ukoliko je uzurpirano njegovo pravo, neophodno je da mu se isto nadoknadi.
7. Da se pokajanje učini na vrijeme, tj. prije smrti, prije nego što čovjek ugleda Meleka smrti ili prije nego li se Sunce pojavi sa zapada.

## Znakovi primljene tevbe

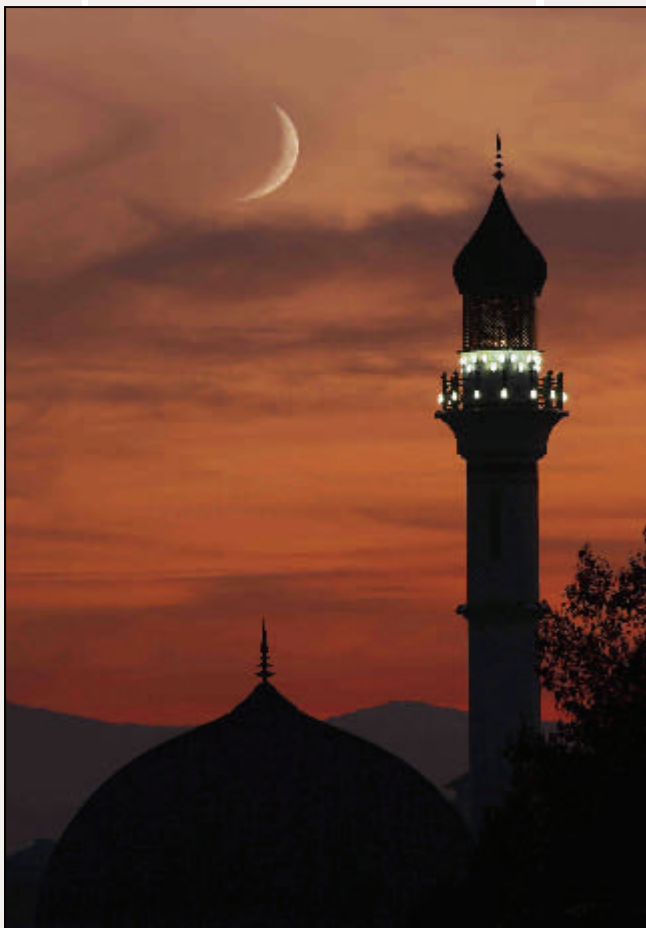
Postoje znakovi iskrene tevbe, znakovi koji ukazuju da je tevba ispravno učinjena i da se za nju može nadati da bude primljena. Ti znakovi su sljedeći:

1. Da čovjek bude bolji nakon tevbe nego što je bio prije nje.
2. Da ne prestaje strah kod vjernika za dotični grijeh i vraćanje njemu sve dok ne čuje Meleka smrti i njegove pomoćnike kako mu govore: „**Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan!**“ (Prijevod značenja Fussilet, 30.)
3. Na vjerniku je da i dalje nakon tevbe svoj grijeh smatra velikim, strahuje i stalno se pita je li mu ga Uzvišeni Allah oprostio.
4. Da čovjek nakon tevbe bude ponizniji i skrušeniji, da se stalno sjeća svoga Gospodara, da mu jezik bude vlažan od čestog spominjanja Allaha, subhanehu ve te'ala, da se ne oholi niti drugom zavidi, da

se ne umišlja i samodopada, da druge kad ih vidi u grijehu ne ponižava već da zahvali svome Gospodaru na uputi i istim ljudima od kojih je i on do juče bio - pruži ruku spasa i izbavljenja.

## Čuvaj se odgađanja tevbe

Dragi moj brate i cijenjena sestro, uistinu, čovjek ne zna kada će mu doći njegov edžel, kada će mu doći smrt,



koliko je još ostalo od njegova života. To nijedan čovjek ne zna. Znajući ovo, pametan čovjek neće reći: „Ima još vremena da dođem do tevbe, da se pokajem. Pusti me da uživam u životu. Kada ostarim, pokajat ću se.“ Pametan čovjek, vjernik, dobro se čuva nemara i odgađanja tevbe. Dobro se čuva dugih nada. Žuri sa tevбом. Zna da je odgađanje tevbe takođe grijeh za koji opet treba da se pokaje. Zna da je obavezno učiniti tevbu odmah po počinjenom grijehu. Zna da ne smije dopustiti tminama grijeha da se jedna nad drugom nadvijaju, noseći na kraju smrt i prekidanje svake nade u povratak. Budimo od onih koji dobro poznaju suštinu i obaveznost tevbe.

## Ne obmanjuj se lijepim i ugodnim životom

Nemoj da te zavara i obmane to što neki ljudi svakodnevno prkose Uzvišenom Allahu svojim grijesima a i dalje žive lijepim i ugodnim životom. Ne zaboravi da Uzvišeni Allah daje dunjaluk onome koga voli ali i onome koga ne voli, međutim, iman - vjeru daje samo onome koga On, subhanehu ve te'ala, voli. Zato znaj da takvima Svevišnji Allah samo postepeno povećava zabludu, sve dok im smrt iznenada ne dođe. Ne zaboravi riječi Allaha, subhanehu ve te'ala: „**I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili, a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili.**“ (Prijevod značenja El-En'am, 44.)

Dragi moj brate, plemenita i cijenjena sestro, požurimo sa tevбом! Požurimo svome Gospodaru, Allahu, subhanehu ve te'ala, Njegovom oprost i milosti! Bježimo od svojih strasti! Od grijeha! Od zavodljiva dunjalučka naslađivanja! Okrenimo se svome Gospodaru skrušeno i ponizno! Pokucajmo na vrata tevbe prije nego li se ona zatvore! Odmah večeras, ma koliki naš grijeh koji smo danas počinili bio, odmah večeras zatražimo oprost za njega kod Uzvišenog Allaha. Ne zaboravimo da će On Svevišnji večeras pružiti Svoju ruku da primi pokajanja onih koji su danas griješili. Ne zaboravimo da se Uzvišeni Allah raduje našem pokajanju više nego mi samom našem boravku i opstanku na ovome svijetu! Požurimo prije nego li dođe onaj koji prekida sve slasti, onaj koji sve nade i očekivanja čini beskorisnim i uzaludnim! Požurimo prije nego li bude kasno i vrata tevbe se zatvore!

Neka je sva hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova i neka je salavat i selam na Allahova poslanika, Muhammeda i sve njegove ashabe.



# Ramazan i post u njemu

Piše: Hakija Kanurić, prof.

Musliman je obavezan kloniti se gibeta, nemimeta, laži, svađe, prepiranja, lažnog svjedočenja, javnih i tajnih grijeha u svim vremenima a naročito za vrijeme posta. Rekao je Uzvišeni Allah u hadisu kudsi: "Sva djela sina Ademovog njemu pripadaju osim posta, post je Moj, Ja za njega nagrađujem. Post je zaštita, pa kada neko od vas posti neka ne prilazi ženi i neka se ne svađa a ako ga neko bude vrijeđao ili napadao neka kaže: Ja postim!" (Buharija i Muslim) Rekao je naš voljeni Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Ko se ne prođe lažnog govora i rada po njemu, pa Allahu nije potrebno da ostavlja hranu i piće." (Buharija) Vrijeme posta treba ispuniti učenjem Kur'ana, zikrom i spominjanjem Allaha Uzvišenog.



**P**ost ima veliki značaj i jedan je od pet temeljnih stubova vjere Islama. Propisan je druge godine po hidžri. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je ispostio devet ramazana. U početku je bila obavezna jedna od dvije stvari; post ili nahanjivanje siromaha. Mudrost toga je postepenost u propisivanju vjerskih obaveza kako bi se lakše prihvatile, kao što je bio slučaj sa zabranom alkohola. Nakon toga je post postao stroga obaveza, a nahanjivanje siromaha postade obaveza onom ko nije u stanju postiti niti se očekuje da će kasnije biti u stanju. Uzvišeni Allah je učinio ibadete raznovrsnima kako bi iskušao Svoje robove; da li će izvršiti samo ono što se slaže sa njihovom prirodom ili će izvršiti sve što Allah traži. Razmislimo li o ibadetima poput namaza, zekata, posta ili pak hadždža vidjećemo da su neki od njih isključivo tjelesni ibadeti, dok su drugi isključivo materijalni ibadeti u kojima se žrtvuje imetak, a neki su pak pomiješani tako da se ulaže tjelesni trud i materijalna sredstva. Po tome se prepoznaje skrtac od plemenitog, jer možda je nekom lahko klanjati stotinu rekata, ali, samo ga za novac ne pitaj. Drugom je opet lahko dati novac ali mu je teško klanjati. Stoga je šerijat propisao različite ibadete kako bi izašli na vidjelo iskreni Allahovi robovi a i oni koji slijede svoje prohtjeve. Na primjer, namaz je isključivo tjelesni ibadet, dok je zekat isključivo materijalni ibadet, a hadždž je sastavljen od tjelesnog i materijalnog ibadeta. Takav je i džihad na Allahovom putu, u njemu je sadržana tjelesna i materijalna žrtva. Ponekad ibadet predstavlja suzdržavanje od onog što je čovjeku drago a ponekad iziskuje odricanje od onog što čovjek voli. Post je primjer suzdržavanja od onog što je čovjeku drago, a zekat je primjer davanja onog što čovjek voli. Imetak je drag čovjeku i neće ga dati osim za nešto što mu je još draže tj. Allahovo zadovoljstvo.

## Vrijednost posta

Na vrijednost posta upućuju mnogi hadisi, spomenut ćemo neke od njih. Prenosi Ebu Hurejre, radijallahu anh, da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Ko posti ramazan vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi biće mu oprošteni grijesi koje je počinio, a ko bude klanjao u noći Lejletulkadr vjerujući u*

*Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi biće mu oprošteni grijesi koje je počinio."* (Buharija i Muslim) U drugom hadisu kaže Ebu Hurejre, radijallahu anh: "Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je radovao ashabe dolazkom ramazana, govorio je: "Došao vam je mjesec ramazan, mjesec mubarek, Allah vam je propisao da ga postite, u njemu se otvaraju vrata Dženneta a zatvaraju vrata Džehennema, u njemu se okivaju šejtani i u njemu je noć koja je bolja od hiljadu mjeseci." (Ovo je tekst hadisa kojeg bilježi En-Nesai, a u značenju je zabilježen kod Buharije i Muslima.) Prenosi Sehl ibnu Sa'd da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Doista u Džennetu ima kapija koja se zovu Er-Rejjan, kroz nju će na Sudnjem danu ulaziti postači i niko drugi s njima neće ulaziti kroz tu kapiju. Biće upitano: 'Gdje su postači?' Pa će ulaziti, a kada uđe posljednji od njih zatvorit će se pa niko poslije njih neće ući kroz tu kapiju." (Hadis bilježi Muslim i drugi.)

## Obaveznost posta u Ramazanu

Postiti mjesec Ramazan je stroga obaveza. Rekao je Uzvišeni Allah: **"O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste bogobojazni bili."** (Prijevod značenja El-Bekara, 183.) Od Abdullaha ibn Omera, radijallahu anhuma, se prenosi da je rekao: "Čuo sam Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je rekao: 'Islam se temelji na pet stvari: svjedočenju da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata, obavljanju hadždža i postu mjeseca ramazana.'" (Buharija i Muslim) Postiti Ramazan je obaveza svakom punoljetnom i razumnom muslimanu koji je upoznat sa propisom posta i njegovom obavezom. Pored toga, Islam, svojom lahkoćom i plemenitošću, dozvoljava ostavljanje posta sljedećim osobama: putniku, trudnici i dojilji, ukoliko se boji da će post naštetiti njoj ili njenom djetetu, osobi koja nije u stanju postiti zbog starosti ili bolesti, dok ženi u vrijeme menstruacije (hajza) ili nifasa nije dozvoljeno postiti, niti bi joj post bio ispravan.

## Stvari koje je lijepo da postač poznaje

Ranije smo naveli neke od hadisa koji upućuju na vrijednost posta, međutim, neće svaki postač ostvariti te nagrade. Rekao je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: *"Koliko je postača koji od svog posta nemaju ništa osim gladi i žeđi..."* (Ahmed i Ibnu Madže, sahih) Zato, upoznajmo se sa onim što kvari post i sa adabima posta. Uzvišeni Allah u jednom ajetu spominje osnove svega onog što kvari post, a to su jelo piće i polni odnos. Rekao je Uzvišeni: **"Zato se sada sastajte sa ženama vašim u želji da dobijete ono što vam je Allah već odredio i jedite i pijte sve dok ne budete mogli razlikovati bijelu nit od crne niti zore, od tada postite do noći."** (Prijevod značenja El-Bekara, 187.) Postaču je jasno da se mora suzdržati od jela pića i polnog odnosa, međutim, postoje mnoge druge stvari oko kojih je u nedoumici da li mu kvare post ili ne. U narednim redovima je pojašnjenje tih nejasnoća:

- Postaču je dozvoljeno ispirati usta i nos. Rekao je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: *"... i pretjeruj prilikom izapiranja nosa osim kada postiš."* (Ebu Davud, Tirmizija, Nesai, Ibnu Madže, sahih) Postaču je dozvoljeno, čak i kada ne uzima abdest ili gusul, da izapire usta i nos, ali je zabranjeno da u tome pretjeruje iz bojazni da se ne napije. Vlažnost koja nakon pranja bude u ustima ne kvari post makar se i progutala zajedno sa pljuvačkom. Ukoliko bi postač oprezno izapirao usta ili nos ali mu se desi da i pored opreznosti nehotično popije nešto vode, to mu neće pokvariti post po ispravijem mišljenju učenjaka.

- Ukoliko je postač u potrebi za kušanjem hrane, kao na primjer kuhar kada želi da zna da li je hrana dovoljno slana, može ispitati ukus hrane tako što će je staviti na jezik pazeći da nešto ne ode niz grlo. Rekao je ibnu Abbas, radijallahu anhuma: "Nema smetnje da postač ispita kiselost ili nešto drugo ukoliko hrana ne ode niz grlo." (Ibnu ebi Šejbe, hasen ligajrih) Bezpotrebno probavanje hrane je pokuđeno, ali ne kvari post kao što ga ne kvari ispiranje usta.

**Nastavak na sl. strani —>**

- Žvakaća guma koja nema ukusa i ne luči tekućine je pokuđena jer suši grlo i povećava žeđ, a ako luči tekućine koje silaze niz grlo onda kvari post kod džumhura učenjaka.

- Obavljanje hidžame i davanje krvi ne kvari post po ispravnijem mišljenju. Prenosi se od Ibnu Abbasa, radijallahu anhumu, da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, obavio hidžamu dok je postio. (Buharija) Međutim, u drugom hadisu Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: "Pokvario je post onaj ko drugom obavlja hidžamu i onaj kome se obavlja." (Ebu Davud i Tirmizija, sahih) Ovim hadisom se misli da hidžama može uzrokovati prekid posta. Stoga je hidžama pokuđena onom koga će oslabiti a zabranjena onom koga će toliko oslabiti da će morati prekinuti post. U značenju hidžame je i davanje krvi.

- Nenamjerno povraćanje ne kvari post za razliku od namjerno izazvanog povraćanja. Rekao je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Nije dužan napaštati onaj koga nadvlada povraćanje, dužan je napostiti onaj ko namjerno izazove povraćanje." (Ahmed, Ebu Davud, Tirmizija, Nesai, Ibnu Madže, sahih)

- Ukoliko muž za vrijeme posta poljubi ženu neće time pokvariti post, jer je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, znao poljubiti neku od svojih žena za vrijeme posta. (Buharija i Muslim) Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je vladao svojim prohtjevima, a onaj ko ne vlada svojim prohtjevima ne treba se stavljati na kušnju jer nadražaj koji dovede do izlaska sjemenja kvari post.

- Ako bi se desilo postaču da zaspe te u

snu postane džunub to mu neće pokvariti post i na tome su učenjaci složni, a ako bi imao u toku noći odnos sa ženom pa tako osvanuo kao džunub ni to mu nebi pokvarilo post po mišljenju većine učenjaka. Dokaz za to je hadis Aiše radijallahu anha u kojem kaže da je Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, znalo zateći jutro a on džunub zbog odnosa, pa bi se okupao i postio. (Buharija i Muslim)

- Nema smetnje da se postač okupa radi rashlađivanja. Iz predhodnog hadisa razumijemo da se Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kupao za vrijeme posta, a ashabi su gledali Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kako sipa na glavu vodu dok je postio kako bi time ublažio vrućinu ili žeđ. (Ebu Davud, sahih)

### Savjeti postačima

U našem vremenu se pojavilo mnoštvo drugih stvari koje postača stavljaju u nedoumicu, stoga je potrebno ukazati na njihov propis kako bi znali da li kvare post ili ne. Islamski pravni kolegij sa sjedištem u Džidi je donio slijedeći zaključak (93/1/10), post neće biti pokvaren upotrebom:

Kapi za oko, uho ili nos te uzimanjem tableta koje se stavljaju ispod jezika ukoliko postač bude izbjegavao gutanje onog što dođe do grla.

Materija koje se unose u tijelo putem kože poput kreme i masti, kao što ni kupanje ne kvari post. Medicinskog pribora koji se unosi u tijelo radi pregleda, osim ako se unose u želudac pa uz njih bude unešena tečnost.

Inekcija koje se daju u kožu, mišiće ili vene ukoliko nisu hranjive, poput infuzije.

Uspavljajućih gasova, ukoliko se bolesniku ne daju hranjive tvari.

Dozvoljeno je popravljjanje, vađenje ili čišćenje zuba ukoliko postač bude izbjegavao gutanje onog što dođe do grla.

Ljekar - musliman treba savjetovati pacijente da odgode upotrebu pomenutog do vremena iftara ukoliko odgoda ne šteti. Ukoliko postač pojede ili popije iz zaborava, ili ako mu prašina uđe u usta bez namjere, to mu neće pokvariti post. Rekao je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Ko zaboravi, za vrijeme posta, pa nešto pojede ili popije neka upotpuni post, njega je Allah nahranio i napoio." (Buharija i Muslim) Sunnet je požuriti sa iftarom, a sehur odgoditi, jer je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ljudi su u dobru sve dok požuruju sa iftarom." (Buharija i Muslim) Musliman je obavezan kloniti se gibeta, nemimeta, laži, svađe, prepiranja, lažnog svjedočenja, javnih i tajnih grijeha u svim vremenima a naročito za vrijeme posta. Rekao je Uzvišeni Allah u hadisu kudsi: "Sva djela sina Ademovog njemu pripadaju osim posta, post je Moj, Ja za njega nagrađujem. Post je zaštita, pa kada neko od vas posti neka ne prilazi ženi i neka se ne svađa a ako ga neko bude vrijeđao ili napadao neka kaže: Ja postim!" (Buharija i Muslim) Rekao je naš voljeni Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Ko se ne prođe lažnog govora i rada po njemu, pa Allahu nije potrebno da ostavlja hranu i piće." (Buharija) Vrijeme posta treba ispuniti učenjem Kur'ana, zikrom i spominjanjem Allaha Uzvišenog. Molim Allaha, tebareke ve te 'ala, da nam znanje poveća i da nam olakša rad po njemu.

## Da li ste znali ?

U mjesecu ramazanu 1. H.G. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je poslao izvidnicu na čelu sa Hamzom b. Abdul-Muttalibom s ciljem da presretnu kurejšijsku karavanu na čijem se čelu nalazio Ebu-Džehl b. Hišam. Ovo je bio prvi barjak kojeg je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, dao nekome od muslimana.



# GREŠKE

## U TOKU POSTA

Ljudi uobičajaju da gledaju zabranjene stvari ili da ih slušaju, poput gledanja otkrivenih žena - izvora smutnje, ili slušanja raznovrsne muzike, a obaveza je svega toga klonuti se u Ramazanu i van Ramazana, ali obaveza klonjenja istog posebna je u Ramazanu zbog svetosti mjeseca pokornosti i oprost. Kako li bi bilo lijepo kada bi vjernik mjesec Ramazan uzeo za sredstvo prekidanja svake veze sa zabranjenim stvarima i ostalim strastima. U hadisu kudsiju je došlo: „Ostavlja svoju hranu, piće i strasti radi Mene.“

Pripremila: Ummu-Muhammed po djelu „El-Minzar fi bejan kesir minel-ahtai eš-ša'ia“ uvaženog učenjaka Saliha b. Abdul-Aziza Alu-Šejha

Očekujući nestrpljivo nastup mjeseca Ramazana, mjeseca koji je radost svakom mu'minu i mu'minki, potrebno je da napomenemo i podsjetimo na neke greške koje su vezane za post u Ramazanu, a koje su danas nažalost prisutne i proširene među muslimanima. S obzirom da smo ograničeni prostorom za pisanje ovog teksta, ograničićemo se samo na neke od grešaka koje bi svaki vjernik i vjernica obavezno trebali ispraviti.

### Izgovaranje nijjeta jezikom

Ne prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, izgovarao nijjet jezikom, niti neko od njegovih ashaba, tabi'ina, četvorice imama, niti ispravnih prethodnika, već je to uvedena i nova stvar. Srce je mjesto nijjeta i nijjet predstavlja namjeru ibadeta. U vjerodostojnim hadisima se spominje da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, uslovio otpočinjanje obaveznog posta prije pojave zore, tj. namjeravanje posta i donošenje odluke u srcu da će se sutra postiti, kao što se vjerodostojno prenosi od Majke vjernika, Hafse, radijallahu 'anha, da je rekla: „Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „Ko ne otpočne s postom prije zore, takvome nema posta.“ (Ahmed i Autori Sunena)

### Nevođenje računa o vremenu zapaštanja

Kao što neki ljudi postupaju pa jedu i piju sve dok muezzin ne završi sa ezanom ili čak nastavljaju i dalje sa hranom i pićem sve dok ne završe svi muezzini sa ezanima iz obližnjih džamija. Sve ovo je očita greška i post može biti pokvaren.



Allah, subhanehu ve te'ala, je rekao: „... Jedito i pijte sve dok ne budete mogli razlikovati bijelu nit od crne niti zore ...“ (Prijevod značenja El-Bekara, 187) Vrijeme spomenutog razlikovanja jeste nastupanje zore, odnosno vrijeme sabahskog ezana odmah po nastupu zore. Riječi „sve dok“ upućuju na krajnju granicu. Pa, kada muezzin bude učio drugi ezan nakon

pojave zore, tada je obaveza ustegnuti se i postiti. Ovo značenje došlo je i u hadisu Aiše i Ibnu-Omera, radijallahu 'anhum, da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „Doista, Bilal uči ezan noću, pa, jedito i pijte sve dok ne zauči ezan Ibnu Ummi Mektum.“ (muttefekun alejh) Dok, u Buharijinom Sahihu stoji: „... jer on ga doista ne uči sve dok ne nastupi zora.“ Riječi Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: „... pa, jedito i pijte sve dok ne zauči ezan ...“ ukazuju da je obaveza ustegnuti se od jela i pića i zapostiti kada se čuje drugi ezan koji se uči nakon nastupanja zore. Međutim, u Sunnetu je došla olakšica za onoga koji čuje ezan a u ruci mu se nađe hrana ili voda. Takvom je dozvoljeno da ispuni svoju potrebu, a uspjeh je samo kod Allaha.

### Nevođenje računa o namazu u džem'atu, prespavljivanje namaza i njihovo spajanje

Ovo su veliki prijestupi u mjesecu posta jer je namaz najveći temelj vjere nakon dva šehadeta. Zbog toga ne vođenje računa o namazu niukom slučaju nije dozvoljeno. Dokazi o obaveznosti namaza u džem'atu su poznati, tako da

Nastavak na sl. strani —>

nikako nije dozvoljeno ostaviti namaz u džem'atu zbog odmora i sna, kao što nije dozvoljeno spajati namaze bez opravdanog šerijatskog razloga za to. Musliman bi trebao svoje vrijeme rasporediti na osnovu rasporeda namaza i dati prednost namazima nad bilo kojom drugom stvari. Na vjernicima je da se međusobno potpomažu i savjetuju po pitanju ovih stvari koje su prisutne u mjesecu ramazanu. Allah, subhanehu ve te'ala, je rekao: „... i **potpomažite se u dobročinstvu i bogobožnosti a nemojte se potpomagati u grijehu i neprijateljstvu ...**“ (El-Maida, 2)

### Lažno svjedočenje i postupanje po njemu, loš govor u ramazanu

Lažno svjedočenje i rad po njemu je zabranjena stvar, kao što se vjerodostojno bilježi u Buharijinom Sahihu od Ebu-Hurejre, radijallahu 'anh, da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „*Ko ne ostavi lažno svjedočenje i rad po njemu, pa Allah nije u potrebi da taj ostavi svoju hranu i svoje piće.*“

Loš govor tj. razvratan i bestidan govor, psovka sve je to odraz lošeg morala i sve je to zabranjeno, a posebno postaču. Vjerodostojno je zabilježeno u dva Sahiha da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „*Svevišnji Allah je rekao: 'Svako djelo sina Ademova pripada*

*njemu, osim posta. On, doista, pripada Meni i Ja za njega nagrađujem. Post je svjetlo. Pa, kada neko od vas bude postio, neka ne govori bestidno i neka ne diže svoj glas. Ukoliko ga neko bude psovao ili borio se protiv njega neka kaže: -Ja sam postač! Ja sam postač!-*“

Prethodni hadis od Ebu-Hurejre, radijallahu 'anh, Imam Buharija u djelu „Edebul-mufred“ bilježi na sljedeći način: „*Ko ne ostavi lažno svjedočenje, rad po njemu i el-džehl ...*“, gdje se pod



džehlom misli na svaki loš govor: bestidni i razvratni govor, psovku, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi s namjerom zavade, laži i drugoga od bolesti jezika i organa. Na postaču je da očisti svoju dušu od laži, ogovaranja, neznanja, psovke, kao što je to potrebno da učini svaki čovjek, međutim, posebno je izraženo i naređeno postaču zbog svetosti mjeseca Ramazana i posta.

Allaha molimo za spas od spomenutih prijestupa.

### Upuštanje sluha i vida u zabranjene stvari

Svevišnji Allah je rekao: „**I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati.**“ (Prijevod značenja El-Isra', 36) Za organe kojima se služe, ljudi će biti pitani na kakav način su ih upotrebljavali. Ljudi uobičajaju da gledaju zabranjene stvari ili da ih slušaju, poput gledanja otkrivenih žena - izvora smutnje, ili slušanja raznovrsne muzike, a obaveza je svega toga klonuti se u Ramazanu i van Ramazana, ali obaveza klonjenja istog posebna je u Ramazanu zbog svetosti mjeseca pokornosti i oprosta. Kako li bi bilo lijepo kada bi vjernik mjesec Ramazan uzeo za sredstvo prekidanja svake veze sa zabranjenim stvarima i ostalim strastima. U hadisu kudsiju je došlo: „*Ostavlja svoju hranu, piće i strasti radi Mene.*“

### Nepoznavanje propisa posta

Obaveza je vjerniku muslimanu da poznaje propise posta poput: vremena završetka posta i njegova početka, načina kojima se sve može pokvariti post, onoga čega je potrebno klonuti se u ramazanu, uslovima posta i svega ostalog usljed čega će potpuno obaviti ovaj ibadet i za što će za znanje o njemu biti nagrađen.

## Da li ste znali ?

U mjesecu ramazanu 13. godine prije Hidžre otpočela je Objava Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, slično ostalim objavama koje su takođe otpočele u mjesecu ramazanu kako je došlo u hadisu Vasila, radijallahu 'anh, da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „Ibrahimovi suhufi su objavljeni u prvoj noći ramazana. Tevrat je objavljen šeste noći ramazana. Indžil je objavljen u trinaestoj noći ramazana. Zebur je objavljen u osamnaestoj noći ramazana, a Kur'an je otpočeo sa objavom u dvadeset četvrtoj noći ramazana.“ (Hadis je dobar: Zbirka vjerodostojnih hadisa, 1575)



# POSTOJANOST AKIDETA

## ispravnih predhodnika

(DRUGI DIO)

Kur'an i Sunnet sadrže u sebi potpuno dobro, potpunu uputu, potpuno ubjeđenje, ibadete, ponašanje, međuljudske odnose i čovjekova postojanost i ustrajnost zavise od njegova oslonca i pridržavanja za Allahovu Knjigu i sunnet Njegova vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kao što je imam Malik b. Enes, rahmetullahi 'alejh, i rekao: „Sunnet je Nuhova lađa, pa, ko se ukrca u nju i spasit će se, dočim onaj koji je ostavi, utopit će se.“

Pripremio: Hajruddin Tahir Ahmetović po istoimenom djelu Abdurrezaka b. Abdul-Muhsina el-Abbada

Neka je sva hvala Allahu, subhanehu ve te'ala, Gospodaru svih svjetova. Završnica pripada bogobojaznima. Neka je salavat i selam na imama poslanika, našeg Vjerovjesnika, Muhammeda i sve njegove ashabe. Mnogo je razloga koji pomažu opstanak čiste islamske akide u dušama i srcima njenih sljedbenika, nakon dozvole Allaha, subhanehu ve te'ala, Koji čisto vjerovanje i postojanost na njemu daje kome On Svevišnji hoće. Od svakog muslimana se traži da jača svoju vezu sa Allahom, subhanehu ve te'ala, da stalno traži pomoć, podršku, spas i učvršćenje od Njega Uzvišenog, jer je svaka stvar u Njegovim rukama: „... a uspjeh moj zavisi samo od Allaha; u Njega se uzdam i Njemu se obraćam.“ (Prijevod značenja Hud, 88.) I nakon toga, na svakom muslimanu je da zastane kod svih razloga koji učvršćuju njegovo vjerovanje i čuvaju ga čistim od bilo kakvih izmjena, potpomažući se u svemu Allahom, subhanehu ve te'ala. U prošlom broju je bilo govora o prvom razlogu očuvanja i postojanosti islamskog akideta.

**Drugi razlog očuvanja i postojanosti islamskog akideta:** Čvrsto ubjeđenje selefa-prethodnika, Allah im se smilovao,

da Kur'an i Sunnet sadrže jedino ispravno i istinsko vjerovanje, da u njima nema nedostataka ni u jednom pogledu, već, naprotiv, u potpunosti pojašnjavaju ispravno vjerovanje kako Svevišnji Allah i kaže: „**Danas Sam vam vašu vjeru usavršio**“, tj. akidu, ibadet i ahlak, „**i blagodat Svoju**



**prema vama upotpunio i zadovoljan Sam da vam islam bude vjera.**“ (Prijevod značenja El-Maida, 3.) Dakle, u Kur'anu i Sunnetu je pojašnjeno sve što je potrebno ljudima, sve što je vezano za njihovo

vjerovanje, njihove ibadete, njihove međuljudske odnose, ahlak i ponašanje. U vjerodostojnom hadisu je došlo da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „*Doista, nije bilo vjerovjesnika prije mene, a da mu nije bilo obaveza da uputi svoj narod na ono što je dobro i da ih upozori na ono što je zlo.*“ (Muslim, 1844.)

Nakon što su sljedbenici Sunneta povjerovali potpunim imanom i čvrsto prihvatili da su njihova vjera, njihovo ubjeđenje, njihovi ibadeti i ahlak potpuno, do u tančine pojašnjeni u Kur'anu i Sunnetu, tada su se čvrsto i pridržavali Kur'ana i Sunneta i uvijek, samo se vraćali Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegova vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Nisu imali nikakve potrebe da se vraćaju nečemu drugom mimo Kur'ana i Sunneta. Na taj način učvrstili su svoje stope i bili postojani u slijedenju Kur'ana i Sunneta što je rezultiralo potpunom, sigurnom čistotom njihova ubjeđenja.

Šejhul-islam Ibnu-Tejmijje, rahmetullahi 'alejh, je rekao: „Doista, Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pojasnio je

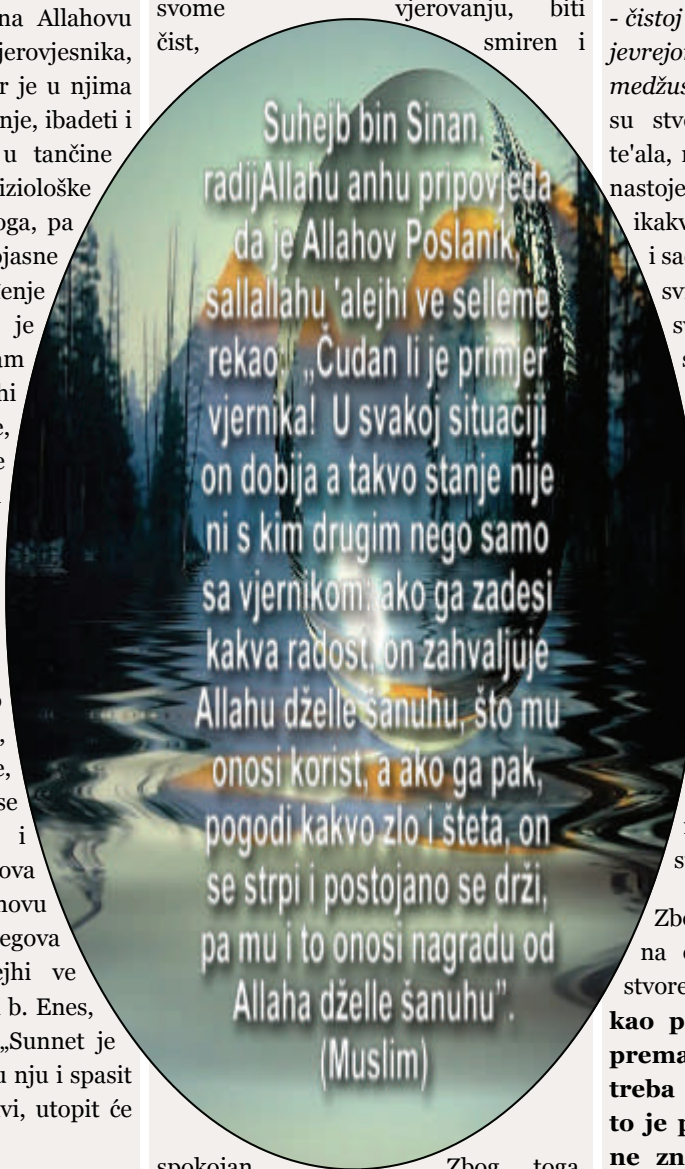
**Nastavak na sl. strani —>**

cijelu vjeru, njene osnove i njene ogranke, njene javnosti i tajnosti, znanje o vjeri i rad po toj vjeri. I uistinu, ovo je osnova svih osnova znanja i vjerovanja, pa, tako svaki onaj koji se bude čvršće pridržavao ove osnove, najpreče je da njegovo znanje i njegov rad budu najispravniji. “ (Medžmu'ul-fetava, 19/155) Pod ovom osnovom podrazumijeva se potpuni povratak i potpuni oslonac na Allahovu Knjigu i sunnet Njegova vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, jer je u njima pojašnjena cijela vjera: ubjeđenje, ibadeti i ponašanje. U njima su do u tančine pojašnjeni adabi obavljanja fiziološke potrebe, adabi čistoće i sličnoga, pa zar je moguće da se u njima pojasne ovi adabi, a da ispravno ubjeđenje ostane ne pojašnjeno?! To je nemoguće, kao što je i imam Malik b. Enes, rahmetullahi 'alejh, imam Darul-hidžre, rekao: „Nemoguće je da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pojasnio svome ummetu svaku stvar, pa čak i način obavljanja fiziološke potebe, a da im nije pojasnio tevhid.“ Zbog toga, Kur'an i Sunnet sadrže u sebi potpuno dobro, potpunu uputu, potpuno ubjeđenje, ibadete, ponašanje, međuljudske odnose i čovjekova postojanost i ustrajnost zavise od njegova oslonca i pridržavanja za Allahovu Knjigu i sunnet Njegova vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kao što je imam Malik b. Enes, rahmetullahi 'alejh, i rekao: „Sunnet je Nuhova lađa, pa, ko se ukrcu u nju i spasit će se, dočim onaj koji je ostavi, utopit će se.“

**Treći razlog očuvanja i postojanosti islamskog akideta:** Sljedbenici sunneta, shodno prethodno pojašnjenom ubjeđenju koje se duboko urezalo u njihove duše, kada se desi spor, razilaženje i slično tome, ne vraćaju se nikome i ničemu do Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegova vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Dobro znaju i čvrsto su ubijedjeni da se spor i razlaz neće riješiti osim vraćanjem i oslanjanjem na Kur'an i Sunnet, kao što je Uzvišeni Allah i rekao: „**Pa, ako se u bilo kojoj stvari razidete, vi je vratite Allahu i Poslaniku ako vjerujete u**

**Allaha i Posljednji dan. To vam je bolje i rješenje ljepše.**“ (Prijevod značenja En-Nisa, 59.)

Nema sumnje da će onaj koji na ovakav način bude rješavao sporove koji se dešavaju među ljudima – vraćao se stalno Kur'anu i Sunnetu -, nema sumnje da će takav biti postojan u svome vjerovanju, biti čist, smiren i



Suhejb bin Sinan, radijAllahu anhu pripovjeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme rekao: „Čudan li je primjer vjernika! U svakoj situaciji on dobija a takvo stanje nije ni s kim drugim nego samo sa vjernikom. Ako ga zadesi kakva radost, on zahvaljuje Allahu dželle šanuhu, što mu onosi korist, a ako ga pak, pogodi kakvo zlo i šteta, on se strpi i postojano se drži, pa mu i to onosi nagradu od Allaha dželle šanuhu.“ (Muslim)

spokojan. Zbog toga, sljedbenici Sunneta u svakom sporu, svakom nesporazumu, svakom razilaženju, vraćaju se Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegova vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, znajući da se ljudski razumi, razmišljanja i pogledi razlikuju. Zato i nema popravka, nema rješavanja sporova i razilaženja osim u potpunom vraćanju, istinskom vraćanju svih ka Allahovoj Knjizi i sunnetu Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Ovo je, bez sumnje, veliki razlog postojanosti sljedbenika istine na istini.

**Četvrti razlog očuvanja i postojanosti islamskog akideta:** Čistoća njihove fitre. Fitra je velika Allahova blagodat i veliki dar od Njega Svevišnjeg po Njegove robove. Svevišnji je neizmjerljivo blagodaran kada je stvorio sva stvorenja na čistoj fitri, čistoj vjeri, kao što Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kaže: „*Svako dijete se rodi na fitri - čistoj vjeri, pa ga njegovi roditelji učine jevrejom, kršćaninom ili međžusijom.*“ (Buharija, 1385.) Nakon što su stvoreni od Allaha, subhanehu ve te'ala, na čistoj vjeri, sljedbenici Sunneta nastoje i ostati na toj čistoj vjeri bez ikakvih izmjena, pa ih je Svevišnji Allah i sačuvao mijenjanja i skretanja dok su svi drugi ljudi zamutili svoju fitru, svoju čistu vjeru na kojoj su stvoreni i skrenuli s Pravog puta.

Allah, subhanehu ve te'ala, je rekao u hadisu kudsijju: „*Stvorio Sam sve Svoje robove kao pravoujerne, pa su im prišli šejtani i odvratili ih od njihove vjere.*“ (Muslim, 2365.) Dok, u Kur'anu Svevišnji kaže: „**Oni će ih od Pravog puta odvrćati, a ljudi će misliti da su na Pravom putu.**“ (Prijevod značenja Ez-Zuhruf, 37.) Dakle, šejtani su odvratili ljude i skrenuli ih s njihove čiste vjere na kojoj su stvoreni.

Zbog toga, na čovjeku je da se trudi na očuvanju čiste vjere na kojoj je stvoren: „**Ti upravi lice svoje vjeri, kao pravi vjernik, Allahovoj vjeri, prema kojoj je On ljude načinio, - ne treba da se mijenja Allahova vjera, to je prava vjera ali većina ljudi to ne zna.**“ (Prijevod značenja Er-Rum, 30.) Svakako čistoća i ispravnost fitre u uskoj vezi je sa čistoćom i ispravnosti izvora iz kojeg se crpi i održava vjera. Tako, ukoliko se čovjek čiste fitre na kojoj je stvoren bude vraćao i oslanjao samo na Allahovu Knjigu i sunnet Njegova vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, njegova fitra će se i očuvati. Međutim, ukoliko svoju fitru izloži uticajima prezrenih strasti i prohtjeva, pogubnih smutnji, zalutalih razuma i sličnog, i njegova fitra će se iskvariti i udaljiti od onoga na čemu je stvorena.



# DJELA

## koja PRATE govor

Kako je Allah, dželle ša'nuhu, pohvalio one koji rade ono što govore tako je i ukorio one što jedno govore, a drugo rade. Allah, dželle ša'nuhu, kako stoji u prijevodu značenja, kaže: "O vjernici, zašto jedno govorite a drugo radite? O, kako je Allahu mrsko kada govorite riječi koje djela ne prate!" (*Es-Saff, 2-3*) Isto tako Uzvišeni, kako stoji u prijevodu značenja, kaže: "Zar da od drugih tražite da dobra djela čine, a da pri tome sebe zaboravljate, vi koji Knjigu učite? Zar se opametiti nećete?" (*El-Bekara, 44*)

Pripremio: Suad Drpljanin, prof.

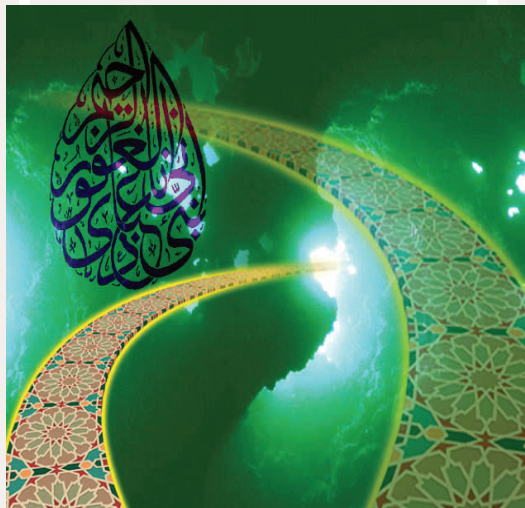
U ovom broju nastavljamo govoriti o osobinama koje mora da posjeduje onaj koji poziva u Allahovu, dželle ša'nuhu, vjeru. Nema sumnje da se kod svakog da'ije mora naći osobina poklapanja govora i djela, tj. da radi ono o čemu priča! Onaj koji poziva u islam mora biti uzor onima koje poziva, jer ako oni primjete da jedno govori a drugo radi, neće ništa uzeti od njega. Govor svakog da'ije mora da prate ne samo njegova djela, nego i njegovo ponašanje tokom čitavog njegovog života. O vrijednosti ove osobine dovoljno nam govori činjenica da je Allah, dželle ša'nuhu, pohvalio one koji rade ono što govore, tako da Uzvišeni Allah, dželle ša'nuhu, kako stoji u prijevodu značenja, kaže: "A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori: 'Ja sam doista musliman!'" (*Fussilet, 33*) Vidimo da Allah, dželle ša'nuhu, u ovom ajetu pohvaljuje one kod kojih se nađu sljedeća djela, a to su:

- Pozivanje u Allahovu, dželle ša'nuhu, vjeru.
- Rad po tom pozivanju, a to je činjenje dobrih djela u ime Allaha i u skladu sa Resulullahovim, salallahu 'alejhi ve sellem, sunnetom.
- Držanje za muslimanski džemat i ostavljanje razilaženja.

- Allah, dželle ša'nuhu, u Kur'anu upozorava sve muslimane, a posebno one koji pozivaju u Njegovu vjeru na važnost ove osobine i na pogubnost u slučaju njenog izostanka.

### Upozorenje onima koji jedno govore a drugo rade

Kako je Allah, dželle ša'nuhu, pohvalio one koji rade ono što govore tako je i



ukorio one što jedno govore, a drugo rade. Allah, dželle ša'nuhu, kako stoji u prijevodu značenja, kaže: "O vjernici, zašto jedno govorite a drugo radite? O, kako je Allahu mrsko kada govorite riječi koje djela ne prate!" (*Es-Saff, 2-3*) Isto tako Uzvišeni, kako stoji u prijevodu značenja, kaže:

"Zar da od drugih tražite da dobra djela čine, a da pri tome sebe zaboravljate, vi koji Knjigu učite? Zar se opametiti nećete?" (*El-Bekara, 44*) U ovom kontekstu Allah, dželle ša'nuhu, kako stoji u prijevodu značenja, kaže da je Šu'ajb, 'alejhis-selam, rekao: „O narode moj”, - govorio je on – shvatite da je meni jasno ko je Gospodar moj i da mi je On dao svega u obilju. Ja ne želim da činim ono što vama zabranjujem; jedino želim da učinim dobro koliko mogu, a uspjeh moj zavisi samo od Allaha; u Njega se uzdam i Njemu se obraćam.“ (*Hud, 88*) Naći ćemo da i Allahov poslanik Muhammed, salallahu 'alejhi ve sellem, upozorava onoga koji naređuje na dobro i odvraća od zla, ako se pri tom istog ne pridržava. Resulullah, salallahu 'alejhi ve sellem, kaže: "Na Sudnjem danu će se dovesti čovjek i bit će bačen u vatru, pa će mu crijeva iz stomaka ispasti, te će on oko njih kružiti kao što magarac kruži oko stožine. Stanovnici Džehennema će se oko njega iskupiti i reći mu: "Šta to bi s tobom, čovječe? Zar nisi naređivao na dobro i odvraćao od zla?" On će im tada odgovoriti: "Jesam, naređivao sam na dobro, a sam ga nisam činio, odvraćao sam od zla, a sam sam ga činio." (*Muttefekun alejhi*)

Nastavak na sl. strani —>

Vidimo u kakvoj se opasnosti nalazi onaj koji jedno govori ljudima, a sam se toga ne pridržava. Iz ovog hadisa isto tako možemo zaključiti da će onaj čija se djela ne budu razlikovala od govora, uspjeti na Sudnjem danu.

### Šerijatske oblasti iz kojih da'ija mora da posjeduje znanje

Svaki onaj koji želi da se bavi pozivanjem ljudi u Allahovu, dželle ša'nuhu, vjeru mora da posjeduje šerijatsko znanje. Onaj koji nema znanja iz akide, fikha, sire, tefsira i drugih oblasti... takav ne može da bude da'ija. Onaj ko nešto ne posjeduje, ne može to ni dati. Prva i glavna oblast koju da'ija mora dobro da poznaje to je oblast tevhide, i to je ono u što se ljudi prvo pozivaju i čemu se prvo podučavaju. Knjige iz ove oblasti su mnogobrojne ovdje ćemo spomenuti samo neke: "Iman" od Ibn-Mende, "T'tikad" od Bejhakija, "Medžmuatu-l-fetava" od šejhu-l-islama Ibn-Tejmije, "Kitabut-Tevhid" od Muhammeda b. Abdulvehhaba, "El-Kavlu-l-mufid 'ala Kitabut-Tevhid" od šejha Usejmina, "Et-Tevhid" od šejha Fezana i mnoge druge knjige napisane na ovu temu.

Druga oblast je tefsir (tumačenje Kur'ana). Najbolji način tumačenja

Kur'ana je da se ajet tumači drugim ajetom, zatim da se tumači govorom Allahovog Poslanika, salallahu 'alejhi ve sellem, a zatim da se tumači govorom ashaba koji su bili prisutni kada je Kur'an objavljan. Knjige iz ove oblasti su mnogobrojne, mi ćemo navesti samo neke. Imam iz oblasti tefsira je svakako Ibn-Džerir Et-Taberi koji je napisao "Džami'u-l-Bejan fi tefsir El-Kur'an". Od ove knjige su se okoristili svi oni koji su pisali iz ove oblasti. Imam Sujuti za Taberija kaže: „Ulema se složila da niko nije pisao o tefsiru kao on.“ (El-Itifak fi Ulumi-l-Kur'an 2/190) Pored Taberijevog tefsira tu je i Ibn-Kesirov, Kurtubijev, Ševkanijev i tefsiri od ostale uleme.

Treća oblast koju svaki da'ija mora da poznaje je fikh i njegove osnove (islamsko pravo i usulu-l-fikh). Onaj ko nije učio ove oblasti neće znati šta je haram, a šta halal, šta je farz, a šta mendub. Svakom čovjeku je obaveza da zna iz fikha onoliko koliko mu je dovoljno da može ispravno obožavati Allaha, dželle ša'nuhu, dok da'ija mora mnogo više da zna jer će ga običan svijet pitati za razne propise pa ako ne bude poznavao fikh govoriće o Allahovim propisima bez znanja. Puno islamske uleme se bavilo upravo fikhom, a od najpoznatijih su četverica imama: Ebu-Hanife, Malik, Šafija i Ahmed, čiji se

mezhebi prakticiraju širom islamskog svijeta. Pored spomenutih oblasti onaj koji poziva Allahu, dželle ša'nuhu, treba da poznaje oblast Hadisa, Ahlaka, Sire (Poslanikov životopis), islamske historije, arapskog jezika i ostalo.

### Važnost opšteg znanja

Pored šerijatskog, znanja koje je neminovno, da'ija mora da posjeduje i opšte znanje koje će mu biti od pomoći pri pozivanju ljudi u islam. Opšte znanje mu omogućava da se obraća raznim profilima ljudi na razne načine. Ima mnoštvo da'ija u svijetu koji su uspjeli da objedine između šerijatskog i svjetovnog znanja, tako da su mnogo postigli u da'vi. Što je znanje veće kod da'ije, veća mu je i mudrost, a ako je mudar može se ljudima obraćati shodno njihovom nivou i s tim imati više uspjeha u da'vi, uz Allahovu, subhanehu ve te'ala, dozvolu. U ovom i u prethodnim brojevima spomenuli smo najvažnije osobine kojim svaki da'ija mora da se okiti. Pored spomenutih ima još mnogo drugih osobina koje trebaju da budu prisutne kod njega poput: adla (prevednosti), zuhda (skromnosti), rifka (blagosti) i mnogih drugih osobina. Molim Allaha, dželle ša'nuhu, da nas učini od onih koj će posjedovati sve ove osobine, a uistinu je On u stanju to da uradi. Amin!

**Pitanje:** Da li provjeravanje okusa hrane kvari post?

**Odgovor:** Provjeravanje okusa hrane ne kvari post ukoliko ne unosi hranu u sebe. Međutim, i provjeravati hranu neće osim ako postoji potreba za tim. U tom slučaju, slučaju potrebe, ukoliko uđe nešto od hrane u tvoj stomak, nenamjerno, tvoj post je ispravan.

(Ibnu-Usejmin, Fetava erkani el-islam, br. 432, str. 484)

Ibnu-Abbas, radijallahu 'anhuma, je rekao: „Nema smetnje da postač proba nešto od hrane, ukoliko je ne unosi u svoj jednjak.“ (Ibnu Ebi Šejbe, 3/47)

Ibnu-Tejmije, rahmetullahi 'alejh, je rekao: „Kušanje hrane bez potrebe je pokuđeno, ali ne kvari post. U slučaju potrebe jednako je ispiranju usta pri abdestu.“ (Medžmu'ul-fetava, 25/266)



Sufjan es-Sevri,  
rahmetullahi 'alejh, kada  
bi nastupio ramazan,  
udaljio bi se od ljudi i  
pristupio učenju Kur'ana.

Rebi'a b. Sulejman je rekao:  
„Imam Šafija bi svake noći  
proučio Kur'an, pa, kada bi  
došao ramazan, proučio bi  
Kur'an svake noći i svakog  
dana, tako da bi u  
ramazanu šezdeset puta  
proučio Kur'an.“  
(Tarihu-Bagdad, 2/63)

# SELEF I RAMAZAN

Ibnu-Omer,  
radijallahu 'anhuma,  
kada bi postio ne bi se  
iftario osim sa  
siromasima. Ukoliko  
bi im to njegova  
porodica uskratila, on  
te večeri ne bi  
večerao. Kada bi mu  
došao siromah na  
vrata dok bi on  
večerao, ustao bi,  
uzeo svoj dio večere i  
udijelio tom  
siromahu. Vratio bi se  
i na sofri ne bi našao  
ništa od hrane!

Od Abdullaha b. Muhammeda b. Libana se  
prenosi da je ljudima cijeli ramazan klanjao  
teravijah namaz. Svaku večer kada bi završio  
teravijah namaz s ljudima, ostajao bi u džamiji  
i klanjao sve do pojave zore, sabah namaza.  
Nakon što bi klanjao sabah namaz držao bi  
predavanje. Čulo se da je govorio: 'Nisam  
spustio svoj bok u ovom mjesecu radi  
spavanja, niti noću niti danju.'"  
(Tarihu-Bagdad, 10/144)

Junus b. Jezid  
bi pričao:  
„Kada bi  
nastupio  
ramazan  
Ibnu-Šihab bi  
samo učio  
Kur'an i hranio  
siromahe.“



# ITIKAF

## U RAMAZANU

Pripremio: Harmin Suljić, prof.

Itikaf znači bdijenje nad nečim ili na nekom mjestu, bez razlike da li se radi o dobru ili zlu. Allah, subhanehu ve te'ala, kaže: „**Kada (Ibrahim) reče svome ocu i svome narodu: Kakvi su to kipovi nad kojima bdijete.**“ (Prijevod značenja *El-Enbija*, 52.) Što u prenesenom smislu znači da su bdjeli u ibadetu tj. obožavajući ih. Međutim, u šerijatskom smislu se pod itikafom podrazumijeva boravak u džamiji sa nijjetom približavanja Allahu, subhanehu ve te'ala.

### Utemeljenost itikafa u islamskom pravu

Među učenjacima postoji konsenzus o pravosnažnoj utemeljenosti itikafa u islamu jer je Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, svake godine zadnjih deset dana Ramazana ulazio u džamiju sa nijjetom itikafa, a kada je došao Ramazan u godini kada je Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, preselio na Ahiret, u itikafu je boravio dvadeset dana. Ovu predaju bilježe Buharija, Ebu-Davud i Ibn-Madže. Nakon smrti Allahovog poslanika, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, u itikaf su ulazile njegove supruge tako što su im ashabi ogradili jedan džamije zastorima gdje su boravile u itikafu. A isto tako i ashabi su ulazili u Ramazan u itikaf sve sa ciljem da se približe Allahu, subhanehu ve te'ala.

### Vrste itikafa

Itikaf se dijeli na dvije vrste: sunnet i vadžib. Sunnet je onaj na koji se

musliman odluči u smislu dobrovoljnog ibadeta kojim se želi približiti Allahu, subhanehu ve te'ala, slijedeći pri tome Allahovog poslanika, sallallahu te'ala 'alejhi ve selem. Ovakav čin je potvrđen u zadnjoj trećini Ramazana kao što je prethodilo. Obavezni ili vadžib itikaf je onaj na kojeg se musliman obaveže u smislu zavjeta pa kaže: 'Obavezujem se na itikaf radi Allaha' ili 'Ako mi Allah ozdravi tog i tog bolesnika ja ću ući u itikaf toliko i toliko dana'. Buharija bilježi predaju da je Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, rekao: „*Onaj ko se zavjetuje na pokornost Allahu, neka to i učini.*“ Također kod Buharije se bilježi predaja da je Omer, radijallahu 'anh, rekao: „Allahov Poslaniče, zavjetovao sam se da ću boraviti u itikafu jednu noć u Mesdžidil Haramu.“ Pa mu je rekao: „*Ispuni svoj zavjet.*“

### Vrijeme itikafa

Obavezni itikaf će biti obavljen shodno onome na što se čovjek zavjetuje. Ako se zavjetovao na jedan dan ili više, na njemu je obaveza da ispuni ono na šta se zavjetovao. Kada je riječ o dobrovoljnom itikafu onda njegovo vrijeme nije određeno. Njegova realizacija će se upotpuniti bivanjem u džamiji sa nijjetom itikafa, bez razlike da li se radi o dugom ili kratkom periodu. Tako da će, za period u kojem je boravio u džamiji, biti nagrađen. Pa ako izađe te se povrati u džamiju obnovit će nijjet ako ima namjeru itikafa. Od Je'ale b. Umejje

se prenosi da je rekao: „Ja u džamiji ostanem jedno vrijeme i to sa nijjetom itikafa“. Ata' kaže: „To je itikaf onoliko koliko bude boravio u njemu. Ako bude sjedio u džamiji sa nijjetom činjenja dobra on se smatra da je u itikafu, u suprotnom ne“. Kada se osoba nađe u dobrovoljnom vidu itikafa ima pravo da ga prekine kad poželi, čak i prije vremena kojeg je zanijetio. Od Aiše, radijallahu 'anha, se prenosi da, kada je Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, htio ući u itikaf, klanjao bi sabah namaz, a zatim ušao u itikaf.

Jednom je htio da uđe u itikaf zadnjih deset dana Ramazana, pa je naredio da mu se pripremi mjesto u džamiji. Aiša kaže: „Kada sam to vidjela, naredila sam da se i meni pripremi isto tako mjesto. Tako su postupile i ostale žene Allahovog poslanika, sallallahu te'ala 'alejhi ve selem. Kada je klanjao sabah pogledao je u te šatore unutar džamije pa je rekao: „Šta je ovo? Zar ovim dobročinstvo želite?“ Zatim je naredio da se ukloni njegov šator i naredio je svojim ženama da one uklone svoje šatore, a onda je odgodio itikaf do prvih deset dana ševala“. Dakle ova predaja ukazuje da je dopušteno prekinuti sa itikafom nakon što se uđe u njega. Također u ovom hadisu je dokaz da muž ima pravo zabraniti ženi ulazak u itikaf bez njegove dozvole. Ovaj stav zastupa većina učenjaka, ali se razilaze po pitanju šta ako joj početno dopusti zatim zabrani? Tako da Šafi'ja, Ahmed i Davud smatraju da ima pravo zabraniti joj i izvesti je iz dobrovoljnog itikafa.

Među učenjacima postoji konsenzus o pravosnažnoj utemeljenosti itikafa u islamu jer je Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, svake godine zadnjih deset dana Ramazana ulazio u džamiju sa nijjetom itikafa, a kada je došao Ramazan u godini kada je Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, preselio na Ahiret, u itikafu je boravio dvadeset dana. Ovu predaju bilježe Buharija, Ebu-Davud i Ibn-Madže.



## Uslovi itikafa

Osoba koja ulazi u itikaf mora biti muslimanom, razumnim, čistim od džunupluka, mjesečnice ili postporođajnog ciklusa. Tako da nevjerniku, djetetu koje ne razlikuje stvari, džunupu, ženi u mjesečnici ili postporođajnom periodu nije valjan itikaf.

## Sastavni dijelovi itikafa

Sušтина itikafa je boravak u džamiji sa nijjetom približavanja Allahu, subhanehu ve te'ala. Tako, da ako se nema namjera boravka u džamiji ili bez nijjeta pokornosti, onda se itikaf neće ni realizovati. Obaveza nijjeta se može shvatiti iz riječi Uzvišenog kada kaže: **Nije im bilo naređeno osim da Allaha obožavaju iskreno Njemu vjeru da ispoljavaju.** (Prijevod značenja *El-Bejjine*, 5.) Također Allahov poslanik, alejhisselam, kaže: „Djela se vrijednuju prema namjerama. Svakom čovjeku pripada ono što je naumio...” Drugi sastavni dio valjanost itikafa je da bude u džamiji jer Allah, subhanehu ve te'ala, kaže: **Nemojte se približavati ženama dok ste u džamijama u itikafu. To su Allahove granice pa im se nemojte približavati. Tako Allah pojašnjava Svoje ajete ljudima da bi se bojali.** (Prijevod značenja *El-Beqare*, 187.) Dakle, da je itikaf valjan na nekom drugom mjestu, a ne samo u džamiji onda se zabrana polnog odnosa ne bi spomenula u kontekstu itikafa u džamiji što ukazuje da kvari itikaf. Time se ukazuje da itikaf mora biti unutar džamije.

## Plodovi Itikafa

Plodovi itikafa su mnogobrojni i u njima je odgovor zbog čega da činimo itikaf, zbog čega da ostavljamo svoje porodice, ostavljamo svoje poslove, ustežemo se od mnogih stvari. Ukratko ću spomenuti neke plodove itikafa:

- Iskrenost-navikavanje i odgajanje na iskrenosti, jer te u itikafu niko ne vidi mimo Allaha, subhanehu ve te'ala. Na čovjeku je da obožava Allaha kao da ga vidi, pa, ako ne može tako onda neka bude svjestan da On, subhanehu ve te'ala, njega sigurno vidi.
- Odgajanje duše na ostavljanju

bespotrebna govora, viška hrane i pića, bespotrebna miješanja i posjećivanja drugih.

- Odgajanje duše na ibadetu, naročito: noćnom namazu, učenju Kur'ana, zikru, traženju oprost i upućivanju do ve Svevišnjem Allahu.
- Jačanje veze sa Uzvišenim Gospodarom.
- Pronalazak vremena za razmišljanje, što je teško naročito u vremenima iskušanja i smutnji.
- Boravak u itikafu te podsjeća na tvoju samoću u kaburu koju će svako od nas da doživi.
- Obračunavanje sa svojom dušom po pitanju vjere i dunjaluka, po pitanju ibadeta i svega drugog.
- Racionalno iskorištavanje vremena.
- Navikavanje duše na strpljenje i ostavljanje mnogih prohtjeva.
- Oživljavanje jednog od mnogobrojnih sunneta koje su ljudi zapostavili.
- Ostavljanje ili barem umanjivanje grijeha.

## Stvari koje kvare itikaf

Od stvari koje kvare itikaf su:

- Izlazak bez šerijatski opravdanog razloga i bez velike potrebe;
- Spolni odnos, na čemu je konsenzus muslimana kao što spominje Ibnul-Munzir i Ibnu - Hubejra;
- Druženje sa suprugom iz strasti, dočim ukoliko ne bude sa strastima tada to neće pokvariti itikaf;
- Izlazak sperme usljed razmišljanja, dugog pogleda ili neprestanih pogleda, druženja i sl.;
- Hajz i nifaz;
- Gubljenje pameti usljed upotrebe opojnih sredstava;
- Otpadništvo od islama;
- Prekidanja nijjeta boravka u itikafu, tj. da kažeš: „Ja sada prestajem biti u itikafu“ (nije nužno da kaže jer znamo da je nijjet vezan za srce ne za izgovor), pa makar i bio u mesdžidu, dok, ukoliko kažeš: „Večeras, poslije akšam namaza, ću izaći iz itikafa“, pa ne izađeš, to neće pokvariti tvoj itikaf,

ili ako se dvoumiš hoćeš li napustiti ili ne, to takođe ne kvari tvoj itikaf;

- Smrt, zbog hadisa: „Kada umre sin Ademov, prestaju njegova djela osim u tri slučaja.“

## Šta je poželjno, a šta pokuđeno činiti u itikafu

Lijepo je da onaj ko je u itikafu čini što više dobrovoljnih ibadeta. Da upotpuni vrijeme namazom, učenjem Kur'ana, veličanjem Allaha, subhanehu ve te'ala, ili jednom riječju rečeno zikrom, istigfarom, salavatima na Allahovog poslanika, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, dovom i svim ostalim vidovima pobožnosti kojima se rob može približiti Allahu, subhanehu ve te'ala. Pokuđeno mu je da se zabavlja svim onim što nije od ibadeta, kao što je nekoristan i bespotreban govor. Ali isto tako pokuđeno mu je da prekine razgovor u cjelosti misleći da je to ibadet. Buharija, Ibn Madže i Ebu Davud bilježe predaju od Ibn Abbasa da je jednom prilikom Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, držao hutbu pa je primijetio čovjeka kako stoji pa je upitao za njega. Rekli su da je to Ebu Israil, zavjetovao se da će stajati i da neće sjediti, niti ući u hladovinu i da neće pričati, nego da će postiti. Pa je Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, rekao: „Naredite mu neka priča, nek uđe u hladovinu, neka sjede i neka nastavi sa svojim postom.“

Tako da na kraju sve ovoga i prikaza određenih propisa vezanih za itikaf svaki musliman mora iskoristiti Ramazan kao period posebne sezone u kojoj će se saprati od grijeha i truditi da se spasi od Vatre. Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, se najviše posvećivao ibadetu u zadnjih deset dana Ramazana, što nije činio ni u jednom drugom mjesecu. Aiša, radijallahu 'anha, prenosi da kada bi nastalo deset zadnjih dana Ramazana, Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, bi stegao svoju odjeću (dakle ne bi prilazio ženama), oživio bi noć i budio bi svoje ukućane. Između ostalog je bio i ovaj vid ibadeta tj. itikaf kao što imam Zuheri rahimehullah kaže: „Čudni li su muslimani, zapostavili su itikaf iako ga Allahov poslanik, sallallahu te'ala 'alejhi ve sellem, nije ostavljao otkako je došao u Medinu, pa sve dok ga Allah nije uzeo Sebi.“

# NOĆ bolja od HILJADU MJESECI



**B**udući da se životni vijek ovoga ummeta, u odnosu na prethodne narode, smanjio tako da u prosjeku traje između šezdeset i sedamdeset godina - a malo je i onih koji dožive i te godine - Allah, subhanehu ve te'ala, je ovome ummetu nadomjestio taj životni vijek mnogim stvarima. Od tih stvari je i ova noć, lejletul Kadr. To je noć koja je bolja od hiljadu mjeseci u kojima nema te noći, odnosno bdijenje u namazu i drugim djelima u toj noći bolji je od djela hiljadu mjeseci u kojima nema te noći! To je blagodat koju Allah daje onome kome On hoće!

Nazvana je noć Kadra iz mnogo razloga: zbog njenog velikog ugleda, položaja i veličine kod Allaha; zbog toga što se u toj noći određuje ono što će se dogoditi naredne noći; zbog toga što ibadet u njoj ima ogromnu vrijednost. O njenoj vrijednosti govore sljedeći šerijatski tekstovi: o njoj je objavljena cijela sura El-Kadr u kojoj se pojašnjava vrijednost ove noći; Uzvišeni je rekao: „**u kojoj se svaki mudri posao riješi**“ (Prijevod značenja Ed-Duhan, 4.) tj. posao i sve ono što će se desiti u narednoj godini. I ovo je drugo određenje, jer je Allah, subhanehu ve te'ala, odredio sve prije nego li je stvorio nebesa i zemlju na pedeset hiljada godina. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi

ve sellem, je rekao: „*Ko provede noć Kadra vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni prethodni grijesi.*“ (Mutt. alejh) Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kada bi nastupila zadnja trećina ramazana u kojoj se nalazi i ova noć Kadra, ušao bi u itikaf i posvetio se ibadetu. Aiša, radijallahu 'anh, kaže: „*Kada bi nastupila zadnja trećina, pritegnuo bi svoj donji dio odjeće, noći provodio u ibadetu i svoju porodicu budio na ibadet.*“ (Mutt. alejh)

Ibadet u toj noći: namaz, dova, učenje Kur'ana, izbjegavanje zabranjenih stvari.

Čovjek može sve ove stvari da objedini u namazu, naročito ako dugo stoji u namazu, dugo uči Kur'an, pa, kada prouči ajet koji govori o Džehennemu da se utječe Allahu, subhanehu ve te'ala, od njega, i kada prouči ajet koji govorio Džennetu, da moli Allaha za njega. Sufjan es-Sevri je rekao: „Dova u toj noći mi je draža od namaza, a ako bi učio Kur'an i dovio, možda bi je i pogodio.“ Ibnu-Redžeb, komentarišući ove riječi, kaže: „Tj. draže su mu mnogobrojne dove od namaza u kojem ne dovi. A ako bi učio u namazu i dovio, to bi bilo najbolje, jer se prenosi od Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve

sellem, da je u noćima Ramazana klanjao noćni namaz i učio u njemu svaki ajet po tertilu. Ne bi prošao ni pored jednog ajeta koji govori o milosti, a da je ne bi zatražio i ne bi prošao ni pored jednog ajeta koji govori o kazni, a da ne bi tražio utočište od nje. Na taj način bi objedinio namaz, učenje Kur'ana, dovu, razmišljanje, a to su najbolja djela u zadnjim noćima Ramazana i u ostalim vremenima općenito. A Allah najbolje zna.“

## Dova koja se preporučuje da se uči u noći Kadra

Od Aiše, radijallahu 'anha, se prenosi da je upitala Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: „Kada bih potretila trenutak kada je noć Kadr, šta da kažem u njemu?“ Odgovorio je: „*Reci: Allahumme inneke 'afuvvun, tuhibu el-'afve, fa'fu 'anna – Allahu moj! Ti si Onaj Koji mnogo prašta, voliš opraštanje, pa, oprosti i nama!*“ (Ahmed i Tirmizi i kaže da je hadis hasen-sahih) Takođe, Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, bi učio: „*E'uzu bi ridake min sehatik, ve bi mu'aafatike min 'ukubetik! – Utječem se Tvome zadovoljstvu od Tvoje srdžbe i Tvome oprostnosti od Tvoje kazne.*“ (sahih: Muslim, 751; Malik, 448; Ebu-Davud, 879; Tirmizi, 3493; Nesai, 169; Ibnu-Madže, 1179; i drugi)

## Znakovi Lejletul-kadr

1. osvijetljenost te noći što može primjetiti samo onaj koji živi daleko izvan grada i svjetla,
2. smiraj srca i širina prsa koju čovjek osjeća najviše u toj noći za razliku od drugih noća,
3. u toj noći nema vjetrova i u njoj nije ni hladno ni vruće,
4. čovjek osjeća posebnu slast u namazu te noći za razliku od ostalih noćiju,
5. Sunce nakon te noći izlazi bez zraka, jasno i čisto, ne kao u ostalim danima.

Allaha, subhanehu ve te'ala, molimo da nas poživi i učvrsti u ibadetu zadnje trećine Ramazana, u noći Kadra, a On je kadar sve da učini! Neka je Njemu svaka hvala i neka je salavat i selam na Njegova poslanika i sve koji slijede njegovu uputu!





# SAVJETI

## sestri muslimanki

### u RAMAZANU

Jedan od prethodnika je upitan: „Zbog čega je propisan post?“, pa je odgovorio: „Kako bi bogataš doživio osjećaj gladi, pa nakon toga ne zaboravljao siromaha!“ Ono što danas, nažalost, možemo vidjeti jeste sušta suprotnost spomenutog. Muslimanske porodice upravo u ovom mjesecu potroše i pojedu hrane više nego u bilo kojem drugom mjesecu! Žena muslimanka u ovom mjesecu, mubarek mjesecu Ramazanu, provede u kuhinji više vremena nego u bilo kojem drugom mjesecu! Pa kada će učiti Kur'an? Kada će slaviti i veličati Allaha, obratiti Mu se dovom, tražiti oprost od Njega?

Piše: Ummu-Muhammed

**E**l-hamdu lillahi Rabbil-alemin, ves-salatu ves-selamu ala ešrefi el-enbija' vel-murselin, nebijina Muhammed, ve ala alihi ve sahabihi edžme'in. Ovo je nekoliko riječi, skupocjenih poziva, nudimo ih ženi muslimanki, djevojci mu'minki, povodom dolaska mubarek mjeseca Ramazana. Allaha, subhanehu ve te'ala, molimo da okoristi sve naše sestre

mu'minke koje budu čitale ove riječi i da im ovi savjeti budu od pomoći u pokornosti Svevišnjem Allahu, postizanju Njegova zadovoljstva i oprosta u ovom mubarek mjesecu.



#### Budi zahvalna Uzvišenom Allahu

Sestro! Mjesec Ramazan jedna je od najvećih Allahovih, subhanehu ve te'ala, blagodati po Njegove robove. U njemu se Allahova milost spušta, opraštaju se grijesi i loša djela, dobra djela se uvećavaju, u njemu Allah, subhanehu ve te'ala, oslobađa Svoje robove od Vatre. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „Kada dođe mjesec Ramazan, otvore se vrata Dženneta, dok se vrata Džehennema zatvore i šejtani se povežu u lance.“ (Mutt. alejh)

Takođe je rekao: „Onome ko posti mjesec ramazan, vjerujući i nadajući se nagradi, prethodni grijesi će biti oprošteni.“ (Muttefekun alejh) Svevišnji Allah u hadisu kudsijju je rekao: „Svako djelo sina Ademova pripada njemu, dočim post pripada Meni i Ja ću za njega nagraditi.“ (Muttefekun alejh) Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „Doista, u mjesecu ramazanu, svakog dana i svake noći Allah oslobađa robove od Vatre.“ (Ahmed s vjerodostojnim lancem prenosioca) A za noć Kadr Allah je rekao: „Noć Kadr je bolja od hiljadu mjeseci.“ (Prijevod značenja El-Kadr, 3.) Sestro muslimanko! Ovo je nekoliko šerijatskih tekstova koji ukazuju na veličinu ove Allahove, subhanehu ve te'ala, blagodati po tebe i ostale Njegove robove. Zato, budi zahvalna Svevišnjem Allahu i na ovu blagodat uzvрати pokornošću i dobrim djelima, a ne nepokornošću i grijesima pa da budeš lišena ove blagodati.

#### Kako da dočekaš mjesec Ramazan

- Žureći da se iskreno pokaješ, kao što Uzvišeni kaže: „I svi se, o vjernici, pokajte Allahu, da biste uspjeli.“ (Prijevod značenja En-Nur, 31.)

- Klonjenjem od svih ružnih djela: laži, ogovaranja, potvaranja, zavade, razvrata, slušanja muzike, razgolićavanja, miješanja sa muškarcima i svega lošeg.

- Čvrstom odlukom i visokim ambicijama da ćeš mjesec Ramazan provesti u dobrim djelima i da nećeš dozvoliti da ti ni jedan djelić ovog mubarek mjeseca ode u ono u čemu nema nikakve koristi.

Nastavak na sl. strani —>

- Čestim spominjanjem Allaha, činjenjem dove, traženjem oprosta i učenjem Kur'ana

- Čuvanjem i obavljanjem propisanih namaza u njihovim vremenima, s njihovim ruknovima, vadžibima i sunnetima, s potpunom skrušenošću i smirajem.

- Obavljanjem nafila nakon obavljenih propisanih namaza.

## Podučiti se propisima posta

Upoznaj se sestro muslimanko, sa propisima posta: njegovim fardovima, sunnetima, adabima, kako bi tvoj post bio ispravan i primljen kod Allaha, subhanehu ve te'ala. Upoznaj se sa:

- osobama koje su dužne postiti i šta je na takvim osobama;

- propisom djevojke koja postane punoljetna u toku jednog od dana mjeseca Ramazana i šta je na takvoj osobi;

- obaveznosti nijjeta i vremenom i načinom njegova donošenja;

- stvarima koje kvare post;

- propisima žene u hajzu;

- propisima žene u nifasu;

- takođe žene koja ima istihazu;

- dozvoljenim stvarima u toku posta i sl.

## Ramazan je mjesec posta, a ne mjesec hrane

Allah, subhanehu ve te'ala, je, plemenita sestro, propisao post kako bi se musliman naoružao strpljenjem, kako bi ukrotio svoje strasti, povećao svoju bogobojaznost i strahopoštovanje prema Allahu, subhanehu ve te'ala. Uzvišeni je rekao: „**O vjernici, propisuje vam se post kao što je bio propisan i onima prije vas da biste bili bogobojazni.**“ (Prijevod značenja El-Bekara, 183.) Jedan od prethodnika je upitan: „Zbog čega je propisan post?“, pa je odgovorio: „Kako bi bogataš doživio osjećaj gladi, pa nakon toga ne zaboravljao siromaha!“ Ono što danas, nažalost, možemo vidjeti jeste sušta suprotnost spomenutog. Muslimanske porodice upravo u ovom

mjesecu potroše i pojedu hrane više nego u bilo kojem drugom mjesecu! Žena muslimanka u ovom mjesecu, mubarek mjesecu Ramazanu, provede u kuhinji više vremena nego u bilo kojem drugom mjesecu! Pa kada će učiti Kur'an? Kada će slaviti i veličati Allaha, obratiti Mu se dovom, tražiti oprosta od Njega? Kada će se podučavati propisima posta? Kada će biti slobodna da se posveti ibadetu u ovom plemenitom mjesecu? Zato se, plemenita sestro, dobro čuvaj provođenja vremena u ovom mjesecu u onome u čemu nema koristi i za čim nema potrebe! Propao je onaj koji doživi mjesec Ramazan, a ne bude mu oprošteno u njemu!



## Mjesec Ramazan je mjesec Kur'ana

Mjesec Ramazan ima posebnu odliku od drugih mjeseci. U njemu je otpočela objava Kur'ana. Svevišnji Allah je rekao: „**U mjesecu Ramazanu je počelo objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz pravog puta i razlikovanje dobra od zla.**“ (Prijevod značenja El-Bekara, 185.) Tako su Ramazan i Kur'an nerazdvojni. Kada se spomene Ramazan spomene se i Kur'an. U dva Sahiha od Ibnu-Abbasa, radijallahu 'anhuma, se prenosi da je rekao: „Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je bio najplemenitiji od svih ljudi, a posebno je bio plemenit u mjesecu Ramazanu kada mu je dolazio Džibril. Džibril mu je dolazio svake noći i podučavao Kur'anu.“ Ispravni

prethodnici su mnogo učili Kur'an u mjesecu Ramazanu. Neki od njih bi proučili Kur'an u namazu svake tri noći, neki svakih sedam noći a neki i svakih deset noći. Katade, rahmetullahi 'alejh, bi stalno završavao Kur'an za sedam dana, a kada bi nastupio mjesec Ramazan završavao bi ga za tri dana, dočim, kada bi nastupilo deset zadnjih noći, Kur'an bi proučio u svakoj noći. Imam Zuhri, kada bi nastupio Ramazan, samo bi učio Kur'an i hranio siromahe. Imam Malik, kako prenosi Ibn Abdul-Hakem, ostavio bi isčitavanje hadisa u Ramazanu i posvetio se učenju Kur'ana iz Mushafa. Tako i ti sestro. Moraš da sebi svakodnevno odrediš dio iz Kur'ana kojim ćeš oživjeti svoje srce, očistiti svoju dušu, skrušiti svoje organe, čime ćeš, inšaAllah, zaslužiti da se Kur'an

zauzima za tebe na Sudnjem danu. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „*Post i Kur'an će se zauzimati na Sudnjem danu za čovjeka! Post će reći: 'Gospodaru moj! Ustegnuo sam ga od hrane i strasti, pa, primi moje zauzimanje za njega', a Kur'an će reći: 'Gospodaru moj! Ustegnuo sam ga od spavanja noću, pa, primi moje zauzimanje za njega!'*“ Pa će biti prihvaćeno njihovo zauzimanje.“ (Ahmed i Hakim s vjerodostojnim lancem prenosioca)

## Mjesec Ramazan je mjesec plemenitosti i dobročinstva

Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je podsticao žene na udjeljivanje. Govorio bi: „*O skupino žena! Udjeljujte i mnogo tražite oprosta! Doista sam vidio da ste vi najbrojniji od stanovnika vatre!*“ (Muslim) Prenosi se od Majke vjernika, Aiše, radijallahu 'anha, da je u jednom danu podijelila stotinu hiljada dirhema, a postila je toga dana. Sluškinja joj je rekla: „Zar nisi mogla od onoga što si podijelila da za jedan dirhem uzmeš mesa kojim bi se iftarila?!“ Odgovorila je: „Da si mi to ranije rekla, učinila bih to.“ Od plemenitosti i dobročinstva u Ramazanu je: spremaje iftara za postače, hranjenje siromaha, ispunjavanje njihovih potreba, savjetovanje i podučavanje neukih, udjeljivanje u trajnu sadaku. Zato se potruđi, plemenita sestro, u ovim djelima, jer je nagrada za njih ogromna.



## Mjesec Ramazan je mjesec namaza

Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je, plemenita sestro, klanjao noću sve dok mu pete nisu počele pucati. Svoj postupak bi pojašnjavao riječima: „Pa, zar da ne budem Allahu zahvalan rob?!“ (*Muttefekun alejh*) Takođe je govorio: „Ko mjesec Ramazan provede u namazu vjerujući i nadajući se nagradi, prethodni grijesi koje je počinio bit će mu oprošteni.“ (*Muttefekun alejh*)

Za odlazak žena u mesdžide, Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „Ne zabranjujte svojim ženama mesdžide, a kuće njihove su im bolje.“ (*Ahmed i Ebu-Davud, a Albani ga je ocijenio vjerodostojnim*) Na čednoj muslimanki, pri odlasku u mesdžid radi namaza, je da vodi računa o adabima odlaska u mesdžid, da odlazi u mesdžid radi namaza i slušanja Kur'ana, da se propisno obuče i da ništa od njenog tijela ili odjeće ne bude povod smutnje među vjernicima, da se ne miriše radi izlaska iz kuće i odlaska u mesdžid, da se ne miješa sa muškarcima na putu do mesdžida i prilikom ulaska i izlaska iz mesdžida, da hodi krajem puta, a da sredinu ostavi za muškarce, da ne vodi sa sobom malu djecu u mesdžid, ako zna da će plakati, biti nemirni i odvrćati koncentraciju ostalih muslimana od Kur'ana i namaza.

## Ramazan je post svih organa

Znaj, skupocjeni dragulju islama, da je post, ustvari, post od grijeha, pa oči poste od gledanja u haram, uši poste od slušanja harama, usta pored hrane poste od laži, ogovaranja, potvaranja, ismijavanja, omalovažavanja, ruke poste od doticanja, kupovanja i prodavanja harama, noge poste od odlaska na haram

mjesta, stomak posti od hrane i pića, polni organ od zadovoljavanja strastima. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „Ko ne ostavi lažan govor i rad po njemu i neznanju, pa Allahu ne treba to što on ostavlja svoju hranu i piće.“ (*Buharija*) Zato, kada govoriš govori istinu, kada gledaš gledaj samo u dozvoljeno, slušaj samo ono što je dozvoljeno, kupuj halal i prodaj halal, dotiči halal i odlazi na halal mjesta. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „Možda neki postač od svoga posta ima samo glad i žed!“ (*Ahmed i Ibnu-Madže sa vjerodostojnim lancem prenosioca*)

## Praktični savjeti za iskorištavanja vremena u Ramazanu

- Ne izlaziti iz kuće bez potrebe.
- Ne odlaziti na pijacu, pogotovo u zadnjoj trećini Ramazana.
- Ostavljanje sijela i posjeta u kojima nema koristi i koja nisu potrebna, a ukoliko se za nekima i ukaže potreba, kao što je posjeta bolesniku, onda ne ostajati mnogo u tim posjetama.
- Izbjegavanje sijela na kojima se priča o drugima, ismijava, ogovara i potvara.
- Ne gubiti vrijeme u praćenju televizijskih programa.
- Ne sjediti dugo u noć, jer to, obično, dovodi do ostavljanja noćnog namaza i spavanja po dani.
- Ne spavati mnogo po danu.
- Ne provoditi mnogo vremena u kuhinji, pripremajući sehur i iftar.

- Ne gubiti vrijeme u ukrašavanju i stojanju pred ogledalom.
- Ne gubiti vrijeme u dugim telefonskim razgovorima.
- Čuvati se rasprava i diskusija u kojima nema mnogo koristi i koje, obično, dovode do gubljenja velikog dijela vremena, a ukoliko i bude pozvana na slično neka kaže: „Ja postim“.

## Zadnja trećina Ramazana

Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kada bi nastupila zadnja trećina ramazana, pritegnuo bi donji dio odjeće, noći provodio u ibadetu i svoju porodicu budio da čine ibadet. (*Muttefekun alejh*) To je mali broj dana u kojima će uspjeti marljivi, a propasti nemarni. U ovim noćima je i noć Kadra, koja je bolja od hiljadu mjeseci. Ko je ne dočeka u ibadetu, doista je od velikih gubitnika. Zato se potruđi da činiš što više ibadeta u ovim noćima. Nastoj da ih cijele provedeš u ibadetu, kako bi sigurno dočekala i doživila noć Kadr u ibadetu i postigla veliku nagradu. Aiša, radijallahu 'anha, je upitala Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: „Kada bi potrefila trenutak kada je noć Kadr, šta da kažem u njemu?“ Odgovorio je: „Reci: 'Allahumme inneke 'afuvvun, tuhibu el-'afve, fa'fu'anna – Allahu moj! Ti si Onaj Koji mnogo prašta, voliš opraštanje, pa, oprosti i nama!'“ (*Ahmed i Tirmizi i kaže da je hadis hasen-sahih*)

Allaha, subhanehu ve te'ala, molimo da nam dozvoli da doživimo mubarek Ramazan, da nam pomogne u ibadetu i primi naša djela. On Uzvišeni u stanju je da sve učini! Neka je Njemu svaka hvala i neka je salavat i selam na Njegova poslanika, ashabe i sve koji slijede islam do Sudnjeg dana.

## Da li ste znali ?

*U mjesecu ramazanu 56. H.G. preselila je Majka vjernika, Aiša, radijallahu 'anh, najdraža supruga Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem*



# ISLAM JE DOVOLJAN DA USREĆI MUSLIMANKU

Zaista je svako dobro u onome što je Allah propisao i postavio kao zakon za ženu, a ne ono čemu pozivaju neispravni zemaljski zakoni, s tim da ovo ne zabranjuje da se žena okoristi od onih programa koji pozivaju poštivanju njene ličnosti i čuvanju njene časti, te je čine korisnim elementom zajednice u okviru šerijatski dozvoljenog, a ne da to bude sredstvo za veće zlo koje će se vratiti na zajednicu sa nesrećom i propasti u bliže ili dognednije vrijeme

Piše: Ummu-Mu'az Smajlović

**O**d pitanja kojima je islam predao veliku pažnju je svakako pitanje žene u islamu i onoga što joj pripada u njemu i onoga čemu se dužna pokoriti. Niti jedna vjera mimo islama nije, niti će je moći počastiti i prema njoj pravedna biti, kao što je to islam. Dokaz njene počasti su Allahove riječi, čiji su povod objave riječi Ummu-Seleme, majke pravovjernih, Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem: O Allahov poslanice, šta je to nama pa se ne spominjemo u Ku'ranu kako se ljudi spominju? Nakon toga je Uzvišeni Allah objavio ajet: **"Muslimanima i muslimankama, i vjernicima i vjernicama, i poslušnim muškarcima i poslušnim ženama, i iskrenim muškarcima i iskrenim ženama, i strpljivim muškarcima i strpljivim ženama, i poniznim muškarcima i poniznim ženama, i muškarcima koji dijele zekat i ženama koje dijele zekat i muškarcima koji poste i ženama koje poste, i muškarcima koji o svojim stidnim mjestima vode brigu i ženama koje o svojim stidnim mjestima vode brigu, i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha - Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio".** (Prijevod značenja El-Ahzab, 35, Tefsir Ibnu-Kesir) A garancija njenih prava je: „**Onome ko**

**čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.**" (Prijevod značenja En-Nahl, 97) i : „**Oni koji objede čestite, bezazlene vjernice, neka budu prokleti i na ovome i na onome svijetu; njih čeka patnja**



**nesnosna.**" (Prijevod Nur, 23)

## Islam je dao i upotpunio sve što treba muslimanki

Zaista je islam dao i upotpunio sve što treba žena i to u vidu izričitog kur'anskog ili sunnetskog teksta, ili opšteg pravila pod koje ulazi sve što je novo od savremenih događaja. Tako

ženi poslije ovoga, nije potreban niko ko će je podučiti kako da živi u doba opšte globalizacije. Uzvišeni Allah, a On je Najznaniiji, je rekao: **"Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera."** (Prijevod značenja Al-Maida, 3) Ibnu-Abbas, Allah sa njim bio zadovoljan, je rekao: "Allah je obavjestio svoga Poslanika, neka je na njega Allahov mir i spas, i vjernike da im je upotpunio iman i da nemaju potrebe za uvećanjem nikada, i da ga je Allah upotpunio tako da im nikada neće ništa nedostajati i da je zadovoljan sa njim i da se neće na njega nikada rasrditi." (Tefsir Ibnu-Kesir) A Poslanik, neka je na njega Allahov mir i spas, je rekao: "Ostavljam vas na jasnom putu, njegova noć je kao njegov dan i neće od njega odstupati poslije mene osim onaj koji je propao." (Ibnu-Madže, Ahmed, Hakim hadis sahih Sahihu Džamia, 4369, Albani) Obavjestio nas je plemeniti ashab Ebu-Zerr, Allah sa njim bio zadovoljan: "Umro je Allahov poslanik, a nije ostala ptica u zraku koja maše svojim krilima u nebeskim prostranstvima, a da nas o njoj nije obavijestio." (Tabarani, hadis sahih, Silisetu Sahiha, 1803, Albani) Šta više, podučio ih je sve. Zbog toga svi muslimani i muslimanke trebaju da žive u ovome ubijeđenju i da im to bude čvrsta akida u njihovim srcima koju neće potresti



glasine i tumačenja besposličara. Zaista je svako dobro u onome što je Allah propisao i postavio kao zakon za ženu, a ne ono čemu pozivaju neispravni zemaljski zakoni, s tim da ovo ne zabranjuje da se žena okoristi od onih programa koji pozivaju poštivanju njene ličnosti i čuvanju njene časti, te je čine korisnim elementom zajednice u okviru šerijatski dozvoljenog, a ne da to bude sredstvo za veće zlo koje će se vratiti na zajednicu sa nesrećom i propasti u bliže ili dognednije vrijeme.

## Posebni propisi za ženu

Allah, subhanehu ve te'ala, je propisao neke propise koji se tiču žena i nije ni jednom biću, ma tko to bio, dozvoljeno da u njih sumnja ili da probava opovrgavati dokaze koji ukazuju na njih ili da ranjava osjećaje muslimana pozivajući onome što je tim propisima oprečno, kao što je zabrana šerijatskog pokrivanja muslimanke, pokazivanje njenih ukrasa i izlazak na ulicu bez šerijatski propisane odjeće.

Allah je rekao za najčišće žene na dunjaluku – Poslanikove žene – majke svih pravovjernih: **"A ako od njih nešto tražite, tražite to od njih iza zastora. To je čistije i za vaša i za njihova srca."** (Prijevod značenja Al-Ahzab, 53) Ukoliko se ovo odnosi na najčistije i najčednije žene svijeta, pa šta da mislimo za one koje dođu poslije njih? Pokrivanje žene i razdvajanje između muškarca i žene je osnova vjere i nije dozvoljeno da se ne prakticira, jer bi se time desila pokvarenost i riječi Uzvišenog Allaha u pogledu ovoga su jasne:

**"O Vjerovjesniče, reci ženama svojim i kćerima svojim i ženama vjernika neka spuste haljine svoje niza se. Tako će se najlakše prepoznati pa neće napastvovane biti."** (Prijevod značenja Al-Ahzab, 59) Ibnu-Abbas, Allah sa njim bio zadovoljan, tumačeći ovaj ajet je rekao: "Allah je naredio ženama vjernika kada izlaze iz njihovih kuća radi neke njene potrebe da pokriju njihova lica iznad njihovih glava sa džilbabom i da otkriju jedno oko." (Tefsir Taberi) Onda kada je žena postala nehajna prema njenom hidžabu, izložila je sebe uznemiravanju od strane maloumnih i to joj dođe kao kazna za njeno ostavljanje

naredbe njenog Gospodara, jer je razlog njene sreće, njen hidžab.

## Različitost muškarca i žene

Zaista je žena po svojoj prirodi, ponašanju i konstrukciji, drugačija od muškarca. Činjenica, kojoj nevjernici ne mogu da dokažu suprotno, a kamoli muslimani. Allah, subhanehu ve te'ala, je to pojasnio, a On je Taj Koji je stvorio i muškarca i ženu: **"I nije muško kao žensko."** (Prijevod značenja Ali-Imran, 36) Na osnovu ovoga, odgovornosti koje će se potraživati od žene treba da odgovaraju njenoj prirodi i konstrukciji i to je ono na šta se islam kao vjera obavezao u svojim zakonima i propisima. Nije joj naredio da ide da radi kako bi privrijedila opskrbu i da se miješa sa muškarcima i da preuzima naporne dužnosti, vodeći pažnju o njenoj prirodi jer je u tome napor za nju. Mudrost je da se sve stvari stave na svoja mjesta dok je



nepravda suprotno tome i nije od usrećivanja muslimanke da se miješa sa ostalima po tvornicama, što joj ustvari i ne priliči, ili da bude putujuća trgovkinja koja proputuje zemlju uzduž i poprijeko miješajući se sa muškarcima – strancima, sa slabashnom tvrdnjom - koja je slabija od paukove kuće - da je ona 'gospođa biznismenka' zavaravajući je i uvlačeći je u polja koja nisu u skladu sa njenom prirodom. Islam je, kao potpuna vjera, zagarantovao ženi pravo trgovine i posjedovanja samo u vidu u kojem joj garantuje opskrbu sa čuvanjem njene časti i zadovoljstvom na dunjaluku i, sa Allahovim dopustom, na ahiretu.

## Islamska zaštita od svega što vodi pokvarenosti

Islam je preduzeo sve mjere zaštite za sve

ono što će biti uzrok za zapadanje u pokvarenost ili će biti uzrok izgubljenosti i propasti zajednice. Tako je zabranio prostituciju i bestidnost i sve što vodi tome. Primjer toga je osamljivanje sa ženom koja nije bliži rod, kako je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: **"Zaista se neće čovjek osamiti sa ženom strankinjom, a da šejtan neće biti treći među njima."** (Ahmed, Tirmizi, Hakim, hadis sahih, Sahihu Džamia, 2546, Albani) ili da se pokazuje ukrašena otkrivena: **"U kućama svojim boravite i ljepotu svoju, kao u davno pagansko doba, ne pokazujte!"** (Prijevod značenja Al-Ahzab, 33) ili uljepšavanje njenog glasa: **"Na sebe pažnju govorom ne skrećite pa da u napast dođe onaj čije je srce bolesno i neusiljeno govorite!"** (Prijevod značenja Al-Ahzab, 32) Hafiz Ibn Kesir – Allah mu se smilovao, je rekao: "Ovo su adabi koje je

Allah naredio Poslanikovim ženama, a i žene ummeta njih slijede u tome.", tj. da nema u njenom govoru umekšivanja kada ona priča sa strancima i da ne priča sa strancima onako kako priča sa svojim mužem. Pa gdje je ovaj plemeniti odgoj naspram onoga što se danas dešava od nježnosti i umekšavanja koji je prisutan u ženskom glasu? Kao što se prethodna zabrana ne svodi samo na uglađenost u govoru, već obuhvata i govor koji ne priliči da se govori osim njenom mužu u njenoj kući, poput riječi udvaranja ili ljubavi, isto tako Allah, subhanehu ve te'ala, je naredio obaranje pogleda kako bi se izbjegla fitna: **"Reci vjernicima neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim, to im je bolje"** (Prijevod značenja An-Nur, 30), a rekao je ženama: **"A reci vjernicima neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim i neka ne dozvole da se od ukrasa njihovih vidi išta osim onoga što je ionako spoljašnje i neka vela svoja spuste na grudi svoje."** (Prijevod značenja An-Nur, 31) Ibnu-Kesir, Allah mu se smilovao, je rekao: "Da ne otkriju ništa od ukrasa strancima, osim ono što se ne može sakriti.", a Ibnu-Mes'ud, Allah njime bio zadovoljan, je rekao: "Kao što je ogrtač i odjeća." (Tefsir Ibnu-Kesir)

**Nastavak na sl. strani —>**

Isto tako, islam je zabranio i druge stvari prisutne u današnje moderno doba koje dovode do pokvarenosti, iako nisu spomenute u prethodnom ajetu. S tim da se te stvari kao ogranak pridodaju šerijatskom propisu kao osnovi, tako da je propis jedan. Zato Allah, subhanehu ve te'ala, kada je zabranio prostituciju nije rekao ne činite prostituciju nego je rekao: **"... i ne približavajte se zinaluku..."** (Prijevod značenja El-Isra, 32), tj. ne činite ništa što će vas približiti i što bi vas moglo odvesti ka zinaluku.

## Ženina prava u islamu

Islam je ženi zajamčio sva njena prava i zabranio je nepravdu i nasilje prema njoj i uzurpiranje njenih prava. Kao što je zabranio da se spriječi od udaje ili da joj se to pravo uskrati, tako je sa druge strane zajamčio da ona potražuje da se uda za čovjeka koji joj je ravan i koji joj priliči, ukoliko bi joj njen staratelj to zabranio ili eventualno se ispriječio između nje i njenog prava, kojoj je zagarantovao Allah i Poslanik, a ne neko drugi.

Uzvišeni je rekao: **"Ne smetajte im da se ponovo udaju za svoje muževe, kada se slože da lijepo žive."** (Prijevod značenja El-Bakara, 232) Kao što je naredio da joj se daju sva njena prava kada je u pitanju prisnost, milost, nježnost, ljubav i dobročinstvo prema njoj, te zadovoljavanje njene strasti od strane njenog muža, a zabranio je njeno izbjegavanje bez ikakvog razloga. Zato je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, na Oprosnom hadždžu obznanio sva prava koja je islam dao ženi kada je rekao: **"Primitite moju oporuku da ženama činite dobro."** (Buhari, 5186; Muslim, 1368-60) i **"Najbolji od vas je onaj koji je nabolji prema njegovoj porodici, a ja sam najbolji od vas prema mojoj porodici."** (Tirmizi, Ibnu-Madže, Tabarani, hadis sahih, Sahihu Džamia, 3314, Albani) Islam je naredio lijepo življenje sa ženama i nježnost prema njoj, a obavezao je ljude da troše na nju u svakom periodu njenog života, bila malena ili odrasla, udata ili neudata, a njoj nije naredio da ona radi i privređuje zato što je to u suprotnosti sa njenom

prirodom osim u prijevku nuždi.

## Usmjeravanje žene ka njenom dobru

Zaista je islam usmjerio ženu ka onome što je za nju ispravno, pojasnio joj je ispravno od neispravnog i dobro od lošeg. Tako joj je naredio i podstakao je na ostajanje u kući, jer je to što je skladno sa njenom prirodom, sretnije po njen život i čistije za njenu ličnost: **"U kućama svojim boravite i ljepotu svoju kao u davno pagansko doba ne pokazujte."** (Prijevod značenja Al-Ahzab, 33) Ovo je osnova, jer je od najuzvišenijih funkcija i najčasnijih poslova, kojima je Allah, tebareke ve te'ala, zadužio ženu, odgajanje njene djece i usmjeravanje njene pažnje prema njima, jer je ona ta koja rađa ljude i odgaja heroje. Zato, svaki poziv koji ruši ovu osnovu i udaljava ženu od njega, mora se spriječiti i osuditi, jer se time želi uništiti ličnost žene muslimanke i samim tim temelj muslimanskog društva.



**FETVE**

Pitanje: Postać otputuje iz jedne u drugu državu. Da li će, ukoliko u prvoj državi obznane viđenje mlađaka, prestati s postom slijedeći stanovnike te države, a u drugoj državi (u kojoj se trenutno nalazi) nije obznanjeno viđenje mlađaka?

Odgovor: Ukoliko čovjek otputuje iz jedne islamske zemlje u drugu, pa se u toj drugoj okasni s prekidom posta, on ostaje s njima (stanovnicima druge zemlje) sve dok ne prekinu post, jer se otpočinje s postom onda kada zaposte ljudi, prekida se s postom onda kada prekinu ljudi i kurban se kolju onda kada ga kolju ljudi. Ovako će postupiti pa makar morao postiti dan ili više ... Međutim, u suprotnom slučaju, ukoliko otputuje iz zemlje u kojoj se nije otpočelo s postom u zemlju u kojoj se već otpočelo s postom, on će prestati s postom sa stanovnicima druge zemlje (dakle u koju je doputovao) i napostiti će onoliko dana koliko ga je prošao od Ramazana. Jedan dan ako ga je prošao jedan dan ili dva ukoliko ga je prošao dva dana od Ramazana. Kažemo da će napostiti jer mjesec ne može biti kraći od dvadeset devet dana niti duži od trideset dana. Kažemo mu da prekine s postom, pa makar i ne upotpunio dvadeset devet dana, jer je viđen mlađak, a kada se vidi mlađak onda je obaveza prestati s postom. Pa, budući da nisi postio dvadeset devet dana, a mjesec ne može da bude kraći od dvadeset devet dana, obaveza ti je da napuniš dvadeset devet dana. Za razliku od prve situacije, kada ne prestaješ sa postom sve dok se ne vidi mlađak, pa makar ti se mjesec i povećao kao što se može i dan povećati satima. (Ibnu-Usejmin, Fetava erkani el-islam, br. 396, str. 454)



# Jak mu'min je bolji i draži Allahu

Snažan mu'min je bolji i draži Allahu od slabog mu'mina', ne ukazuje da slab mu'min nije drag Allahu i da u njemu nema nikakvog hajra, naprotiv, on je drag Allahu i On ga voli i u njemu je hajr. Kako se ne bi razumio hadis na pogrešan način, Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, završava ovaj dio hadisa sa riječima "...a u svima njima je hajr", tj. i u snažnom i u slabom

Piše: Osman Smajlović, prof.

**P**renosi se od Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je rekao: „*Jak mu'min je bolji i draži Uzvišenom Allahu od slabog mu'mina, a u svima njima je hajr. Pridaj pažnju onome što će ti koristiti, tražeći Allahovu pomoć i ne malaksaj. I ako te nešto zadesi nemoj reći: 'Da sam uradio ovako bilo bi tako i tako!', već reci: 'Allah je tako odredio i On čini šta hoće!', jer riječ 'da sam' otvara djelovanje šejtana.*“ (Muslim, 2664) Ovaj Poslanikov, sallallahu 'alejhi ve sellem, hadis sadrži u sebi značajne i jasne poruke, koje će mu, ako ih čovjek primjeni u svome životu, zasigurno donijeti sreću, ako Allah da, i na dunjaluku i na ahiretu. Prvo što uviđamo od Poslanikovih, sallallahu 'alejhi ve sellem, poruka je to da je Allah, dželle ša'nuhu, opisan da voli u stvarnosti, kakvo je stajalište ehli sunneta vel džem'ata, na što ukazuje i Kur'an: "Allah zaista voli one koji dobra djela čine." (Prijevod značenja El-Bekara, 195), kao i ajet: „**A Allah ne voli nered.**“ (Prijevod značenja El-Bekara, 205) Takođe i Sunnet to potvrđuje: "Zaista je Allah lijep i voli ljepotu!" (Muslim, 147), kao i hadis: „Allah voli blagost u svim stvarima.“ (Buharija, 6024). Allahova ljubav priliči Njemu i nije kao ljubav njegovih stvorenja:

„**Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.**“ (Prijevod značenja Aš-Šura, 11) Njegova se ljubav razlikuje spram mu'mina, tako da jedne voli više od drugih. Jak mu'min je bolji i draži kod Allaha, jer On voli ono što povlače Njegova imena i osobine za sobom, i ono



što je u skladu sa tim. Allah je snažan i voli snažnog mu'mina, Lijep je i voli ljepotu, Sveznajući voli ulemu, Čist voli čistoću, Mu'min voli mu'mine, Muhsin voli dobrotvorce, Strpljiv voli strpljive, Šakir voli zahvalne itd.' (Šifaul – Alil, Ibnul-Kajim, str.96)

Snaga o kojoj se govori u ovom hadisu je snaga imana u stvarima koje se tiču ahireta, a ne tjelesna snaga, zato što se osobina 'snažan' u hadisu vraća na mu'mina. Isto tako kada bi rekli: 'snažan čovjek', značilo bi snažan u muškosti. Zašto se ovdje cilja na snagu imana? Zato što ona čini da mu'min ispunjava ono što mu je Allah naredio i da tome doda od nafile koliko Allah hoće, dok zbog slabog imana, mu'min ne ispunjava ono što mu je Allah naredio, niti ostavlja ono što mu je zabranio. (Šerhu Rijadu Salihin Usejmin, 3/92. i Šerhu Muslim Nevevi, hadis 2664) Ukoliko smo spoznali da je cilj hadisa snaga imana, onda bismo trebali da poradimo na jačanju našeg imana, naročito sa spoznajom našeg Gospodara, Njegovih imena i svojstava. Prethodno pomenuto nikako ne umanjuje od vrijednosti fizičkih priprema u životu mu'mina, naprotiv, to upotpunjuje našu imansku snagu: „**I protiv njih pripremite koliko god možete snage i konja za boj.**“ (Prijevod značenja Al-Anfal, 60) Snaga imana je osnova, a fizičke pripreme je upotpunjuju: „*Gadajte potomci Ismaila, zaista je vaš praotac bio strijelac.*“ (Buhari, 2899, 3373)

Nastavak na sl. strani —>

'Snažan mu'min je bolji i draži Allahu od slabog mu'mina', ne ukazuje da slab mu'min nije drag Allahu i da u njemu nema nikakvog hajra, naprotiv, on je drag Allahu i On ga voli i u njemu je hajr. Kako se ne bi razumio hadis na pogrešan način, Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, završava ovaj dio hadisa sa riječima "...a u svima njima je hajr", tj. i u snažnom i u slabom. Kao što za to nalazimo primjer u Kur'anu: „**I Davudu i Sulejmanu, kada su sudili o usjevu što su ga noću ovce nečije opasle - i Mi smo svjedoci bili suđenju njihovu -, i učinismo da Sulejman pronikne u tome, a obojici smo mudrost i znanje dali.**“ (Prijevod značenja Al-Anbija, 78-79) Allah završava ajet „... a obojici smo mudrost i znanje dali“, da ne bi neko pomislio da Davudu pripada manjkavost i da mu ne pripada znanje i mudrost. U nastavku hadisa Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas savjetuje da vodimo brigu o onome što će nam koristiti svejedno da li to bilo u vjeri ili dunjaluku, s tim da se daje prednost dobrobitu vjere nad dobrobitom dunjaluka. I ovo je osnova velikog islamskog pravila: „Ukoliko se desi oprečnost između dvije dobrobiti, dajemo prednost većoj ili ukoliko se desi oprečnost između dva zlodjela dajemo prednost manjem“. Najveća korist mu'mina je u pokornosti Allahu i poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, jer će mu to donijeti sa sobom ugodan život na dunjaluku i uspjeh i ulazak u Džennet na ahiretu: „**Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život, i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.**“ (Prijevod značenja An-Nahl,

97) Ukoliko ovo nalazimo kao jasan govor, iz njega se podrazumijeva da se klonimo onoga što nam ne koristi.

Da bismo mi kao Allahovi robovi, čija je snaga i umijeće ograničeno, činili ono što nam koristi, moramo biti potpomognuti od Allaha čija je snaga i umijeće neograničeno: „**Tebe obožavamo i od Tebe pomoć tražimo!**“ (Prijevod značenja Al-Fatiha, 4) Naše životno pravilo treba da bude u našem životnom radu: „*Gospodaru naš, nama ne pripada nikakva snaga niti umijeće osim s Tobom, a divan si Ti dost i pomagač.*“ (Buhari, 1120. i Muslim 2704/45.) Naše djelovanje mora se sastojati od koristi, Allahove pomoći i na kraju ustrajnosti i upornosti. Ne trebamo kasniti u poslu i osjećati se teškim i lijenim. Niti trebamo ostavljati glavni cilj, koji želimo od toga rada, preokupacijom sa sporednim ciljevima i koristima. Tako Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kada je bio pozvan od Utbeta sina Malikova da klanja kod njega kako bi to mjesto učinio musalom, nije htio da sjedne na poziv domaćina za jelo, prije nego što je klanjao, jer je zbog toga došao. (Buhari, 425, 667) Nakon ovih velikih poruka, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, spominje pitanje kojem pripada uska veza sa prethodno spomenutim: pitanje Allahove odredbe (Kadera). Kakav stav mu'mina treba biti po ovom pitanju? Nakon što odaberemo djelo u kojem je korist, zatražimo od Allaha pomoć i ustrajemo u tome, međutim, ne dese se očekivani rezultati, ne smijemo reći: „*da sam uradio tako, bilo bi ovako i ovako*“, jer je to iznad naših mogućnosti i uradićemo samo ono što nam je određeno: „... a Allah čini šta hoće, a većina ljudi ne

zna.“ (Prijevod značenja Jusuf, 21) Već moramo reći i praktično prakticirati Poslanikove, sallallahu 'alejhi ve sellem, riječi: „*Allah je tako odredio i On čini šta hoće.*“ Uzimati opravdanje u odredbi, nije dozvoljeno ako to činimo da bismo opravdali svoje grijehe, dok je to dozvoljeno na način u kojem nema šerijatske zapreke kao kajanje za dobrim djelima koja nismo uradili ili ono što prevazilazi naše mogućnosti“ (Šerh Sahihu Muslim Nevevi, hadis 2664) Na to ukazuje i događaj između Alije i Fatime, radijallahu 'anhuma, sa Resulom, sallallahu 'alejhi ve sellem, po pitanju noćnog namaza, gdje Alija odgovara: „*O Allahov poslaniče, naše duše su u Allahovim rukama, ukoliko želi da ustanemo, ustaćemo*“, na što Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, potvrdno odgovara: „**Zaista je čovjek, više nego i ko, spreman da raspravlja.**“ (Prijevod značenja Al-Kehf, 54) (Buhari, 7347. i Muslim, 775.) Zato što onome koji spava ne pripada mogućnost izbora. Zašto se od nas traži da postupamo na ovaj način? Zato što riječ „**da sam**“ otvara vrata i djelovanje šejtanu. On djeluje putem vesese, tuge, brige i kajanja za onim što ga je mimoišlo, što će pomutiti čistoću i radost mu'minovog života i izazvaće kod čovjeka suprostavljanje Allahovoj odredbi. (Šerh Sahihu Muslim Nevevi, hadis 2664) Dok je stvar završena i ne može se promijeniti i zapisano je u „Levhi Mahfuzu“ prije nego što su stvorena nebesa i zemlja na pedeset hiljada godina, i desit će se tako, pa kako god čovjek postupio. (Šerhu Rijadu Salihin Usejmin, 3/99) Molim Uzvišenog Allaha da nas učini od onih koji slušaju najbolji govor i koji ga prakticiraju u svojim životima. AMIN

## Da li ste znali ?

Sredinom ramazana 3. H.G. rodio se Hasan b. Alija b. Ebi-Talib, radijallahu 'anh.  
U licu je najviše ličio Allahovu poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem.



# FITNA SPAVA neka je proklet ko je probudi



Piše: Abdulmelik Oborčak

U pokušajima da nas prikažu štetnim i lošim, straše narod nekakvim, tobož, našim namjerama rušenja IZ-a, ne bi li se narod, ljubomoran na IZ, okomio na nas. Pobjijajući takve neistine pitamo: zar mi nismo dio IZ-a i kako se to postaje njenim članom? Da li rođenjem i pripadnošću Islamu? Ako je tako, onda smo mi neupitni članovi IZ-a. Ako članskom knjižicom ili plaćanjem članarine... može se i o tome razmisliti, pa ako nam neki uvjeti ne dozvoljavaju da budemo član ovih, onda se pitam šta da radimo mi kao pripadnici Islama; da molimo onoga ko se neda umoliti ili da se organizujemo kako su se i oni organizovali? Zato pitam IZ kako se ona osjeća i kako nas doživljava svojim dijelom ili ljudima izvan nje, jer bi bio krajnji vakat da znamo i da se o sebi pobrinemo? Ako smo dio IZ-a, pa kako ćemo sebe rušiti? Ne stoji ono što govori Senad Agić u intervjuu za Preporod da "vehabije" kvare ono što oni naprave, jer koga god „vehabije“ uvedu u Islam - uveli su ga u IZ i nju tako pomogli, a koga god od starih članova IZ-a, koji rade neke novotarije, poduče Sunnetu, opet su

pohizmetili IZ-u i uradili ono što ona treba da radi. Ukoliko smo za njih dio IZ-a, kako nas se mogu odricati i poricati naše mjesto, prava i ulogu u njoj, a ukoliko nismo s kojim se pravom IZ natura za tutora drugima koje ne predvodi

**Cilj im je zastrašiti narod koji nas dobro zna od rata na ovamo, kako bi taj narod odobrio i pomogao njihove namjere protiv nas, a sve s ciljem da šire mase ne jačaju u svojoj vjeri i budu udaljene od svoga centra i svojih interesa**

i za koje ne odgovara? U tom slučaju, neka nas puste na miru kao sasvim drugu vjersku zajednicu - ona sebi, a mi sebi. Nije Reis halifa koji nas je sabljom pokorio niti kome smo *beju* dali, ako je njihov odgovor da nismo od IZ-a.

## Nezdrav odnos IZ-a prema nama

Kako neko može nekoga istjerati iz IZ-a kao da mu je babovina, a on ima u njoj pravo biti. A nije stekao to pravo osim time što su mu babo i dedo bili muslimani pa se zahodžio, kao i ja, pa kada sam ja naučio Sunnet kaže mi „nema tebi ovdje mjesta“. A on je učio, kao i ja, da je Sunnet mjerilo i hakk koji se mora slijediti u vjeri, kako imanskom tako i ibadetskom domenu, a ne riječi ljudi? Allahumme, osim da "crkveni oci" (ako u Islamu ima kler - što se bajagi negira) proglase nekoga heretikom makar se rodio u islamu i nasljedio svoje pretke u pripadanju IZ-u i plaćao članarinu! Je li IZ smatra saudijske muslimane hereticima pošto smo mi i oni "vehabije" tj. slijedimo isključivo dokaze Kur'ana i Sunneta u vjeri? Jesu li Ibn-Tejmijja, Ibnul-Kajjim, Ibn-Baz i njima slična ulema i njihovi mnogobrojni učenici, osobe za koje ne bi bilo mjesta u IZ-u? Jesu li oni heretici za ove koji se za glavu hvataju uspaničeni

Nastavak na sl. strani —>

od brige i straha usljed pojave "vehabija"? Kakva je razlika Između Ibn-Tejmije i Ibn-Abdulvehhaba sa jedne i Ebu-Hanife i Jusufa sa druge strane u pristupu vjeri, idžtihadu i drugom, te nije li im jednako mjesto i uvažavanje u ummetu? Jesu li svjesni šta rade i čime se poigravaju oni koji svoju braću po kelimej šehadetu, Poslaniku, Ka'bi, namazu itd. stavljaju u najgori koš za otpad? Dokle misle sanjati da će BiH biti i ostati oaza jednoulja i mezhebske unitarnosti? Koja to još zemlja poznaje i gaji samo jedan mezheb i još uz to druge svim silama odbacuje? U BiH je do sada, sticajem okolnosti, bio samo jedan način prakticiranja vjere, što ne treba da znači da je to ljepše i Allahu draže od drugoga. Šta je loše ako sticajem okolnosti nastane drugačije praktikovanje koje se toliko malo razlikuje i ne čini nikakav problem osim kada neki žele da ono bude problem. Problem su oni i njihova uskogrudnost i kratkovidnost. Zar nije tolerancija unutar ummeta preča od ekumenizma prema drugim vjerama?! Nisu li zemlje, koje su uzori BiH i IZ-u po pitanju pristupa vjeri, poput Egipta, bešike svim mezhebima? Ne koegzistiraju li u njima u najljepšoj harmoniji sva četiri mezheba pa i "vehabije" i ensarussunneh i selefije sasvim

normalno bez toga da neko ima veće pravo na privat, jer je obični vjernik, da'ija, alim ili funkcioner u nekoj vjerskoj službi ili ustanovi? Na Azharu može držati katedru kako sufija ili pripadnik bilo kog mezheba tako i selefija, "vehabija" shodno kvalifikaciji. Da smo mi, ne d'o Allah, šije, kadijanije ili neka zabludjela sekta, svi bi nas branili protiv IZ-a, jer bismo mi bili povoljniji njima od nje. Tada bi mediji pisali kako je IZ nedemokratska i kako ne dozvoljava ljudima da vjeruju šta žele već im brani slobode i natura šta ona hoće. Zapadne ambasade bi trljale uši i nos Reis i drugima i vršile pritisak da bude konstruktivan i fleksibilan sa neistomišljenicima. Naravno, najčešće te sekte ne žele da žive sa ostalim muslimanima, već osnivaju svoje institucije. Da je slučajno u BiH od 100-1000 šija, već bi nesmetano imali svoje vakufe, mesdžide i husejnijate, a IZ bi im se ulizgivala pod izgovorom da pravi prividno jedinstvo svih muslimana ili bi

nemoćna gledala šta se dešava, jer je niko ne bi podržao protiv njih kao protiv nas. Oni (šije) od kako su kročili na tlo BiH, slobodnije rade na svom misionarstvu nego mi koji smo sinovi ove zemlje i sljedbenici ehli sunneta. Dovoljno nam govori da pored svih naslova koje su šije objavili i da pored preokretanja sunija u šije koje su učinili, još nigdje nikada nije napisan ni jedan

***Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: Doista su se Benu Israil podijelili na sedamdest dvije skupine i doista će se moj ummet podijeliti na sedamdeset tri skupine. Sve će u Vatru osim jedne."***

***Upitali su: „Koja je to Allahov poslaniče?“***

***Rekao je: „Ona koja bude na onome na čemu sam ja i moji ashabi.“***

***(Tirmizija 2641)***

članak niti u javnim medijima, a ni unutar IZ-a, niti je kada održan formalan ili neformalan sastanak da se pozabavi tim pitanjem. Naprotiv, često kampanje protiv nas bivaju inicirane od šija i njihovih poltrona u vlasti, običnom narodu i IZ-u, jer najveća prepreka za njihovo širenje na našem prostoru, koga toliko priželjkiju, jeste sunnet i poznavanje čistog islama (akideta i ibadeta). Neki prošiitski elementi i šiitski simpatizeri zauzimaju visoka i uz to sigurna mjesta u IZ-u, dok neki od nas ne može, ma koliko bio kvalificiran i dokazan kao kadar, biti ni seoski hodža. Isti je slučaj sa sufijama i skolasticima i drugima... kao da su sva ta učenja iz hanefijske škole izašla. Međutim, Allahove evlije, garibe iza kojih ne stoji niko niti ih štiti direktno ili indirektno, pa ni tako važna Saudija (važna za zapad, BiH i IZ), mogu se optuživati i proganjati do mile volje... Ali ne žalimo. To nam je čast koju ne bismo zamjenili

ni zašto. Ne d'o Allah da nas koja država podržava ili obavještajne službe čuvaju kao američku ambasadu. Onoga dana kada nas sipa ili slične službe umjesto uhođenja budu čuvale i pomagale, možemo se poselamiti sa svojim selametom. Ako tvrdi IZ da nikoga ne izgoni niti se nameće nekome ko nije u njoj, već samo ne dozvoljava da se u domenu njenih nadležnosti, njenim džamijama, medresama i drugim mjestima radi nešto drugačije od njenih običaja, onda neka se ne buni i ne smeta nam da i mi imamo vlastite ustanove i institucije od džamija, škola, vakufa i drugog što nam je neophodno i što sebi možemo priuštiti. Ne pristajemo da budemo unutar, ako to znači povinovati se svim novotarijama IZ-a. Budimo dva različita mezheba i dvije različite vjerske zajednice, tako da svako može neometano i bez sukoba sa drugima vršiti svoje vjerske obrede i potrebe, ako nas razlike među nama čine nespojivim u jednu organizovanu zajednicu... a jedan smo ummet u svakom slučaju. Bolje da smo komšije u dobrim odnosima i međusobnim poštovanjem, nego ukućani koji se za vratave laćaju, ako ne možemo biti braća jednakopravna u jednoj kući.

## **Gdje je izlaz i u čemu je rješenje**

Izlaz je u bratskom dijalogu otvorenih srca i čistih nijjeta, te konstruktivnom traženju koncepta i modela koji će svakome dati njegovo pravo. Istovremeno nam ne dati naša prava unutar IZ i pravo da se organizujemo izvan nje, nije u duhu Islama kojega se treba držati niti u skladu sa ljudskim pravima i slobodama koje garantuje savremeni svijet, gdje bi IZ željela da pripada. Valja nas tretirati muslimanima, braćom, pripadnicima IZ-a, koji u njoj moraju uzeti svoja prava i učešće. Sa svojim posebnostima, trebamo biti uvaženi i prihvaćeni kao što i drugi u IZ-u egzistiraju sa svojim posebnostima, a koje nisu od hanefijskog mezheba kao npr. derviši. Nije tačno da mi želimo rušiti IZ, a tačno je da slični napisi žele srušiti nas. Kao da puhanje u Sunce može da ga ugasi ili kao da pokrivanje prljavim



rukama može njegovo svjetlo zaklonuti... Snaga IZ-a je naša snaga i neka to zna svako ko se predstavlja boljim dostom muslimanima do njih samih, a dokazani je koljač muslimana. Zato bi se naša snaga trebala doživljavati kao snaga IZ-a, a ne prijetnja njoj? Mi znamo dobro kakve su obaveze muslimana prema muslimanu i kakva je svetost njegove časti i života kod drugog muslimana. Propagande kako mi radimo na rušenju IZ čije smo čedo, nisu dobronamjerne, a najmanje su tačne. Cilj im je zastrašiti narod koji nas dobro zna od rata na ovamo, kako bi taj narod odobrio i pomogao njihove namjere protiv nas, a sve s ciljem da šire mase ne jačaju u svojoj vjeri i budu udaljene od svoga centra i svojih interesa. Na taj način bi bile uvijek slabe i lahak plijen svojim vjekovnim koljačima i kasapima. Narod zna da nijednog trena nismo uperili pušku u njega već u njegova agresora koji ih je, kao i nas, namjeravao istrijebiti ubijanjem i protjerivanjem, a treba da zna da to nikada nećemo ni učiniti. Poslijeratno nismo nikoga napali ni atentatom niti eksplozijom. Nikome ni prsta nismo slomili, čak na mučka ubistva i nemilosna zatvaranja bez pravnog pokrića nismo odgovorili ni ubicama, pa čak ih ni sudom nismo tjerali. Ko smije istinu priznati zna da smo skupina kojoj se najviše zulum čini i zato neka se oni, koji sanjaju i priželjkiju da nas nestane, boje da i njih taj zulum zbog nas ne snađe. Tu i tamo gdje je bilo nesporazuma, krive su obje strane i neka se svaki slučaj nepristrasno ispita, pa ko god od nas bude kriv nećemo imati ništa protiv da snosi posljedice i bude sankcionisan prema težini prestupa... samo neka se i sa drugom stranom isto postupi.

## Praktični prijedlozi

Kako se donose odluke i rezolucije koje zavađaju i zabranjuju da'vu Sunneta, preče je da se traže rješenja i usklade propisi koji bi imali za cilj da apsorbuju naše potencijale i omoguće nam prirodan rad u IZ-u u punom skladu. "Vehabije" nisu ništa stranije hanefijskom mezhebu od sufija, naprotiv, mi uzimamo iz Šerijata kao i fekihi hanefijskog mezheba. Svugdje gdje je hanefijski mezheb skladan sa Sunnetom mi ga rado odabiremo, dok je tesavvuf nešto što je izum iz mašte i snova šejhova i što se najčešće kosi i sa

Sunnetom i hanefijskim fikhom. Međutim, i pored toga sufije haraju IZ-om tako da na prvi pogled pomisliš da u njoj i nema ništa osim njih. Je li IZ nekada branila nešto sufijsko štiteći hanefijsku pravnu školu i njene fetve i stavove? Pored tekija kao samostalnih oaza, u svakom mesdžidu čiji je imam derviš, može isti dodavati kako hoće i kakve hoće zikrove prije i poslije namaza i drugih obreda. Niti će ga džematlije ocvikati, niti će IZ bilo šta poduzeti. Pa koja je to kontadiktornost u gledanju na dvije skupine IZ-a i kakav je to (da ne kažem licemjerman odnos, kako ne bi rekli da sam ih nazavo munaficima) odnos spram nas. Praksa oko ibadeta koja nije od Sunneta već nečijih običaja i neutemeljenih idžtihada se može i treba mijenjati. Ti običaji nisu stalni i kada bi bili (zap)ostavljeni i zamijenjeni nekim drugim od strane hodža, niko se ne bi bunio i sve bi dobro prošlo. I sam se sjećam kada je u praksi bilo učenje salatu tundžina ili tundžina salavat poslije selama i kako se oko toga dizala mnoga prašina u vezi njegovog učenja ili neučenja, da bi danas potpuno zamrlo. Isti je slučaj i sa talkinom mrtvom poslije dženaze i polemike u vezi njega, pa otpori deda i sva frtutma protiv onih koji šire noge na kijamu, gologlavi klanjaju itd. Zavisno od džemata do džemata, razlikuje se praksa u nahođenju imama tj. uvode se salavati zikrovi ili ih nema i sve to mirno prihvata džemat i islamska zajednica. Samo ako bi imam ostavio novotarije zbog Sunneta, suprostavili bi mu se. Ukoliko bi to lijepo riješili sa džem'atom, ocvikao bi ga imam drugog džem'ata zbog neke potrebe u duši Jakuba (ličnih interesa). Zašto tako? Ne pozivamo na prijeko ubacivanje uobičajenih stvari, međutim, neka se o njima slobodno i dobronamjerno razgovara u svjetlu Sunneta i šerijatskih dokaza, otvorenih prsa za istinu i jednih prema drugima. Neka se imamu dozvoli da ih ne čini ako je on i većina njegovog džem'ata ubjeđenja da su novotarija i da nisu od Sunneta, a neka manjina to toleriše. Isto tako neka u drugom džem'atu, gdje imam i većina džem'ata to smatra ispravnim, to praktikuju, a manjina koja se s tim ne slaže, neka to toleriše. Zašto se u gradovima, gdje ima veći broj onih koji neće zajednički zikr i dovu poslije

namaza, ne odredi jedan ili dva mesdžida ili onoliko koliko je potrebno za musalije, koji žele da tako namaz obavljaju. Umjesto da svaki imam mora protiv svoga ubjeđenja učiti mevlude, četerestine i slično kako se ne bi morao odreći imamskog poziva kojeg je odabrao i kome je dorastao, neka medžlisi imaju servise za te namjene. Neka ih obavljaju imami koji se s tim slažu, a ne da se tjeraju oni koji to neće pa se zbog toga dobrovoljno ustežu od funkcije imama ili bivaju silom sa nje opozvani. To je put jedinstva, sloge i razumjevanja. To je raskoš, bogastvo i pluralizam kojim se bajagi hvalimo, ali ga nažalost, gdje je najpreče, među sobom, ne gajimo. Svemu se može naći rješenje ako se hoće. Nije li to bolje od ovog trovanja dušmanlukom koji je uhvatio maha? Pokažimo da smo ljudi od imana, da nosimo luču znanja, da smo poprimili ahlak kome nas je učio Resulullah, sallallahu 'alejhi ve sellem. Pokažimo sabur, mudrost, bratstvo i toleranciju. Vallahi je musliman muslimanu brat zamišljao se ili zvao hanefijom ili selefijom. Te razlike i slične njima nisu ništa u odnosu na zajedničke stvari: vjerovanje u Jedinog Boga, Poslanika, Kur'an, Sunnet, kiblu, namaz na koji se okupljamo i dr. Pored toga svega, naš zajednički život i podneblje u kojem živimo još jedan je od razloga da se udružimo i pomirimo, a ne da se sukobljavamo i dijelimo. Molim Allaha da nas ujedini na istini i dobru ili potpunom ili onom što je bliže istini i Njemu draže. Mislim na to da se ujedinito pored razlika umjesto da nas one više ili sasvim podijele. Pozivam mudre u IZ-u da prigrle svoju braću, otvore im srca i vrata. Sve drugo je gomilanje problema koji će opet nekada biti prevaziđeni dijalogom ili ključati do eksplozije koja nikome dobra ne bi donijela. Završavam ajetom: "**Vjernici su samo braća, pa izmirite vasu braću i bojte se Allaha da bi vam se milost ukazala**" (Prijevod značenja El-Hudžurat, 10)

Na kraju kao i na početku zahvala Allahu moleći Ga da ovo primi kao iskreno djelo radi Njega i da mi dodijeli lijep prijem među Njegovim robovima na Zemlji. Amin.

# OVOGA PUTA NJEGA SMO UZELI A TEBE OSTAVILI

Gledao sam ga. Okupljeni ljudi su plakali,  
a ja, tako mi Allaha, nisam plakao. Sjeo  
sam i gledao u njega.

Gledao sam njegovo lice obliveno krvlju i  
u njemu vidio svoje lice. Dok sam šutio i  
gledao ga, neko mi je prišao uhu i rekao:

'Slušaj!!!

Ovoga puta, njega smo uzeli a tebe  
ostavili!

Svake srijede i četvrtka on je organizovao sijela. Na tim sijelima, on je nosio svoje grijehe i grijehe svih onih koji su ga slušali. Sve dok nije došao jedan dan. Voljeli smo tog čovjeka i voljeli smo njegova sijela. Ovoga je branio, drugog je kudio, sve nas je nasmijavao. Ali smo se bojali, istovremeno svi mi, njegova oštra jezika, jer nam je mogao reći nešto, zbog čega bismo cijelu sedmicu bili ismijavani. Tako je bilo dok nije došao jedan utorak. Došao je u svoj ured. Nije bio onaj prijašnji. Sjeo je za sto, nešto pisao i govorio: „Gospodaru moj, oprosti mi! Gospodaru moj, oprosti mi! Primi moje pokajanje! Uistinu si Ti Onaj Koji prima pokajanje i Koji je mnogo milostiv!“ Stali

smo mu se smijati. Mislili smo da nas sada želi zabaviti na taj način. Dobacivali smo mu. Međutim, on nikome nije odgovarao. Sjedio je do jedanaest sati i nikome od nas ni na jednu riječ nije odgovorio. Ustao je i otišao bez ijedne riječi. Otišao je do mesdžida. Nismo vjerovali. Otišao sam u kancelariju, a zatim za njim do mesdžida da vidim je li istina ono što vidim ili ne. Vidio sam ga da se abdestio i da staje u mesdžidu. Donio je tekbir „Allahu Ekber“, učio, zatim otišao na ruku, zatim se vratio sa rukua i uspravio, zatim otišao na sedždu, a zatim, tako mi Allaha, nije se dignuo sa sedžde. Nije se dignuo sa sedžde, sve dok se nije začuo ezan za podne namaz. Dignuo se sa sedžde, upotpunio i završio

namaz. Zatim je došla srijeda. Čekali smo ga u njegovom uredu. Nije nazvao, niti je odgovorio na naše pozive. Četvrtak: nije nazvao, niti je odgovorio na naše pozive. Petak: nije nazvao, niti je odgovorio na naše pozive. Subota: otišli smo do njegova ureda i zatekli ga u njemu. Ponavljao je: „Gospodaru moj, oprosti mi! Primi moje pokajanje! Uistinu si Ti Onaj Koji prima pokajanje i Koji je mnogo milostiv!“ Jedan od nas mu je rekao: „Čovječe! Dat ću ti stotinu hiljada samo za adresu jedne od tvojih djevojaka!“ Nastojali smo ga nasmijati. Nije odgovorio, već je zaplakao, ustao i htio da ode. Uhvatio sam ga za ruku i rekao mu: „Čovječe! Ovaj dan smo se za tebe pripremili, pa nam reci nešto.“ Pogledao me i rekao mi: „Misliš da plačem zbog toga što ne mogu da uzvratim tebi i ovome?! Ja, uistinu, plačem što nisam bio svjestan Allaha,



dželle dželaluhu, a On je visoko iznad Arša! Čuje ovoga miskina kako mi kaže da će platiti stotinu hiljada, samo da učinim grijeh svome Gospodaru!" Rekao sam mu: „Tako mi Allaha! Neću te pustiti sve dok mi ne kažeš šta se desilo!" Rekao mi je: „U utorak, imao sam sastanak sa tri djevojke. Bio sam kod jedne, a zatim krenuo do druge. Vozio sam se ulicom. Iza mene je išlo auto. Pratilo me je u stopu. Ako bih stao i ono bi stalo. Ako bih krenuo brže i ono bi krenulo brže. Odjednom sam stao, a ono je, neočekivano, projurilo velikom brzinom pored mene. Začula se škripa guma, lom, jauk. Prišao sam autu. Glava mu je probila šofer-šajbu. Bila je sva u krvi. Prsa su mu pritiska svirenu. Noge su mu bile priklještene. Polahko sam ga izvukao. Nije bilo kosti, a da nije bila slomljena. Gledao sam ga. Okupljeni ljudi su plakali, a ja, tako mi Allaha, nisam plakao. Sjeo sam i gledao u njega. Gledao sam njegovo lice oblikovano krvlju i u njemu vidio svoje lice. Dok sam šutio i gledao ga, neko mi je prišao uhu i rekao: 'Slušaj! Ovoga puta, njega smo uzeli a tebe ostavili! Drugi puta, tako mi Allaha, tebe ćemo uzeti!' Okrenuo sam se. Tako mi Allaha, nikoga nisam vidio! Riječi su mi se ponavljale: 'Slušaj! Ovoga puta, njega smo

uzeli, a tebe ostavili! Drugi puta, tako mi Allaha, tebe ćemo uzeti!' Vratio sam se. Rekao sam sebi: 'Da sam ja bio umjesto njega, da sam ja uzet, a moja soba, puna je CD-ova, filmova, slika i albuma, šta bi bilo sa mnom? Allah me je ostavio u životu ne bi li se prošao svega ovoga!' Pokupio sam ih sve u vreću i podigao da bacim u kontejner za smeće. Skupio sam u njima sve dunjalučke šejtane! Kao da sam vidio kako mi se obraćaju govoreći: 'Ne baci nas! Gledaj nas! Zadrži nas!' Međutim, ja sam mislio samo na riječi: 'Tako mi Allaha, drugi puta, tebe ćemo uzeti!' Bacio sam vreću i sve se polomilo. Sve se polomilo i sve moje dunjalučke žudnje su prestale!"

Ovaj naš brat, koji se na ovakav način vratio svome Gospodaru, tako mi Allaha pored Kojeg nema drugog boga, kada bih sada spomenuo njegovo ime, mnoga naša srca bi zaplakala iz poštovanja prema njemu. Ovaj naš brat, sada se nalazi na jednom od islamskih ratišta. Allah, dželle dželaluhu, ga vidi. Mi ga smatramo dobrim, a Allah će mu obračun sviđati. Tako mi Allaha, mnogi ljudi ga ne poznaju, a dove za njega! Mnogi ljudi nisu ga ni vidjeli uživo, a dove za njega! Allah,

dželle dželaluhu, je dao da ljudi piju njegovu ljubav, kao što piju vodu!

**OVOME ČOVJEKU JE DOŠAO ONAJ KOJI OPOMINJE**

**A TEBI?!**

**JE LI TEBI DOŠAO OPOMINJAČ?!**

**HOĆEŠ LI ISKAZATI SVOJ POVRATAK ALLAHU**

**PRIJE NEGO LI TI SMRT DOĐE?!**

**HAJDE, ISKAŽI GA SVOJIM SRCEM I SVOJIM JEZIKOM ISKRENO!**

**PONAVLJAJ:**

**GOSPODARU MOJ, TEBE UZIMAM ZA SVJEDOKA**

**DA TI SE KAJEM ZA SVE GRIJEHE!**

**GOSPODARU MOJ, OPROSTI MI**

**I PRIMI MOJE POKAJANJE!**

Preuzeto sa predavanja: **šejha Abdul-Muhsina Ahmeda**



**Pitanje:** Čovjek legne prije nego li obznani nastupanje Ramazana, dakle, prvu noć ramazana. Probudi se nakon zore i sazna da je nastupio prvi dan mjeseca Ramazana, a on nije donio nijet za post toga dana. Kako da postupi u ovom slučaju? I hoće li napostiti taj dan?

**Odgovor:** Ovaj čovjek koji legne prvu noć Ramazana, prije nego li sazna da je nastupio Ramazan, ne donese nijet za post, zatim se probudi nakon zore i sazna da je nastupio Ramazan, na takvome je da se taj dan ustegne od svega i da, po mišljenju većine islamskih učenjaka, naposti taj dan. U ovom stavu, koliko mi je poznato, islamskim učenjacima se ne suprostavljaju niko, osim šejhul-islama Ibnu-Tejmijje, rahmetullahi 'alejh. On kaže da nijet prati znanje, a ovaj nije znao i ima opravdanje. On nije ostavio nijet sa znanjem već je bio neznalica po tom pitanju, a neznalica ima opravdanje. Na osnovu ovoga ako se ustegne nakon što sazna, post će mu biti ispravan i neće napaštati taj dan. Međutim, većina islamskih učenjaka kaže: Obaveza mu je da se ustegne od svega i obaveza mu je da naposti taj dan. Svoj stav pojašnjavaju činjenicom da je ovoga čovjeka prošao dio dana bez nijjeta. Ono što ja vidim jeste da mu je bolje iz predostrožnosti da naposti taj dan.

(Ibnu-Usejmin, Fetava erkaniel-islam, br. 399, str. 458)

# POUKE I PORUKE IZ SURE JUSUF

(DESETI DIO)

Jusuf, 'alejhisselam, je rekao: „Allah je bio dobar prema meni kada me je iz tamnice izbavio“. Zbog čega nije rekao: „... kada me je iz bunara izbavio“? Zbog toga što su njegova braća bila prisutna i zbog toga što nije dobro, ukoliko nam je neko nekada učinio nasilje, spominjati to pred njim, već se toga treba klonuti i pružiti ruku pomirenja. Takav je bio ahlak vjerovjesnika. „To su oni koje je Allah uputio, pa, za njihovom se uputom povedi.“ (Prijevod značenja El-En'am, 90)

Pripremio: Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.

**N**astavljamo sa dozvolom Uzvišenog Allaha, da ukratko spominjemo pouke i poruke iz sure Jusuf, moleći Uzvišenog da nas učini od onih koji slušaju i slijede ono što je najbolje i najljepše. Uzvišeni Allah kaže, kao što stoji u prijevodu značenja:

**(93) Ovu košulju koju odnesite i na lice moga oca je stavite, on će progledati, i svu čeljad svoju mi dovedite!" (94) I kada karavana napusti Misir, otac njihov reče: "Ja zbilja osjećam miris Jusufov, samo ne recite da sam pomatuhio." (95) "Allaha nam," – rekoše oni – "ti i sada kao i prije griješiš." (96) A kad glasonoša s radosnim vijestima dođe, on stavi košulju na lice njegovo i on progleda. "Zar vam ne rekoh: - reče – "da ja znam od Allaha ono što vi na znate." (97) "O oče naš," – rekoše oni – "zamoli da nam se grijesi oprostite, mi smo, zaista zgriješili." (98) "Zamoliti ću Gospodara svoga da vam oprost" – odgovori on – "jer On prašta i On je milostiv."**

**(93)** Vjerovjesničke mu'džize, od kojih je i ova Jusufova, 'alejhisselam, košulja koja je stavljena na lice njegova oca, nakon čega je on, Ja'kub, 'alejhisselam, progledao. Allah, subhanehu ve te'ala, ponekad daje da se događaju neobične stvari kao mu'džize vjerovjesnicima kao što je i ova mu'džiza ujedno i Jusufu i Ja'kubu, 'alejhisselam. Kako je Jusuf, 'alejhisselam, saznao za bolest svoga oca? Kako je saznao da je

njegov otac Ja'kub oslijepio? Islamski učenjaci kažu da ga je Svevišnji Allah obavijestio. U tefsiru kod Kurtubija stoji: „Obavijestio ga je Džibril da se pošalje njegova košulja jer se na njoj nalazi miris Dženneta, a miris Dženneta neće pasti na bolesnoga ili iskušanog, a da taj isti neće ozdraviti. Jusufu košulju je odnio Jehuza. Rekao je Jusufu, alejhi selam: 'Ja sam odnio tvoju košulju sa lažnom krvlju, pa sam ga (babu) ražalostio. Zato ću je ja i sada odnijeti, kako bih ga obveselio i kako bi mu se vid povratio“, pa je to i učinio.“ (9/259)

**(94)** Ponekada čovjek može da predosjeti ili čak i osjeti neke skrivene stvari. Ja'kub, 'alejhisselam, je rekao: „Ja zbilja osjećam miris Jusufov“. Kako da Ja'kub osjeti Jusufov miris na udaljenosti od Egipta do Palestine. Ibnu-Abbas, radijallahu 'anhuma, kaže da je razdaljina među njima dvojicom bila osam noći, dok Hasan el-Basri kaže deset noći. Međutim, to takođe može biti jedna od mu'džiza Ja'kuba, 'alejhisselam, ili postoji mogućnost da se ovdje misli na miris Jusufove, 'alejhisselam, košulje. Allah najbolje zna.

**(95-96)** Pohvalno je obveseljivati ljude i žuriti s lijepim vijestima, muštulucima, preticati druge ljude u tome: „A kada glasonoša s radosnim vijestima dođe“, kao što je takođe pohvalno da se onaj koji nam dođe s muštulukom nagradi, kako je prethodio govor o Ka'b

b. Maliku, radijallahu 'anh, kada mu je glasonoša došao s muštulukom da mu je tevba primljena.

**(97)** Propisanost traženja oprosta od roditelja nakon što im se bude neposlušno: „O oče, zamoli da nam se grijesi oprostite“. Kada dijete bude neposlušno roditelju, za takav svoj postupak otkupit će se traženjem oprosta od roditelja. Priznavanje greške, što je od odlika pametnih ljudi, dok su daleko od toga oholnici, inadžije, koji počesto, usljed nepriznavanja sopstvene greške, dozvoljavaju strogo zabranjene stvari. Ja'kubovi sinovi su rekli: „Mi smo, zaista, zgriješili.“

**(98)** Traženje vremena kada se dova prima, jer, Ja'kub, 'alejhisselam, nije odmah uputio dovu, već ju je odgodio za kasnije. Pojedini komentatori Kur'ana kažu da ju je odgodio do pred zoru. Nije požurivao s dovom, već je čekao vrijeme kada se dova prima zbog veličine njihovih grijeha koje su počinili i zbog njegova žaljenja i milosti prema svojim sinovima, ma šta mu oni uradili.

**(99) I kad iziđeš pred Jusufa, on prvi roditelje svoje na grudi i reče; "Nastanite se u Misiru, svakog straha, ako Bog da, oslobođeni!" (100) I on roditelje svoje postavi na prijesto i oni mu se svi pokloniše, pa on reče: "O oče moj, ovo je tumačenje moga sna nekadašnjeg. Gospodar moj ga je ispunio."**



**Allah je bio dobar prema meni kad me je iz tamnice izbavio i vas iz pustinje doveo, nakon što je šejtan između mene i braće moje bio razdor posijao. Gospodar moj je zaista milostiv onome kome On hoće, i On, zaista, sva zna i mudar je!"**

(99-100) Poštivanje roditelja i činjenje im dobročinstva. Jusuf, 'alejhisselam, ih je privio na svoje grudi i nastanio ih u svojoj kući, u sobama predviđenim samo za njega, dok je braću smjestio u sobe za goste. Na taj način, smještajući roditelje u sobu predviđenu samo za njega, Jusuf, 'alejhisselam, im je iskazao poštovanje, jer u sobama za goste svako može da boravi, međutim, roditeljima pripada posebno mjesto. Smirivanje i ohrabrivanje zastrašene osobe: "Nastanite se u Misiru, svakog straha, ako Bog da, oslobođeni!" Slično kao što je i dobar čovjek rekao Musau, 'alejhisselam: "Ne boj se, spasio si se nasilničkog naroda." (Prijevod značenja El-Kasas, 25.) "I on roditelje svoje postavi na prijesto", u čemu je, takođe, vid poštivanja roditelja. "i oni mu se svi pokloniše", što je bilo dozvoljeno u njihovom Šerijatu dok je to u našem Šerijatu zabranjeno zbog hadisa Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: „Nije dozvoljeno nijednom čovjeku da padne na sedždu drugom čovjeku! Da je dozvoljeno da čovjek čovjeku padne na sedždu, ja bih naredio ženi da padne na sedždu svome mužu zbog veličine njegova prava kod nje ...“ (Ahmed, 12 203; Albani ga je ocijenio vjerodostojnim u „Sahihul-Džami'u“, 7 725) Ibnu-Kesir, rahmetullahi 'alejh, komentarišući ovaj ajet kaže: „Naklon je bio dozvoljen u njihovom vjerovjeku pa su se oni, prilikom pozdravljanja starijeg, klanjali. Ovo je bilo dozvoljeno od Adema do Isa'a, 'alejhimasselam, a zatim je ovom ummetu zabranjeno i određeno da sedžda može biti isključivo, Uzvišenom Gospodaru. U hadisu Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, stoji kako je Muaz, radijallahu 'anh, išao u Šam, pa je vidio da se tamo klanjaju svojim patrijarsima, pa, kada se vratio, poklonio se i on Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem. „Šta je to, Muaze?“ upitao ga je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, a on mu je odgovorio: „Vidio sam ih kako se

klanjaju svojim patrijarsima, a ti si dostojniji da ti se klanjamo“, na što je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „Da sam ikom naredio da se klanja, naredio bih ženi da se klanja svome mužu, zbog prava koje on ima kod nje.“ Ovdje je namjera da se istakne da je počasno klanjanje bilo dozvoljeno u njihovim vjerovjekima, zbog čega su se njemu i poklonili.“ (2/644) Obistinjenje sna može da se dogodi i poslije dugog niza godina i nije uslov da čovjek vidi večeras nešto u snu, a da mu se to odmah sutra pojaśni i obistini, već to može i potrajati. Vođenje računa o tuđim osjećanjima i nenanošenje im štete. Jusuf, 'alejhisselam, je rekao: "Allah je bio dobar prema meni kad me je iz tamnice izbavio i vas iz pustinje doveo, nakon što je šejtan između mene i braće moje bio razdor posijao." Nije rekao:



„Nakon što su mi moja rođena braća učinila nasilje! Nakon što su me bacili u bunar! Nakon ... Nakon ... Već je grijeh pripisao šejtanu, a odbacio ga od svoje braće. To je bio ahlak vjerovjesnika. Priznavanje Allahove blagodati u svim stanjima u kojima se čovjek nalazi. Jusuf, 'alejhisselam, je rekao: „Allah je bio dobar prema meni kada me je iz tamnice izbavio“. Zbog čega nije rekao: „ ... kada me je iz bunara izbavio“? Zbog toga što su njegova braća bila prisutna i zbog toga što nije dobro, ukoliko nam je neko nekada učinio nasilje, spominjati to pred njim, već se toga treba klonuti i pružiti ruku pomirenja. Takav je bio ahlak vjerovjesnika. „To su oni koje je Allah uputio, pa, za njihovom se uputom povedi.“ (Prijevod značenja El-En'am, 90) Svevišnji Allah je Blagodaran i Milostiv! Koliko li je samo blagodaran bio prema Jusufu, 'alejhisselam?! Nije ga ostavio u bunaru!

Nije ga ostavio u zatvoru! Nije ga ostavio siromaha! Nije ga ostavio kao mazluma! Dao mu je izlaz iz svake situacije i na kraju sa svom njegovom porodicom sastavio ga je. Allah može sve! U stanju je da učini sve! Ma kako mi mislili da se neka srca više nikada ne mogu spojiti i sastaviti, Allah ih iz Svoje mudrosti i milosti sastavi.

**(101) Gospodaru moj, Ti si mi dao dio vlasti i naučio me tumačenju nakih snova! O Stvoritelju nebesa i Zemlje, Ti si Zaštitinik moj i na ovom i na onom svijetu; daj da umrem kao musliman i pridruži me onima koji su dobri!" (102) Eto to su neke nepoznate vijesti koje Mi tebi objavljujemo, a ti nisi bio s njima kada su se oni odlučili, i kada su onako lukavi bili.**

(101-102) Na vjerniku muslimanu, kada se Allahove blagodati ispune nad njim, je da traži od Allaha, subhanehu ve te'ala, smrt. Smrt u islamu! Lijepu završnicu na Dunjaluku! Na insanu je da to priželjkuje stalno, a pogotovo kada se dakle, nad njim ispune Allahove blagodati. Jusuf, 'alejhisselam, nakon što mu se ostvarilo sve što je priželjkivao, zadobio je ponos i ugled na dunjaluku, vlast i položaj, familija se okupila oko njega, rekao je: "daj da umrem kao musliman i pridruži me onima koji su dobri!"

**(111) U kazivanju o njima je pouka za one koji su razumom obdareni. Kur'an nije izmišljena besjeda, on priznaje da su istinite knjige prije njega objavljene, i objašnjava sve, i putokaz je i milost naroda koji vjeruje.**

(111) Ovaj ajet, zajedno sa 3. i 7. ajetom, ukazuje da je cilj Kur'anskih kazivanja zastajanje kod njih, uzimanje pouke i poruke, savjeta; da ta Kur'anska kazivanja nisu izmišljene priče drevnih naroda, već objava od Allaha, subhanehu ve te'ala, kao putokaz i milost narodu koji vjeruje. Ova kur'anska kazivanja mogu shvatiti i prihvatiti samo razumom obdareni, Allaha molimo da nas učini od njih, od onih koji uče i slušaju i slijede ono što je najbolje. We billahi tewfik! We sallallahu we selleme we bareke 'ala nebiji Muhammed we 'ala alihi we sahbihi edžme'in!

# VLADAR PRAVOVJERNIH

## VELID B.

## ABDULMELIK



Takođe od osobina koje su ga krasile, jesu da je bio veoma milostiv i dobronamjieran prema narodu. Zbog njegove odlučnosti i nesebičnog zalaganja za dobrobit islamske države, period njegovog hilafeta ubraja se među najprosperitetnije periode u historiji islama. Da bi islamsku državu učinio što jačom u svakom pogledu, halifa Velid b.

Abdumelik je nastavio ondje gdje je stao njegov otac, Allah mu se smilovao

Piše: Cokoja Saudin, prof.

Njegovo puno ime je Velid b. Abdulmelik b. Mervan b. Hakem b. Ebi-As b.

Umeje, Ebu-Abdulaziz. Rođen je 50. god. po hidžri. Njegovo djetinjstvo i rana mladost uveliko su se razlikovali od mladalačkog života njegovog oca, halife Abdulmelika b. Mervana. Historičari spominju da je bio veoma razmaženo dijete. Ibn-Kesir u svojim opaskama na njegovo djetinjstvo kaže: "Razmaženost je nažalost bila veoma česta pojava kod odgoja djece čiji su roditelji bili vladari, kraljevi, bogataši i trgovci". Njegov otac Abdulmelik uporno je pokušavao da Velid krene njegovim stopama, a to je traženje šerijatskog znanja i izučavanje arapskog jezika. Međutim, svi pokušaji su bili neuspješni, jer Velid je bio omladinac koji je imao kod sebe izgrađenu zdravu i logičku narav, odnosno bio je veoma karakterna osoba sa urođenim svojstvima moralnog i veoma inteligentnog čovjeka. Dakle svoju mladost, a kasnije i život, prilagodio je osnovnim normama islama i nije bio zainteresovan za dodatno izučavanje nauke, jer je bio zadovoljan da bude poput ostalih običnih ljudi. Svome ocu na taj način htio je da kaže, da on ustvari ima svoje personalno, lično „JA“. I pored toga što je u djetinjstvu bio razmaženo dijete, Velid b. Abdulmelik izrastao je u

jednostavnog čovjeka, kojem su prije svega vjera i zdrav moralan život bili na prvom mjestu. Govoreći o čistoći moralnog života, jedne prilike je rekao: "Da Allah nije objavio u Kur'anu slučaj Lutovog, 'alejhisselam, naroda, nikad ne bih ni pomislio da muškarac može imati odnos sa muškarcem". Hilafet je preuzeo



od svoga oca Abdulmelika, 86. godine po hidžri. I dok je bio halifom, svoju ličnost i karakter nije mnogo mijenjao. Bio je poznat po odlučnosti, čvrstini, razboritosti, energičnosti, a ponekad je znao u određenim situacijama i prema određenim osobama pokazati gordost i nasilnost. Puno je pažnje posvećivao

učenju Kur'ana. Prenosi se da je znao svaka tri dana završiti hatmu, a u mjesecu Ramazanu Kur'an bi proučio i do 17. puta. Takođe od osobina koje su ga krasile, jesu da je bio veoma milostiv i dobronamjieran prema narodu. Zbog njegove odlučnosti i nesebičnog zalaganja za dobrobit islamske države, period njegovog hilafeta ubraja se među najprosperitetnije periode u historiji islama. Da bi islamsku državu učinio što jačom u svakom pogledu, halifa Velid b. Abdulmelik je nastavio ondje gdje je stao njegov otac, Allah mu se smilovao. Značajna dostignuća koja su ostvarena njegovom zaslugom, mogu se svrstati u nekoliko kategorija društvenog, ekonomskog, vjerskog i obrazovnog života.

### Društvene reforme i stalna briga o narodu

Dolaskom na vlast, svojim ministrima predlaže nekoliko projekata društvenog tipa, koji bi uveliko pomogli i olakšali život ljudima koji su živjeli u islamskoj državi. Projekti su jednoglasno usvojeni, a radilo se o slijedećim poduhvatima:

- Izgradnja bolnica i zdravstvenih ustanova (ambulantni) u većim naseljenim područjima;



- Izgradnja posebnih stambenih objekata za ljude sa invaliditetom (misli se na ljude koji su u ratu ostali bez ruke ili noge, te ostale sakate osobe), te određivanje ljudi koji će se brinuti o njima;
- Određivanje vodiča svakoj slijepoj osobi i naredba da se svakoj nepokretnoj osobi odredi sluga;
- Povećati novčanu pomoć siromašnim porodicama (današnja socijalna pomoć);
- Pravljenje iftara za postače u džamijama za vrijeme mjeseca Ramazana.

## Izgradnja i obnova vjerskih objekata (džamija)

Kao i njegov otac, Velid b. Abdulmelik, pridavao je veliku pažnju izgradnji vjerskih objekata, prije svega džamija. Među najznačajnije građevinske projekte vjerskog tipa, koji su izgrađeni ili obnovljeni za vrijeme njegovog hilafeta su:

- Izgradnja danas poznate Emevijske džamije u Damasku. Gradnja ove ogromne džamije trajala je punih deset godina, a broj radnika i majstora koji su bili pozvani iz čitavog hilafeta bio je 10.000;
- Obnova džamije Mesdžidu-l-Aksa u Palestini;
- Proširenje Poslanikovog, sallallahu 'alejhi ve sellem, mesdžida u Medini 88. god. po hidžri, kada je za namjesnika Medine postavio Omer b. Abdulaziza. Tom prilikom Poslanikov, sallallahu 'alejhi ve sellem, mesdžid proširen je 200 aršina u širinu i u dužinu;
- Proširenje Mesdžidu-l-Harama u Mekki. Pored toga što je mesdžid proširen, Velid b. Abdulaziz naredio je da se vanjski zidovi pojačaju i podebljaju, te da se postavi novo platno na Ka'bu (kisvetu-l-ka'ba);

- Obnova i proširenje i ostalih poznatih džamija u drugim gradovima, te izgradnja novih mesdžida u novim naseljima i područjima.

## Infrastrukturni projekti

Infrastruktura je i danas jedan od najvažnijih faktora savremenog života. Područje koje nema uređene puteve, vodovod, kanalizaciju, uličnu rasvjetu, danas se smatra zaostalim i

O ljudi, bojte se  
Gospodara svoga i  
strahujte od Dana kod  
roditelj djetetu svome  
neće moći nimalo  
pomoći, niti će dijete  
moći svome roditelju  
imalo pomoći! Allahova  
prijetnja je istinita, pa  
neka vas nikako život na  
ovome svijetu ne zavara  
i neka vas u Allaha  
šejtan ne pokoleba.

Sura Lukman:33

neprikladnim mjestom za normalan život. Kroz historiju je poznato da su muslimani uvijek pridavali veliku pažnju društvenom uređenju gradova i ostalih naseljenih mjesta. Za primjer uzmimo Endelus (islamska Španija) gdje su muslimani imali uličnu rasvjetu prije zapadnih i evropskih gradova. Takođe grad Sarajevo je dobilo vodovod prije od Londona i drugi infrastrukturni projekti s kojima su muslimani prednjačili u odnosu na druge. Halifa Velid b. Abdulmelik, takođe je dio novca iz državne kase (budžeta) izdvojio u slijedeće infrastrukturne projekte:

- Proširenje svih ulica te rušenje svih sokaka i tjesnaca;
- Postavljanje noćne rasvjete na

ulicama grada;

- Kopanje izvora i bunara, a posebno u Mekki, Medini i mjestima kroz koja su prolazile hadžije;
- Izravnavanje i nasipanje puteva preko kojih se dolazilo na hadždž, te postavljanje putnih znakova, na kojima je pisala kilometraža do Mekke i Medine (nešto poput današnjih saobraćajnih znakova)

## Obrazovno odgojne reforme

Velid b. Abdulmelik, podsticao je i zahtijevao da se izučavaju razne nauke, a prije svega vjerskog tipa, poput učenja Kur'ana napamet i pisanja knjiga iz raznih vjerskih oblasti, a posebno iz historije islama i sire (Poslanikov životopis). Za njegovo vrijeme otvaraju se medrese za učenje Kur'ana napamet i određuju se posebni šejhovi za praćenje rada u ovim medresama. Takođe je ulema redovno održavala predavanja u svim džamijama, a narod je bio, haman, pa obavezan prisustvovati ovim predavanjima. Na kraju ovog kratkog druženja sa našim velikanom, možemo slobodno reći da halifa Velid b.

Abdulmelik, Allah mu se smilovao, svoga oca nije naslijedio u poznavanju šerijatskih nauka, ali ga je sigurno naslijedio u dobroti, pravednosti, razboritosti, odlučnosti i jakom osloncu na Uzvišenog Allaha u svakoj prilici i neprilici. Ovo što smo naveli, samo je dio dostignuća koja su ostvarena za vrijeme hilafeta Velid b. Abdumelika, a koja su uveliko olakšali život stanovnicima islamske države, te islamsku državu učinili jačom i prosperitetnijom. U mjesecu Džumade-l-ahire, 96. god. po hidžri, na Ahiret je preselio još jedan vladar pravovjernih, Velid b. Abdulmelik. Želeći Allahovo zadovoljstvo, svojom skromnošću i dobrotom, pomogao je svaku osobu koliko je bio u mogućnosti, a na kraju i sam je uvijek želio da bude poput običnih ljudi, ništa bolji od njih. U tome je i uspio. Neka ti se Uzvišeni Allah smiluje Ebu-Abdulazize. Amin!!!

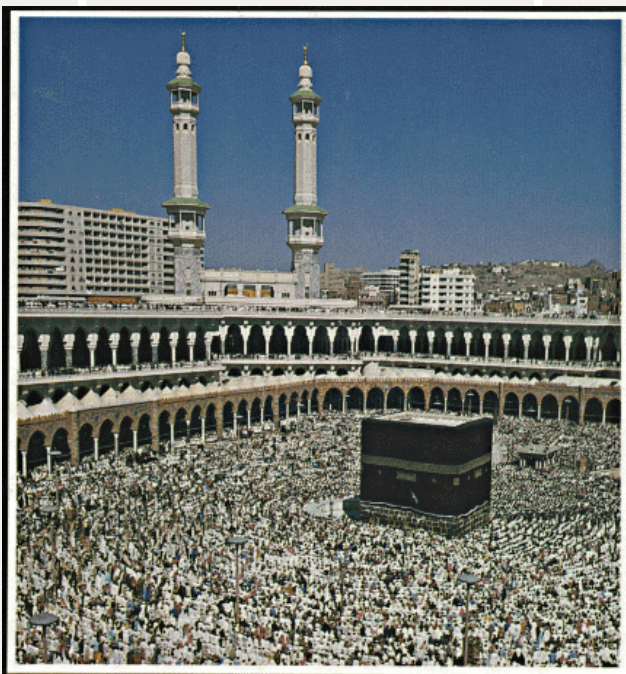
# Popravak i izgradnja KA'BE

Visina Ka'be je dostigla osamnaest podlaktica. Vrata su podignuta od zemlje i na njih se ulazilo pomoću stepenica, kako ne bi u nju ulazio svako ko hoće i kako bi bio onemogućen prodor vode u njenu unutrašnjost. Krov Ka'be je stojao na šest drvenih stubova. Kurejšijama je ponestalo čistog, halal imetka pa nisu sagradili Ka'bu u potpunosti na osnovama na kojima su je sagradili Ibrahim i Ismail, 'alejhimassalam

Piše: Bilal Bosnić

U trideset petoj godini života Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, Kurejšije su se okupile da obnove Ka'bu koja je bila narušena požarom i poplavama. Bila je u onom obliku u kojem ju je izgradio Ibrahim, 'alejhissalam. Željeli su da je poruše, a zatim uzdignu i prekriju njen krov. Međutim, bojali su se njenog rušenja. El-Velid b. Mugire je rekao: „Ja ću otpočeti s njenim rušenjem.“ Uzeo je veliki čekić i rekao: „Gospodaru, ne želimo ništa drugo do dobro!“ Srušio je samo stranu sa poznata dva rukna. Kurejšije tu noć nisu spavale. Rekli su: „Čekat ćemo! Ako se šta desi, nećemo nastaviti s rušenjem, već ćemo popraviti i sagraditi onako kako je bilo. A ukoliko se ništa ne desi, onda je to znak da je Allah zadovoljan onim što smo učinili.“ Ujutro, pošto se ništa nije dogodilo, El-Velid je nastavio sa rušenjem. U tome su mu pomogli i ostali ljudi sve dok nisu u potpunosti porušili Ka'bu. Gradnja Ka'be je bila podijeljena među plemenima. Svako pleme je imalo da izgradi po jednu stranu. Stranu s vratima trebali su izgraditi pleme Abdu-Menaf i Zehra. Između ugla sa Crnim kamenom i Jemenskog ugla trebali su sagraditi pleme Mahzum i kurejšijska plemena koja su se pripojila plemenu Mahzum. Stranu s leđa

Ka'be trebali su izgraditi pleme Džumeh i pleme Sehm. Ugao s crnim kamenom trebali su sagraditi pleme Abdud-dar b. Kusaj, pleme Esed b. Abdul-Uzza i pleme Adij b. Ka'b. U dostavljanju kamena i podizanju učestvovali su i velikodostojnici Mekke. Takođe,



Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, i njegov amidža Abbas učestvovali su u dostavljanju kamena. Abbas je rekao Vjerovjesniku, sallallahu 'alejhi ve sellem: „Prebaci svoj izar-donji dio odjeće preko ramena kako bi te štitilo od

kamenja“, pa je to i učinio i odmah pao onesviješten na zemlju. Oči su mu bile uprte prema nebesima. Došao je sebi i povikao: „Moj izar! Moj izar!“ Nakon toga dobro ga je pritegnuo za donji dio tijela. (*Buharija, Kitabul-hadždž, 1582*) U drugom predanju stoji: „Upao je u nesvijest i nakon toga nikada više nije viđen bez odjeće.“ Kada su došli do postavljanja Crnog kamena, Kurejšije se razidoše i posvadaše se. Svako pleme je htjelo da ono podigne kamen. Skoro da dođe do fizičkog obračuna među njima, da Ebu-Umejje b. El-Mugire nije rekao: „O skupino Kurejšija! Neka vam u onome u čemu ste se razišli presudi prva osoba koja se pojavi na vratima mesdžida.“ Kada su se složili na tom prijedlogu, na vratima mesdžida pojavio se Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem. Kada su ga ugledali, povikaše: „El-Emin! El-Emin! Zadovoljni smo da nam on donese presudu!“ Kada su ga obavijestili o problemu, on im reče: „Donesite platno!“ Spustio je platno na zemlju, a zatim, na njegovu sredinu stavio Crni kamen. Zatražio je od poglavara zavađenih plemena da priđu i da svi zajedno uzmu za krajeve platna i podignu



kamen do mjesta gdje je trebao bit postavljen. Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, ga je preuzeo svojim rukama i postavio ga na njegovo mjesto. Visina Ka'be je dostigla osamnaest podlaktica. Vrata su podignuta od zemlje i na njih se ulazilo pomoću stepenica, kako ne bi u nju ulazio svako ko hoće i kako bi bio onemogućen prodor vode u njenu unutrašnjost. Krov Ka'be je stojao na šest drvenih stubova. Kurejšijama je ponestalo čistog, halal imetka pa nisu sagradili Ka'bu u potpunosti na osnovama na kojima su je sagradili Ibrahim i Ismail, 'alehimassalam. Sa sjeverne strane su izdvojili zid visok oko šest podlaktica, zvani El-Hidžr ili Kameni zid kao dokaz da je i on od Ka'be.

### Pouke, poruke i propisi

Ka'ba je, ono što je poznato, do sada doživjela četiri gradnje:

**Prva gradnja:** O strane Ibrahima i Isma'ila, 'alehimassalam, kada je uzdignuta Ka'ba.

**Druga gradnja:** Spomenuta gradnja u tekstu koju su vodili Kurejšije prije početka poslanstva u kojoj je učestvovao i Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem.

**Treća gradnja:** Prije koje je spaljena i porušena Ka'ba usljed opsade Ibnu-Zubejra u vrijeme Jezida b. Mu'avije. Izgradio ju je Ibnu-Zubejr na osnovama na kojima su je sagradili Ibrahim i Isma'il, 'alehimassalam, rukovodeći se hadisom Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem: „O Aiša! Da tvoj narod nije skoro izašao iz džahilijeta, naredio bih da se poruši i ponovo izgradi Ka'ba. U nju bih uvrstio ono što je odvojeno od nje. Spustio bih je do zemlje. Sagradio bih joj dvojna vrata: jedna na istočnoj a, druga na zapadnoj strani. Na taj način bi poprimila izgled u kojem ju je sagradio Ibrahim.“ (Buharija, Kitabul-hadždž, 1586)

**Četvrta gradnja:** Ona se desila u vrijeme Abdul-Melika b. Mervana, koji je Ka'bu, nakon Ibnu-Zubejrove gradnje, ponovo vratio na osnove na kojima je bila izgrađena u Vjerovjesnikovo, sallallahu 'alejhi ve sellem, vrijeme.

Emanet Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, je osobina koja je sačuvala Kurejšije sukoba u Haremu. Sve

Kurejšije su bile zadovoljne Vjerovjesnikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, i njegovom odlukom jer je on Emin-Povjerljivi prema Ka'bi i ljudima, nikome neće učiniti nepravdu. Prihvatanje odluke Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, od strane Kurejšija dokaz je Allahova odgoja Njegova poslanika na plemenitom moralu, od kojeg je istinitost i povjerljivost.

Prijedlog s kojim je došao Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, bio je od Allaha, subhanehu ve te'ala, kako bi usmjerio ljudska zapažanja prema većoj misiji Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, od ovog ujedinjenja Kurejšija, a to je poziv u islam.



Obnova Ka'be svim Kurejšijama je pokazala odgoj Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, njegovo nastojanje da doprinese svaki hajr zajednici u kojoj je živio. Vjerovjesnikov, sallallahu 'alejhi ve sellem, ugled se povećao među Kurejšijama time što ih je svojom odlukom sačuvao fizičkog sukoba i time što je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, svojim rukama postavio Crni kamen na predviđeno mu mjesto, nakon što su ga Kurejšije sve zajedno podigle. U ovom događaju svaki vjernik će se uvjeriti u Allahovu, subhanehu ve te'ala, zaštitu Svojih robova i Njegov odgoj i pripremanje Svoga vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, za najčasniju misiju, što se događalo i nakon ovoga događaja sve od smrti Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

### Poslanikova djeca sa Hatidžom

Hatidža je rodila Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, dva sina i četiri kćeri. Sinovi su: El-Kasim na osnovu kojeg je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, i imao kuniju Ebul-Kasim i drugi sin je bio Abdullah koji je imao dva nadimka Et-Tajjib i Et-Tahir. El-Kasim je umro prije nego li je stasao za jahanje deve, dok je Abdullah još kao beba umro. Obadvojica su umrli prije početka poslanstva. Kćeri Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem, su bile: Zejneba, Rukajja, Ummu-Kulsum i Fatima. Sve su doživjele početak poslanstva, primile islam, učinile hidžru u Medinu i sve se udale. Međutim, i sve kćeri, osim Fatime, pomrle su za života Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Hatidža, radijallahu 'anha, je umrla tri godine prije hidžre u Medinu u svojoj šezdeset petoj godini života. Ukopana je u Hadžunu. U kabur ju je spustio Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem. U to vrijeme još nije bila propisana dženaza. Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je osjetio gorčinu gubitka djece. Sva su mu djeca, osim Fatime, radijallahu 'anha, umrla za njegova života. Sve se to desilo iz Allahove mudrosti. Umrla su mu muška djeca kako ne bi neki rekli da se Muhammed hvališe sinovima, ili kako ne bi neki rekli da će se prenijeti vjerovjesništvo na njegove sinove, ili hilafet. Smrt djece je učinilo Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, još više osjećajnim prema ožalošćenim i bolesnim, a naročito prema djeci. Dobro nam je poznato koliko li je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, volio svoje unučice Hasana i Husejna koje je jedine imao. Svu djecu, mimo Fatime, i svu unučad, mimo Hasana i Husejna, je izgubio. Takođe, u tome je utjeha svima onima koji nemaju djece ili ih budu imali pa ih izgube. Najboljem čovjeku, koji je ikada hodao ovom zemljom, skoro sva djeca su pomrla za njegova života, kao što su mu, takođe, i roditelji umrli još u djetinjstvu. Time se, takođe, još u jednom segmentu, obistinjuje da su vjerovjesnici bili stavljani na najveće kušnje.



## Šta se izdvaja i koja kolčina

Sadekatul-fitr može da se izdvoji iz svih namirnica koje muslimani koriste za ishranu i nije potrebno ograničavati se na spomenuto u hadisu

Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: ječam, hurme, grožđice; već se može udijeliti i riža, pšenica i slično što se koristi u ishrani. Prema mišljenju većine islamskih učenjaka obavezno je izdvojiti jedan sa'a od namirnica koje se

koriste u ishrani. Sa'a je mjera od četiri pregršta ruku srednjovječnog čovjeka čija težina otprilike iznosi 2,157 kg. u pšenici. Kod islamskih učenjaka kada je u pitanju izdvajanje zekata, općenito, u novcu postoje dva mišljenja:

- Izdvajanje zekata u novcu je zabranjeno. Šerijat je pojasnio u čemu je obavezno izdvojiti zekat i izdvajati ga u nečemu drugom nije dozvoljeno, kao što nije dozvoljeno za kurban zaklati nešto drugo mimo propisanog i kao što kao otkupninu nije dozvoljeno dati mimo propisanog. Da je bilo dozvoljeno izdvajanje zekatul-fitra u novcu Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi to dozvolio. Ovog mišljenja su: Malik, Šafija, Ahmed i Davud ez-Zahiri. (El-Mudevveneh, 1/258; El-Medžmu'u, 5/428-429; El-Mugni, 2/565)
- Dozvoljeno je izdvajanje zekata u novcu jer je cilj izdvajanje zekatul-fitra zadovoljavanje potrebe siromaha na dan Bajrama, a to njihovo ispunjenje potreba ponekad biva potpunije u novcu nego u namirnicama. Ovo mišljenje zastupaju: Ebu-Hanife, Sevri, Buharija i drugi.

Obadvije skupine dokazivale su svoje stavove mnogobrojnim dokazima i odgovarale jedna drugoj na njihove dokaze, tako da, inšaallah, ukoliko se uradi i jedno i drugo bilo bi ispravno, ali je u svakom slučaju raditi bolje ono kako se praktikovalo u vrijeme Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

## Kada i kome se izdvaja sadekatul-fitr

Zekatul-fitr obavezno je izdvojiti prije nego što se izađe klanjati bajram namaz i zabranjeno je odgađati njegovo izdvajanje poslije namaza shodno riječima Ibn-Omera, radijallahu te'ala anhuma: "Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio da se izdvoji zekatul-fitr prije nego što ljudi izađu na namaz." (Buharija, 1509; Muslim, 986 i drugi) Dok ga je dozvoljeno izdvojiti i dan ili dva dana prije Ramazanskog bajrama. Od Nafi'a, rahmetullahi te'ala alejh, se prenosi da je rekao: "Ibn-Omer, radijallahu te'ala anhuma, bi davao zekatul-fitr onima koji bi ga uzimali i davali bi ga na dan ili dva dana prije Ramazanskog bajrama." (Buharija, 1511; Muslim, 986) Sadekatul-fitr se udjeljuje samo potrebnima: siromasima i nevoljnicima zbog hadisa u kojem se spominje mudrost propisivanja zekatul-fitra: "... i kako bi se nahranili siromasi" i hadisa: "Poštedite ih (siromahe) na današnji dan (Bajram) traženja svojim udjeljivanjem". Dakle, propis je da se nahrane siromasi, kao što je slučaj i kod keffareta-otkupnine za mnoge stvari.


Ukoliko u porodici onoga koji izdvaja sadekatul-fitr ima siromaha bolje je sadekatul-fitr udijeliti njima, čime se ispunjava ovaj propis i jačaju rodbinske veze. A Uzvišeni Allah najbolje zna. Uzvišenog Allaha molimo da primi od nas i vas dobra djela u ovom blagoslovljenom mjesecu, pređe preko loših, oprost nam, podari nam Svoju milost i oslobodi nas džehennemske vatre. Amin!



Mudrost propisanosti ove sadake je obogaćivanje siromaha na dan Ramazanskog bajrama čime se lišavaju traženja sadake od drugih na taj dan, obveseljivanje istih na dan kada se svi raduju i vesele i čišćenje od lošeg i bestidnog govora, besposlica i sl. što se činilo za vrijeme posta u mjesecu ramazanu. (El-Mugni, 3/65) Ibn-Abbas, radijallahu te'ala anhuma, je rekao: "Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, propisao je zekatul-fitr kako bi se postač očistio lošeg, bestidnog govora i besposlica i kako bi se nahranili siromasi. Ko ga udijeli prije namaza (na Ramazanski bajram) bit će primljen kao zekatul-fitr, a ko ga udijeli poslije namaza to će biti obična sadaka." (Ebu-Davud, 1609; Ibnu-Madže, 1827, i drugi, hadis je hasen) Zekatul-fitr je obavezan za svakog muslimana i muslimanku zbog hadisa Ibn-Omera, radijallahu te'ala anhuma, koji kaže: "Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, propisao je zekatul-fitr od jednog sa'a hurmi ili jednog sa'a ječma i slobodnom čovjeku i robu, i čovjeku i ženi, i malom i velikom od muslimana; i naredio je da se udijeli prije nego što ljudi izađu da klanjaju namaz (bajram namaz)." (Buharija, 1503; Muslim, 984, i drugi)



# Ja sam najbolje drvo



Ovo je istinita priča o meni, meni kao najboljem drvetu na svijetu. Sigurno se pitaš zbog čega sam ja najbolje drvo pored tolikog drveća i da sigurno nestrpljivo želis da čuješ moju priču. Elhamdulillah, Allah je mene izabrao da postanem važno i posebno drvo. Moja priča se nalazi i u Kur'anu, a i mnogobrojni hadisi govore o meni.

U periodu dok su muslimani još bili u Medini, a mušrici u Mekki, Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je pozvao svoje ashabe da se pripreme, te da će ići u Mekku da obave umru. Ispričao im je san kojega je usnio. U snu mu je prikazano da ulazi u Mekku i da je uzeo ključeve od Kabe. Prikazano mu je da je sa ashabima tavafio oko Kabe obavljajući umru. Vidio je u snu da su neki od ashaba obrijali glave, a neki kosu potkratili... Pored toga što su Mekkom još uvijek vladali mušrici, Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je čvrsto odlučio da se bez oružja uputi u Mekku, pokazujući po ko zna koji put svoju veličanstvenu hrabrost i odlučnost, kakva samo njemu dolikuje. Resulullah, sallallahu 'alejhi ve sellem, je poslao Osmana b. Affana u Mekku da kaže nevjernicima (Kurejšijama) da muslimani Medine žele da obave umru. Par dana kasnije se pročula vijest da su Kurejšije ubile Osmana. Onda je Resulullah,

sallallahu 'alejhi ve sellem, odlučio da se bori protiv njih i tako osveti Osmana. Prije nego što su krenuli Resulullah, sallallahu 'alejhi ve sellem, je pozvao sve muslimane da polože zakletvu.

Ta zakletva se dogodila u hladu ispod moga lišća. Niko ne može da zaboravi taj važni dan. Sve one, koji su pošli na umru i koji su došli ispod moga hlada, obasula je Allahova milost. Dolazili su ashabi, jedan po jedan, stavljajući svoju ruku u ruku Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem i izgovarali zakletvu na vjernost, da će se čvrsto boriti uz Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem i da neće pobjeći. Bilo ih je oko 1400. Ova zakletva je poznata pod imenom „**Er-Ridvan**“, a Uzvišeni Allah je povodom ove zakletve objavio ajete u Kur'anu koji će se učiti sve do Sudnjeg Dana, a i mene spomenuo u njima: **„Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli. On je znao šta je u srcima njihovim, pa je spustio smirenost na njih, i nagradiće ih skorom pobjedom i bogatim plijenom, koji će uzeti, jer Allah je Silan i Mudar.“** (Prijevod značenja *El-Feth 18-19.*) Kurejšije su se prepale kad su čule za tu zakletvu. Pustili su Osmana da se vrati i nisu ga bili ubili. Onda su poslali grupu ljudi i ponudili su dogovor Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem. Predložili su deset godina primirja. To primirje je poznato pod imenom primirje kod Hudejbije.

Dogovoreno je da muslimani te godine ne mogu obaviti umru, ali da mogu iduće godine i da mogu ostati u Mekki tri dana. Puno ashaba se nije slagalo s tom odlukom, jer su mislili da će ih oslabiti to primirje. Nakon kratkog vremena su uvidjeli da je to primirje ipak bilo dobro po njih.

Mnoga plemena su u tom periodu prešla na islam, te su Kurejšije nakon nekog vremena prekinuli primirje. Onda je muslimanska vojska od oko deset hiljada vojnika, na čelu sa Allahovim poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, krenula prema Mekki. Kurejšije nisu ništa mogle da poduzmu i muslimani su lahko uz Allahovu pomoć oslobodili Mekku. Nakon što je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem ušao u Mekku, zabranio je sječu drva.

Narod je mene dugo vremena posjećivao kako bi se sjećali važnoga dana i zaklatve ispod mojih grana. Omer ibn Hattab se pobojavao da će narod početi da me obožava i na taj način da čini širk Allahu, džellešanuhu, kao što to rade nevjernici, pa je naredio je da me posjeku i da izvade moje korijenje iz zemlje.

Sigurno me sad shvatate zašto sam najbolje drvo i zašto se ja ponosim sa samim sobom. U mom hladu je boravio Allahov poslanik Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem i najodabraniji ashabi, te je Allah povodom tog događaja objavio da je zadovoljan sa njima svima, spomenuvši i mene ...



## NOTEBOOK ILI DESKTOP?!

Prilikom donošenja odluke o tome da li kupiti laptop ili desktop računar, najbolje da prednosti i nedostatke oba tipa izmjerite prema vašim konkretnim potrebama za posjedovanjem računara.

Uputstvo za donošenje odluke:

- Razmislite da li vam je zaista neophodno da svoj računar nosate unaokolo. Ako jeste, kupite sebi neki laptop računar;
- Odredite da li vam je prenosivost računara manje bitan faktor od nedostatka prostora. Ukoliko je ovo drugo u pitanju, razmislite o kupovini nekog od najnovijih modela tankih ("slim-top" ili "slim-line") desktop računara;
- Imajte u vidu da ćete, za istu cijenu, kupovinom desktop računara dobiti znatno veću brzinu rada i funkcionalnost, nego ako se odlučite za kupovinu nekog laptop-a.;
- Ukoliko se opredjelite za laptop, očekujte znatno češće i skuplje popravke;
- Ako planirate da intenzivno radite na obradi grafike, multimedijalnih sadržaja, ili da igrate 3D igrice, kupite desktop računar, jer monitori na laptop računarima generalno imaju manje dimenzije i lošiju rezoluciju;
- Opredjelite se za desktop računar ukoliko vam je bitna mogućnost njegove kasnije nadgradnje.



### Savjeti i upozorenja

Ukoliko niste student, za kupovinu laptop-a se treba odlučiti jedino ako će vam on služiti kao dodatak postojećem desktop računar.

Naime, laptop računar je neprikladan za duži rad, prvenstveno zbog malih dimenzija monitora i tastature.



Imajte takođe u vidu da su laptop računari značajno skuplji od ekvivalentnih desktop računara. Pri identičnim brzinama takta, procesori za laptop su sporiji od procesora dizajniranih za ugradnju u desktop računare.

## crazy computers





ISLAMSKI DA'WETSKI SERVIS ONLINE



STUDIO DIN



RAZNO...

ISLAMSKI KVIZ  
KUTUBHANA

DOWNLOAD  
PRIJEVOD

KUR'ANA

TEFSIR  
KUR'ANA

FORUM

DOVE

AUDIOTEKA

PREDAVANJA  
MEDRESE

ILAHIGE

KUR'AN

EZANI

HUTBE

MP3

AUDIO

WMA

FIKH

DA'WA

AKIDA

ISLAMSKA  
TEME

PITANJA  
I ODGOVORI

TEKSTOVI

FLASH

ILAHIGE

HUTBE

PROJEKCIJE

PREDAVANJA

VIDEO

VIDEOTEKA

VIŠE OD 8,8 MILIONA OTVARANJA ZA 3 GODINE RADA  
PREKO 14 HILJADA ČLANOVA

SVE JE BESPLATNO I SVI STE DOBRO DOŠLI

Bujrum, posjetite nas na adresi [www.studio-din.com](http://www.studio-din.com)





# Prijedlog iskorištavanja vremena u

# RAMAZANU



Cilj	Potrebno	Ostvareno	Vodič - dokaz
Prisustvovanje svim namazima od početnog tekbara	150		„Ko klanja četrdeset dana stižući na početni tekbir, upisat će mu se dvije zaštite: zaštita od Vatre i zaštita od licemjerstva.“ (Tirmizi, hasen li gajrihi)
Proučiti cijeli Kur'an najmanje dva puta	60 džuzeva		„Učite Kur'an, jer, doista, on će doći na Sudnji dan kao zagovarač za onoga koji ga bude učio.“ (Muslim)
Naučiti cijeli jedan džuz iz Kur'ana	8 rub'ova		„Onaj u čijim se prsima ne nalazi ništa iz Kur'ana, poput je razorene kuće.“ (Buharija)
Klanjanje teravih namaza tokom cijelog ramazana	29		„Onome koji mjesec ramazan provede u namazu vjerujući i nadajući se nagradi, prethodni grijesi koje je počinio bit će mu oprošteni a i budući.“ (Buharija)
Održavanje rodbinskih veza - zijaret	4 dana		„Rodbinska veza zakvačena za Arš govori: 'Ko me spoji, Allah ga spoji, a ko me prekine, Allah ga prekinuo.'“ (Muslim)
Udjeljivanje na Allahovu putu (jednom u sedmici)	4 puta		„Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je bio najplemenitiji čovjek, a najplemenitiji je bio u mjesecu Ramazanu.“ (Buharija)
Pripremanje iftara postaču	30 puta		„Ko nahrani postača, pripast će mu nagrada slična njegovoj, bez da se postaču umanji išta od njegove nagrade.“ (Tirmizi, hasen-sahih)
Klanjanje i slijeđenje dženaze	Makar jedanput		„Ko klanja dženazu a ne slijedi je pripast će mu koliko je kirat, dok, onaj koji klanja i slijedi dženazu pripast će mu nagrada od dva kirata. Najmanji od njih je poput Uhuda.“ (Muslim)
Slušanje islamskih predavanja	4 predavanja		Svake sedmice po jedno predavanje.
Čitanje islamske literature	15 sati		Pola sahata svaki dan.
Poziv u Allahovu vjeru	Jednu osobu		„Da Allah putem tebe uputi samo jednog čovjeka, bolje ti je od blaga crvenih deva.“ (Muslim)
Duha namaz	30		„Oporučio mi je moj voljeni prijatelj, sallallahu 'alejhi ve sellem, post tri dana u svakom mjesecu, dva rekata duha namaza i da klanjam vitr namaz prije nego li legnem.“ (Buharija)
Klanjanje vitr namaza	30		„O sljedbenici Kur'ana! Klanjajte vitr. Uistinu je Allah vitr i voli vitr.“ (Ebu-Davud, sahih)
Učenje zikra poslije svakg namaza	150 puta		Uzvišeni je rekao: „ <b>i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha, - Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.</b> “ (El-Ahzab, 35)
Učenje dove svakodnevno	30 puta		Uzvišeni je rekao: „ <b>Molite Me, Ja ću vam se odazvati.</b> “ (El-Mu'min, 60)
Obavljanje umre	jedanput		„Umra u Ramazanu ima vrijednost hadždža obavljenog sa mnom.“ (Buharija)
Izdvajanje zekata	jedanput		Uzvišeni je rekao: „ <b>Uspostavite namaz i izdvajajte zekat.</b> “ (El-Bekara, 43)
Provođenje zadnje trećine ramazana u namazu	9 noći		„Onome koji mjesec ramazan provede u namazu vjerujući i nadajući se nagradi, prethodni grijesi koje je počinio bit će mu oprošteni a i budući.“ (Buharija)
Itikaf u zadnjoj trećini ramazana	10 dana		„Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, bi zadnju trećinu Ramazana provodio u itikafu.“ (Buharija)
Traganje za noći Kadra	5 noći		„Tragajte za noći Kadra u neparnim noćima zadnje trećine ramazana.“ (Buharija)
Izdvajanje sadekatul-fitra	jedanput		„Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je propisao sadekatul-fitr.“ (Buharija i Muslim)